

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

**Анотований
інформаційно-бібліографічний
показчик статей
з періодичних видань
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ
МАРКЕТИНГ**

Національний університет «Чернігівська політехніка»

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

**Анотований
інформаційно-бібліографічний
показчик статей
з періодичних видань.
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ
МАРКЕТИНГ**

(IV квартал 2020 р.)

Чернігів, 2021

УДК 016:33(05)
А69

Рецензент:

Мороз Н. В.

Директор Наукової бібліотеки Національного
університету «Чернігівська політехніка»

Анотований інформаційно-бібліографічний покажчик статей з періодичних видань. Економічні науки. Маркетинг (IV квартал 2020 р.) / уклад. Т. А. Сіденко. – Чернігів : Наукова бібліотека Національного університету «Чернігівська політехніка», 2021. – 169 с.

Інформаційно-бібліографічний покажчик містить частково анотований огляд статей з періодичних видань, які бібліотека отримала за жовтень, листопад, грудень 2021 року.

Добір матеріалу завершено 15.03. 2021 р. Опис здійснено мовою оригіналу відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». Слова і словосполучення скорочені відповідно до ДСТУ 3582-97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі», ГОСТ 7.12-93 «Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила» и ГОСТ 7.11-2004 (ИСО 832:1994) «Библиографическая запись. Сокращение слов и словосочетаний на иностранных европейских языках».

Покажчик призначений для науковців, викладачів, студентів, а також усіх, хто цікавиться періодичною пресою.

Покажчик випускається електронному вигляді. З покажчиком можна ознайомитись в Електронному архіві IRChNUT Національного університету «Чернігівська політехніка» та на сайті бібліотеки.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	
Аспекти публічного управління № 4.	5-17
Аспекти публічного управління № 5.	17-28
Аспекти публічного управління № 6.	28-49
Банківська справа № 2.	49-52
Банківський менеджмент № 3.	52-56
Банківський менеджмент № 4.	56-60
Економіка України № 10.	60-65
Економіка України № 11.	65-68
Економіка України № 12.	68-73
Економіка. Фінанси. Право. № 10.	73-76
Економіка. Фінанси. Право. № 11.	76-79
Економіка. Фінанси. Право. № 12.	79-82
Регіональна економіка № 2.	82-90
Регіональна економіка № 3.	90-97
Статистика України № 2-3.	97-114
Україна: аспекти праці № 3.	114-116
Україна: аспекти праці № 4.	116-118
Формування ринкових відносин в Україні № 7-8.	118-124
Формування ринкових відносин в Україні № 9.	124-130
Формування ринкових відносин в Україні № 10.	130-138
Формування ринкових відносин в Україні № 11.	138-146
Формування ринкових відносин в Україні № 12.	146-154
МАРКЕТИНГ	
Маркетинг в Україні № 4.	155
Маркетинг в Україні № 5.	155-157
Маркетинг в Україні № 6.	157-159
Маркетинг и реклама № 7-8.	159-161
Маркетинг и реклама № 9.	161-162
Маркетинг и реклама № 10.	162-163
Маркетинг и реклама № 11.	163-164
Маркетинг и реклама № 12.	164
Наука продаж: от технологии к искусству № 10.	164-165
Наука продаж: от технологии к искусству № 11.	166
Наука продаж: от технологии к искусству № 12.	167-168

ПЕРЕДМОВА

Періодичні видання відіграють значну роль у житті кожного науковця, студента, оскільки в них оперативно відображається найактуальніша інформація.

Залежно від тематики, періодичні видання розподіляються по відділах наукової бібліотеки.

Інформація про надходження чергових номерів видань, а також про місцезнаходження друкованих примірників і електронних копій публікується на сайті бібліотеки у розділі «Фонд періодичних видань» http://library2.stu.cn.ua/resursi_biblioteki/fond_periodichnih_vidanj_chntu/

Користувачі можуть отримати через службу Електронної доставки документів (ЕДД) електронною поштою статті з періодичних видань які знаходяться у фондах бібліотеки.

Одержані з бібліотеки електронні копії періодичних видань дозволяється використовувати лише з науковою, навчальною або освітянською метою. Забороняється тиражувати одержані копії, відтворювати їх у будь-якій іншій формі, крім одноразового друкування електронного файлу, передавати іншим особам чи організаціям. Замовник несе відповідальність за використання електронної копії відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права».

ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Аспекти публічного управління = Public administration aspects / Дніпропетров. регіонал. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Центр соц.-політ. дослід. – Дніпро: [б. в.], 2013.

Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 4.

Маматова, Т. Удосконалення місцевого самоврядування в Україні на основі європейської моделі самооцінювання CAF / Т. Маматова, О. Бортнік // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 5-15.

Стаття присвячена розгляду ключових особливостей та визначенню перспектив застосування у місцевому самоврядуванні України нового видання «Загальної/рамкової схеми оцінювання» (Common Assessment Framework – CAF), яке опубліковане у 2020 році. Авторами проведено дослідження розвитку моделі CAF, яку розроблено Європейським інститутом публічного адміністрування (EIPA) задля сприяння належному врядуванню, та розглянуті передумови запровадження та популяризації її використання у місцевому самоврядуванні України. Розглянуто досвід проведення самооцінки, який показує, що на шляху застосування CAF в Україні перші кроки зроблено органами державної влади, у той час як у Європі найбільш розповсюджене використання моделі саме в органах місцевого самоврядування. На сьогодні проведення самооцінки та бенчмаркінгу на основі CAF не є розповсюдженим та визнаним інструментом вдосконалення діяльності на території України. Проаналізовано 20-ти річний досвід та етапи набуття зрілості моделі CAF з моменту створення, що дозволило виокремити 5 фаз розвитку. Наведено характеристику керівних принципів видання моделі 2020 року. Особливу увагу приділено аналізу ключових відмінностей у виданні CAF 2013 та CAF 2020. CAF розглянуто як інструмент сприяння належному врядуванню, забезпечення якості публічних послуг та підвищення задоволеності клієнтів-громадян та місцевого бізнесу. Проаналізовані цілі та принципи CAF 2020 та їх зв'язок із Цілями сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй (ООН), міжнародними стандартами ISO на системи управління та європейськими стратегіями. Встановлено, що використання визнаних на міжнародному рівні принципів, усталених практик (до яких можна віднести і CAF)

дозволить органам місцевого самоврядування України демонструвати надійність та забезпечувати сталість розвитку відповідної території. Акцентовано можливість застосування САФ через реалізацію міні-проектів самооцінювання за рахунок міжнародних програм і проектів технічної допомоги, важливість сприяння бенчмаркінгу та міжнародному обміну досвідом для покращення якості послуг місцевого самоврядування, мотивації персоналу та підвищення рівня задоволеності територіальної громади.

Бобровський, О. Методичні основи аналізу організаційної і технологічної досконалості побудови органів публічного управління / Олексій Бобровський // *Аспекти публічного управління*. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 16-29.

Представлені методичні засади для аналізу досконалості організаційної та технологічної побудови органів публічного управління й організації їх управлінської діяльності. Методика аналізу складається з двох відносно самостійних блоків: блоку аналізу організаційної побудови складових елементів органів публічного управління, структурної декомпозиції їх елементів із ідентифікацією виконуваних функцій і завдань для досягнення поставлених цілей і блоку аналізу технолого-процесного забезпечення виконання управлінської праці в публічному управлінні. Обидва блоки формуються і реалізуються органами публічного управління, наділеними повноваженнями для контролю своєчасності повноти і якості виконуваних функцій і завдань, результати яких залежать від організаційної досконалості та організаційної зрілості органів публічного управління. Запропонована модель аналізу організаційної побудови органів публічного управління і організації їх діяльності. Для аналізу організаційної досконалості і технолого-процесного забезпечення здійснення управлінської діяльності, що формують організаційну зрілість, запропоновано вираз і декомпозицію змісту управлінської діяльності за моделлю узгодженого технопроцесу. Вона представлена як об'єднання узгоджених, гармонізованих за видами, змістом, станом розробленості і методичного забезпечення їх споріднених елементів, спільна реалізація яких забезпечує досягнення цільових результатів вирішуваних завдань за рахунок їх спільної синергії. Аналіз передбачає визначення основних видів наявних технопроцесів і їх групування за основними видами діяльності, витратами часу і кваліфікацією виконавців, визначення

структури виконавців робіт за чисельним і професійним складом, трудоемності робіт, чинників появи процесів самоорганізації, співвідношення трудових і фінансових ресурсів, що витрачаються, з їх нормативним рівнем і запланованими результатами роботи та інших показників. Результати аналізу пропонується використовувати для набуття нових наукових знань і практичних навичок для модернізації структур органів влади, підтримки рівня організаційної зрілості та організаційної досконалості системи органів публічного управління, підвищення і забезпечення продуктивності й ефективності управлінської діяльності. Методика аналізу може бути використана для аналізу організаційної досконалості не тільки органів публічного управління, а й аналізу будь-яких керованих систем.

Бондаренко, В. Впорядкування термінологічно-понятійного апарату у сфері державної етнічної політики / Віктор Бондаренко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 30-43.

У статті запропонована спроба впорядкувати, структурувати й унормувати термінологічно-понятійний апарат за допомогою етнологічно-соціального погляду й аналізу структурування людського суспільства задля розуміння його складових в етнічному сенсі й з використанням соціального інструментарію. А це дозволить краще розуміти цілі й задачі державної політики у сфері захисту прав етнічних меншин. Проаналізована передумова заплутаності в осмисленні поняття «нація» та визначено логічне розуміння важливого наукового терміну «нація» (nation) в контексті етнологічно-соціальної стратифікації суспільства. Представлені умови набуття поняттям «етнос» сучасного наукового наповнення. З'ясовано й визначено розуміння термінів «титульний етнос», «меншина», «етнічна меншина», «малі споріднені етноси», «субетноси», «автохтонні меншини» і «корінні меншини» з поділом їх на цілісні, розділені і дисперсні, «діаспорні етнічні меншини», «бездержавні етнічні меншини», «дисперсні етнічні групи» й «етнічні периферійні меншини». Запропоновано з позиції конструктивізму підійти до старих радянських понять «народність» і «національність», щоб дозволило дещо гнучкіше синтезувати етнологічне й соціальне сприйняття структуризації суспільства й, одночасно, вивело б ці поняття з наукового небуття. Розглянуті статті, монографії та комплексні наукові дослідження закордонних та українських науковців та щодо наявної термінологічної бази. Визначений у вигляді схеми синтезований вид етнологічної та соціальної

структуризації суспільств, яка дозволить висвітлювати етнічну структуру людського суспільства за теорією етногенезу та аналізувати загрози суспільного розвитку у сфері державної етнічної політики. З'ясована важливість універсалізації термінологічно-понятійної бази щодо аналізу публічної політики стосовно захисту прав етнічних меншин. Визначено, уточнено й запропоновано нове наповнення термінів «національна меншина», «дисперсні національні групи», «компактні та поділені національності». Зроблено відповідні висновки щодо важливості використання розвинутого термінологічно-понятійного апарату у державно-управлінській науці, особливо в контексті розумного управління етнічними процесами.

Венцель, В. Типологія держав у контексті реалізації державою соціальної функції / В. Венцель, В. Купрійчук // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 44-54.

У статті розглянуто проблематику типологізації держав, проаналізовано особливості виконання державою соціальної функції залежно від типу держав. Охарактеризовано особливості формаційного та цивілізаційного підходів до типології держав. Головним критерієм у формаційному підході виступає спосіб виробництва (рівень розвитку продуктивних сил і виробничих відносин), що визначається панівною формою власності на засоби виробництва, а також класова структура суспільства. Цивілізаційний підхід пояснює багатовекторний історичний розвиток, зокрема те, що держави розвиваються неоднаково і досягають різного економічного чи соціального рівня розвитку. Це обумовлено накопиченим історичним та культурним розвитком, національними рисами, ментальністю, соціальними нормами поведінки та ін. Тобто тип і розвиток держави значною мірою залежить від національної культури та світогляду суспільства, а держава є найважливішим чинником духовного та культурного розвитку суспільства. З'ясовано, що сьогодні формується принципово новий тип капіталістичної держави – вона стає більш соціально спрямованою, втрачає класовий характер, новою ідеологією стає людиноцентризм та держава загального блага. Значний вплив на сучасний розвиток держав справляє глобалізація та формування постіндустріального суспільства, що докорінним чином змінює класичну форму капіталізму. Визначено, що головна проблема сучасності – формування нового типу держави, що мав би поєднувати економічну ідеологію капіталізму та ідеологію соціального

добробуту. Встановлено, що основні критерії, що використовуються для типології не можуть досконало і всебічно пояснити особливості формування та розвитку держав, а також однозначно сформулювати місце і роль держави у виконанні нею соціальної функції. Обґрунтовано необхідність здійснення подальших досліджень характерних особливостей різних типів держав з метою виявлення характерних ознак держав, закономірностей їх розвитку, а також моделювання можливих варіантів подальшого існування та розвитку держав.

Красівський, О. Європейський досвід державної політики в сфері юстиції / О. Красівський, О. Мерза // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 55-63.

У статті розглянуто європейський досвід державної політики в сфері юстиції. Розглянуто різні моделі юстиції в Європі, на основі яких забезпечується захист прав та свобод громадян та їх взаємодія із органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Виокремлено різні підходи до побудови системи юстиції у різних країнах Європи. Визначено сутність органів юстиції у різних країнах Європи та здійснено оцінку їх діяльності. Аргументовано, що в кожній європейській країні є свої особливості, які стосуються призначення суддів на свої посади. Визначено, що у більшості країн Європи організаційне забезпечення судових установ належить до компетенції органів виконавчої влади, якими переважно виступають міністерства юстиції. Проаналізовано спільні та відмінні ознаки діяльності органів юстиції в європейських країнах та в Україні. Відзначено, що в Україні, на відміну від європейських країн, повноваження у сфері інтелектуальної власності відносяться не до органів юстиції, а до Державної служби інтелектуальної власності України, яка є окремим центральним органом виконавчої влади. Подано пропозиції щодо покращення діяльності органів юстиції в Україні із врахуванням європейського досвіду. Європейський досвід свідчить про те, що раціонально побудована система юстиції може бути ефективним механізмом захисту прав громадян та сприяти розвитку правового цивілізованого суспільства. Аналіз цього досвіду свідчить про можливість запозичення позитивних надбань європейської правової політики для вдосконалення діяльності органів юстиції в Україні. Європейські стандарти сприятимуть утвердженню верховенства права в українській державі та забезпеченню ефективної охорони та захисту прав людини і громадянина у відносинах з органами державного

управління та місцевого самоврядування, що виникають у сфері публічно-правових відносин в Україні.

Шкрабак, І. Науково-технологічна сфера як об'єкт державного регулювання: термінологічний і сутнісний аналіз / І. Шкрабак, М. Нікульчев // *Аспекти публічного управління*. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 64-74.

Метою дослідження виступає вивчення й аналіз сучасних підходів до дескрипції науково-технологічної сфери у вітчизняній і зарубіжній науці, визначення її сутнісних характеристик і уточнення змісту поняття «науково-технологічна сфера як об'єкт державного регулювання». Актуальність зумовлена недостатньою теоретичною визначеністю науково-технологічної сфери як об'єкта державного регулювання, який системно поєднує в собі кілька широких сфер діяльності (наукову, технічну, технологічну, інноваційну), що призводить до зниження результативності й ефективності функціонування механізмів державного регулювання процесів генерації, прикладної трансформації та дифузії знань у всі сфери життєдіяльності суспільства. До результатів дослідження належить обґрунтування трансформації ролі технології в історичному процесі розгалуження функцій науки у суспільстві. Визначено, що в Україні реалізується змішаний варіант інститутотворення в науково-технологічній сфері. Обґрунтовано неправомірність тлумачення національної інноваційної системи як інституціональної моделі науково-технологічної сфери і розкрито структуру її основних дескрипторів. Обґрунтовано, що науково-технологічна сфера має системну природу і наведені ознаки її системності. Сформульовані висновки полягають у визначенні особливостей технології як галузі перехрещення основних функцій науки у суспільстві. Визначено, що з-поміж усіх видів діяльності у науково-технологічній сфері можуть бути виокремлені основні й забезпечувальні, які формують засоби і процеси генерації нового знання у вигляді різного роду ресурсів (матеріальних, фінансових, кадрових, інформаційних, організаційних тощо) і можливостей їх використання. У ході дослідження уточнено поняття «науково-технологічна сфера як об'єкт державного регулювання» і визначені перспективи подальших досліджень.

Грабчук, О. Фінансовий моніторинг як умова забезпечення державної безпеки країни: поняття, складові, етапи розвитку /

О. Грабчук, І. Супрунова // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 75-83.

Метою дослідження є розкриття теоретичних аспектів системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів та фінансуванню тероризму, визначення основних напрямів та наслідків розвитку системи фінансового моніторингу загалом та її складових. Актуальність дослідження обумовлена активізацією міжнародного тероризму, що призводить до посилення такої загрози державній безпеці, як легалізація доходів, отриманих незаконним шляхом, та фінансування терористичної діяльності. Дієвим інструментом для подолання даної загрози в світі виступає фінансовий моніторинг. Результати. У ході проведеного дослідження встановлено, що система запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів та фінансуванню тероризму складається з фінансового моніторингу та правоохоронного блоку. Обґрунтовано, що фінансовий моніторинг слід розглядати в розрізі таких складових, як інституційне, методичне, організаційне та нормативно-правове забезпечення. Наведена характеристика та етапи розвитку інституційного забезпечення як основного, елементи якого впливають на інші складові системи фінансового моніторингу, визначають ефективність її функціонування в цілому. Встановлено, що для визначення ефективності системи фінансового моніторингу доцільно використовувати показники інституційного забезпечення. Аналіз цих показників (у частині діяльності Держфінмоніторингу) засвідчив ефективність вітчизняної системи фінансового моніторингу. Висновки полягають в обґрунтуванні напрямів подальшого удосконалення складових системи фінансового моніторингу. У частині інституційного забезпечення обґрунтована необхідність подальшого налагодження порядку обміну інформацією з правоохоронними органами та державними регуляторами. У частині нормативно-правового забезпечення відображена доцільність прийняття нормативно-правових документів щодо закріплення правового статусу нових об'єктів фінансового моніторингу. Удосконалення організаційного забезпечення фінансового моніторингу повинно відбуватися в напрямі розширення вимог до підготовки фахівців з врахуванням останніх змін законодавства в сфері запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Щербак, Н. Особливості організації роботи секретаріатів парламентів: вітчизняний та зарубіжний досвід / Н. Щербак // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 84-96.

У статті досліджено актуальні питання організації роботи секретаріатів парламентів, зокрема з урахуванням особливостей їх функціонування та нормативно-правового статусу в системі органів державної влади. Аргументовано необхідність забезпечення концепції «парламентської автономії» у різних її вимірах (адміністративному, політичному, фінансово-економічному тощо). Особливий акцент здійснено на основних функціях, які виконують секретаріати для забезпечення ефективної діяльності парламентів (зокрема, науково-дослідна робота, документальна (забезпечення підготовки документації) та адміністративно-допоміжна), а також персоналу, що працює в парламентських секретаріатах (його кадровий та якісний склад, інші основні характеристики тощо). Одночасно наголошено, що парламенти багатьох країн світу дуже відрізняються один від одного щодо кількості та обсягу послуг, що надаються їх секретаріатом (апаратом). У деяких парламентах секретаріатами надаються лише послуги адміністративного характеру. В інших парламентах їх секретаріатами надаються (хоча й в обмежених обсягах) послуги дослідницького характеру. Проте в багатьох країнах (зокрема й в Україні) парламентський апарат надає усі типи послуг. Разом з тим здійснено аналіз спільних та відмінних аспектів в організації роботи секретаріатів парламентів, їх внутрішньої структури, а також системи управління. Слід зазначити, що в парламентах різних країн держави та світу існують різні форми організації роботи апарату. Особливості цієї системи залежать від чисельного складу парламенту, наявних фінансових ресурсів, цілей та пріоритетів законодавчого органу тощо. Ураховуючи ці та інші дані, пояснено причини виділення в системі публічної служби багатьох країн окремої парламентської (державної) служби, а також закріплення її особливого статусу в чинному законодавстві. На основі проведеного дослідження та вивчення досвіду зарубіжних країн представлено комплексні пропозиції щодо забезпечення подальшої модернізації діяльності Апарату Верховної Ради України (з урахуванням рекомендацій Європейського Парламенту, інших міжнародних організацій, а також основних завдань парламентської реформи, що реалізується в Україні).

Шестаковська, Т. Удосконалення системи державного регулювання функціонування кластерів в економіці регіонів України / Т. Шестаковська, С. Гривко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 97-106.

У статті запропоновано під державним регулюванням функціонування кластерів розглядати як цілеспрямований та активний вплив державних органів управління на їхню діяльність через використання переважно ринкових важелів регулювання економіки із застосуванням сукупності специфічних форм і методів. Обґрунтовано основні завдання суб'єктів господарювання в процесі функціонування кластерів. Систематизовані заходи удосконалення системи державного регулювання функціонування кластерів: удосконалення наявної нормативно-правової бази функціонування кластерів; формування сприятливого інституційного середовища функціонування кластерів; створення конкурентного середовища функціонування кластерів; використання прямих та непрямих фінансових методів регулювання діяльності кластерів, що сприятиме формуванню достатнього обсягу та ефективного використання їх фінансового капіталу. Встановлено, що управління кластером має базуватися на принципах цілісності, узгодженості, плановості та ефективності. Важливим є застосування принципу системності у процесі управління, який дає змогу визначити структуру проблеми, направленість і систему її рішень, взаємозв'язки компонентів системи та черговість їхнього удосконалення. Тому суб'єктом управління кластером доцільно визначити Координаційну Раду, до складу якої слід включити керівників і представників виробничих, науково-дослідних, фінансових організацій-членів кластера на рівних умовах як координаторів окремих напрямів розвитку інтегрованого об'єднання. Координаційна Рада виступає інститутом, що створює сприятливі параметри факторів діяльності кластера. Об'єктом управління у кластері є структуроутворюючі підсистеми та елементи кластера, між якими існують складні багатоступеневі відносини. Зміна будь-яких зв'язків і взаємозалежностей викликає необхідність у перегляді стратегії управління інтегрованою структурою, проте не має впливати на кінцеві результати функціонування кластера в цілісній системі.

Кошова, С. Специфіка адаптивного навчання в сфері державного управління / С. Кошова // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 107-117.

Дослідження засвідчують, що на сьогодні навчання та підготовка кваліфікованих фахівців сфери державного управління вимагає переходу від традиційних до нових більш інноваційних систем навчання та підготовки. З огляду на те, що у практиці навчання та підготовки висококваліфікованих фахівців сфери державного управління активно впроваджується адаптивна система навчання, в основу якої закладено використання сучасних інноваційних методик навчання. Мета наукової статті націлена на представлення особливостей специфіки адаптивного навчання в сфері державного управління. У науковій статті використано такі методи дослідження, як метод теоретичного аналізу, метод спостереження, метод абстрагування, метод системного аналізу, метод порівняння, метод моделювання та метод узагальнення. Встановлено, що система адаптивного навчання дозволяє визначити індивідуальний підхід та індивідуальні особливості навчання майбутніх фахівців сфери державного управління. Визначено, що у процесі адаптивного навчання активно використовуються сучасні Web-технології та інноваційні методики навчання. Доведено, що у системі адаптивного навчання майбутніх фахівців сфери державного управління застосовуються нові більш інноваційні прийоми засвоєння знань, набуття вмінь та навиків, за результатами використання яких підвищується впевненість майбутніх фахівців здійснювати професійну діяльність. З'ясовано, що основними принципами адаптивного навчання в сфері державного управління виступають: 1) принцип персоніфікації потреб сфери державного управління, який полягає у підготовці майбутніх фахівців – державних управлінців; 2) принцип формування персональних стратегій навчання, виходячи із потреб сфери державного управління у майбутніх фахівцях; 3) принцип покращення мислення та професійної діяльності майбутніх фахівців сфери державного управління, виходячи із психологічних факторів впливу; 4) принцип формування інноваційної моделі адаптивного навчання та підготовки фахівців сфери державного управління. Встановлено, що на сьогодні у сфері адаптивного навчання застосовується навчальна система Knewton, завдяки якій можна отримати інформацію про те, який саме матеріал не засвоїли майбутні фахівці сфери державного управління. Визначено, що головним державним закладом вищої освіти в Україні, на базі якого проводиться підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації державних службовців (фахівців сфери державного управління) є Національна академія державного управління при Президенті

України, яка здійснює підготовку за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування». Встановлено, що за результатами успішного освоєння освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» майбутні фахівці сфери державного управління здобувають вміння формувати і реалізувати публічну політику у різних напрямках суспільного життя, стратегічно управляти суспільним, територіальним та організаційним розвитком, управляти економічними процесами та публічними фінансами, вносити корективи, пропозиції в наявні нормативно-правові документи (акти), а також готувати проекти нових нормативно-правових документів (актів), здійснювати цифрове врядування та адміністративні функції і функції управління персоналом.

Руденко, О. Науково-методичні підходи до формування концепції державної політики розвитку земельних відносин в Україні / О. Руденко, П. Халімон // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 118-128.

Статтю присвячено особливостям розробки науково-методичних підходів до формування та реалізації концепції державної політики розвитку земельних відносин в Україні на основі проведеної оцінки сучасного стану такої політики та перспективних напрямів її удосконалення. Представлено перспективні напрями щодо розробки структури концепції формування та реалізації державної політики розвитку земельних відносин в Україні комплементарного типу, елементи якої побудовані при синхронному використанні принципів системно-структурного, ресурсно-функціонального, програмно-цільового та ситуаційного теоретико-методологічного підходу, що дозволило сформулювати вимоги, цілі, пріоритетні завдання державної політики, етапи розробки та впровадження у практику державного управління положень концепції. Концепція державної політики розвитку земельних відносин в Україні комплементарного типу запропонована до використання у практиці державного управління, адже представлені розробки можуть стати фундаментальною основою для підготовки проектів нормативно-правових актів у контексті реалізації дієвої політики органами виконавчої влади при виконанні ними повною мірою, наданих законодавством повноважень. При цьому останні можна використати у напрямку реалізації на практиці положень децентралізації влади в Україні. Проведення земельної реформи в Україні повинно не стримувати розвиток економіки країни, а

вбудовувати нову конкурентоспроможну модель взаємовідносин між державою і бізнесом, яка б передбачала використання землі як активу, що вимагає впровадження відповідних природоохоронних дій зі збереження земельно-ресурсного потенціалу, який сконцентровано на сільських територіях. Підвищення інвестиційної привабливості у цьому вимірі повинне забезпечуватись не через підвищення ринкової вартості на землю, як різновиду активу підприємства, а через докорінні інноваційно-структурні зрушення використання природного ресурсу; не через денационалізацію ринку землі, а через мотивування вітчизняних підприємців до ощадливого соціально відповідального ведення бізнесу.

Квітка, С. Перспективні напрямки цифрової трансформації публічного управління / С. Квітка, Н. Новіченко, Н. Гусаревич, Н. Піскоха, О. Бардах, Г. Демошенко // *Аспекти публічного управління*. – 2020. – Т. 8, № 4. – С. 129-146.

Технологічний прогрес, дійшовши цифрового ступеня свого розвитку, поставив перед суспільством завдання цифрової трансформації всього укладу соціального та економічного життя. Зокрема, це стосується і реінжинірингу системи публічного управління. Вплив цифровізації на органи публічного управління відбивається в зміні способу дій і спілкування з громадянами з метою досягнення інтеграції інститутів громадянського суспільства і влади. В Україні, як і в усьому світі, робляться важливі кроки в цьому напрямку. Разом з тим, очевидно, ще належить пройти довгий шлях впровадження цифрових технологій, оскільки багато організацій державного сектора використовують широкий спектр успадкованих застарілих систем і технологій, які потребують заміни. З огляду на це, мета дослідження полягає в тому, щоб окреслити основні перспективні напрямки цифрової трансформації в державному управлінні на основі дослідження документів та порівняльного аналізу світового досвіду. Серед напрямків цифрової трансформації публічного управління найбільш перспективними визначені такі, як: розвиток цифрових компетентностей публічних службовців, цифровізація територіальних громад, цифрова трансформація муніципального управління, розвиток цифрової взаємодії влади та бізнесу, впровадження цифрових технологій у виборчу систему. Ці напрямки проаналізовано з урахуванням світового досвіду та окреслено перспективи їх становлення в Україні. У висновку зазначається, що перенесення світових стандартів на національний ґрунт буде опосередковане місцевими

особливостями, але самі намагання в цьому напрямку будуть сприяти цифровій трансформації суспільства і підвищенню ефективності публічного управління. Подальші розробки та дослідження у цій сфері є перспективними у всіх без винятку сферах економічного та суспільного життя, але саме цифровізація у сфері публічного управління або дасть стимул подальшому прогресу країни, або стане гальмом у цьому русі.

Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5.

Буканов, Г. Економічні інструменти реалізації державної екологічної політики / Г. Буканов // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 5-12.

У статті розглянуто еколого-економічні інструменти в контексті реалізації державної екологічної політики і сталого розвитку регіонів. Кількість інструментів еко-політики, що використовуються для економічного захисту навколишнього природного середовища, постійно змінюється та поширюється. Визначено особливості, які характеризують економічні інструменти: теоретичною основою використання економічних інструментів виступає ідея зовнішніх екологічних витрат, що знаходять своє вираження у негативних формах впливу виробництва і споживання на довкілля; по-друге, еколого-економічні інструменти спрямовані, з одного боку, на економічне забезпечення раціонального природокористування, а з другого – на охорону навколишнього середовища; по-третє, основою практичного застосування економічних інструментів є принципи «збруднювач платить» і «користувач платить»; по-четверте, економічні інструменти сприяють розвитку «зеленої» економіки, що виступає рушійною силою сталого (збалансованого) розвитку. Еколого-економічні інструменти визначають фінансову стратегію, і це надійне підґрунтя концепції сталого розвитку. Виокремлено дві основні групи еколого-економічних інструментів державного регулювання в сфері охорони навколишнього середовища: перша група представлена фіскально-бюджетними економічними інструментами (екологічне оподаткування, екологічні платежі і збори, екологічне нормування і штрафні санкції за порушення екологічного законодавства), друга група економічних інструментів реалізації державної екологічної політики пов'язана із системою фінансово-економічного стимулювання природоохоронної діяльності (пільгові податки, пільгові кредити, субсидії, формування ринку екологічних товарів і послуг). Виокремлено основні напрями

вдосконалення реалізації економічних інструментів державного управління у сфері охорони навколишнього середовища.

Таранюк, Л. Механізм синергетичної взаємодії інструментів публічної політики центральних банків з урядами їх країн як елемент підвищення рівня розвитку економіки в умовах епідемічної загрози / Л. Таранюк, О. Замора, О. Деміхов// Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 13-21.

Метою є проведення порівняльного дослідження процесів співпраці центральних банків окремих країн світу з їх урядами в контексті формування механізму синергетичної взаємодії інструментів їх публічної політики з метою підвищення рівня розвитку економіки. Актуальність даного дослідження полягає в необхідності встановлення ефективних формальних та неформальних зв'язків між центральним банком країни як системоутворюючої фінансової установи, яка формує монетарну політику держави, та урядом країни як керівної структури, що створює економічну політику держави як частину своєї публічної політики. При цьому виникає необхідність проведення системного порівняльного аналізу досвіду розвинених країн та таких, що розвиваються, з метою формування дієвого інструментарію публічної політики центрального банку країни (у процесі взаємодії з її урядом) та прийняття ефективних управлінських рішень, які спрямовані на підвищення рівня розвитку економіки держави. Результати. Охарактеризовано систему відносин між центральним банком у розвинених країнах та в таких, що розвиваються, з їх урядами. Виявлено фактори позитивного та негативного впливу на формування інструментарію публічної економічної політики центрального банку країн та їх урядів. Проаналізовано формальні та неформальні зв'язки між центральними банками країн світу та їх урядами в процесі реалізації публічної політики центрального банку. Встановлені напрями удосконалення механізму синергетичної взаємодії інструментів політики центральних банків країн з їх урядами, який містить індикативні показники взаємодії центрального банку, міністерств, уряду країн з метою прийняття ефективних управлінських рішень. Обґрунтовано необхідність системної роботи всіх зацікавлених сторін (центральный банк, уряд країни, інші стейкхолдери) у процесі формування публічної політики, реалізація якої може впливати на підвищення рівня розвитку економіки держави. Висновки. Проведено порівняльний аналіз з елементами бенчмаркінгового оцінювання. Удосконалено механізм відносин

центрального банку країни з її урядом. Оцінено роль даної взаємодії центрального банку країни з її урядом та іншими стейкхолдерами.

Аулін, О. Державна інформаційна політика провідних мусульманських країн у сфері сек'юритизації ісламу: досвід для України / О. Аулін // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 22-29.

Мета статті – аналіз державної політики провідних мусульманських країн у сфері сек'юритизації ісламу з визначенням найбільш вдалих підходів, які можуть застосовуватися державною владою для попередження проявів радикального ісламізму в Україні. Актуальність статті полягає в тому, що сьогодні все більше країн потерпає від терористичних атак та інших проявів релігійної та етнічної нетерпимості. Лівова частка таких акцій здійснюється прихильниками ісламу, значна кількість яких також проживає і в сучасній Україні. У цьому контексті важливими є об'єктивні уявлення про ситуацію в мусульманських спільнотах, де радикальні ісламісти складають незначний відсоток, і, більш того, мають велику кількість супротивників. Виходячи із завдань дослідження використовувались методи системного аналізу, структурно-функціональний та метод аналогії в державному управлінні. У результаті з'ясовано структурні особливості сек'юритизації ісламу, а також умови та принципи її застосування в державній інформаційній політиці провідних мусульманських країн. Встановлено причинно-наслідкові зв'язки, які вплинули на виникнення необхідності сек'юритизації ісламу. Виявлено основні шляхи вирішення проблеми з урахуванням визначених під час дослідження взаємозв'язків і структурно-функціональних особливостей середовища. Висновки. Показано, що значна увага з боку державної влади провідних мусульманських країн до проблеми сек'юритизації ісламу викликана насамперед діяльністю місцевих радикальних ісламістів, а також впливом інших ісламістських центрів із-за кордону. Заходи з сек'юритизації ісламу у провідних мусульманських країнах мають системний, добре скоординований характер і відрізняється застосуванням усіх наявних ресурсів. Задля удосконалення державної інформаційної політики України у сфері сек'юритизації ісламу, запропоновано для прийняття управлінських рішень державною владою України найбільш ефективні практики сек'юритизації ісламу, апробовані у провідних мусульманських країнах.

Несват, Т. Взаємодія органів публічної влади та молодіжних громадських об'єднань щодо підготовки стратегічних документів у сфері молодіжної політики в країнах ЄС / Т. Несват // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 30-39.

Молодіжна політика ЄС дуже динамічна проте з різним темпом розвитку у кожній країні. Основною функцією молодіжної політики в ЄС є мотивація та надання підтримки в прийнятті обґрунтованих життєвих рішень, що сприяють особистому та соціальному розвитку молоді і розвитку суспільства в цілому. Досягнення цієї мети можливо лише при розширенні можливостей молодих громадян і їх активного залучення в підготовку, реалізацію та оцінку ефективності ініціатив і заходів, що відображають потреби, інтереси, ідеї і досвід молоді. Проте для побудови єдиного європейського громадянського простору необхідно враховувати національні особливості кожної країни ЄС та реалізацію державної молодіжної політики кожної держави окремо. Оскільки питання взаємозв'язку між органами публічної влади з різними суб'єктами молодіжної політики у країнах Європейського Союзу досі залишається мало вивченим, а комплексний підхід до вивчення європейської молодіжної політики відсутній, нами було проаналізовано стан взаємодії органів публічної влади та представників молодіжних об'єднань ЄС щодо підготовки національних стратегій розвитку молодіжної політики, таких країн як Франція, Німеччина, Польща, Угорщина, Чехія. Метою статті є дослідження проблеми взаємодії органів влади та молодіжних об'єднань на прикладі залучення молодих громадян до розробки та впровадження нормативно-правових актів в деяких країнах ЄС та обґрунтувати пропозиції щодо реалізації Стратегії розвитку державної молодіжної політики України 2030 року. У статті зауважується про недосконалість комплексного підходу у реалізації молодіжної роботи в євроспільноті. Запропоновано використати кращі результати співпраці влади і молоді Європи у впровадженні дорожньої карти молодіжної роботи в Україні та використання інструменту – Індекс благополуччя молоді для моніторингу молодіжної політики та виконання стратегії. Звертається увага на доцільність використання двокомпонентного підходу у реалізації державної молодіжної політики, зокрема у досягненні мети стратегії, а саме досягнення цілей сталого розвитку через реалізацію молодіжної політики та реалізація державної молодіжної політики через цілі сталого розвитку.

Палагусинець, Р. Інтелектуальний капітал у системі кадрової політики дипломатичної служби / Р. Палагусинець // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 40-51.

У статті визначено сутність та значення інтелектуального капіталу, його місце у системі кадрової політики дипломатичної служби. Розглянуто різні дефініції інтелектуального капіталу, які у своїх працях надавали такі вчені, як А. Чухно, В. Л. Іноземцев, О. Кендюхов, Г. Назарова та інші. Визначено, що інтелектуальний капітал — це складне системне поняття, що розглядається науковцями з урахуванням потреб сучасного суспільства, яке потребує постійного обміну інформацією та поповнення отриманих знань. Наголошено, що інтелект переходить у майно, лише коли під дією здібностей мозку створюється щось корисне, що наділене певною формою: бази даних, переліки відомостей, описи процесів, звіти та інше. Визначено головну функцію інтелектуального капіталу, яка полягає у прискоренні приросту об'єму прибутку за рахунок реалізації і формування необхідних відносин і речей, систем знань підприємству, які, у свою чергу, забезпечують його високоєфективну господарську діяльність. Оновлена кадрова політика у дипломатичній службі передбачає зміцнення ролі дескофісера політичного підрозділу, проектування змін на 2 роки та збільшення прозорості введення оцінки кадрів за методом 360. Встановлено, що успіх роботи дипломатичної служби залежить від зваженої кадрової політики, спрямованої, зокрема, на зростання інтелектуального капіталу. Досліджено досвід організації кадрової роботи дипломатичної служби Сполучених Штатів Америки. Сформульовано основні проблеми та надано рекомендації щодо вдосконалення діяльності кадрової політики органів дипломатичної служби на основі аналізу світового досвіду. Для зростання вартості інтелектуального капіталу наголошено на необхідності якісної освіти працівників дипломатичної служби, постійного навчання та самоосвіти послів та співробітників апарату, а також створенні кадрового резерву у дипломатичній служби. До того ж неприпустимим є скорочення витрат на дипломатичну службу. З метою кар'єрного зростання і відповідного просування на вищі посади дипломати повинні мати можливість на систематичній основі проходити підвищення кваліфікації та бути експертами принаймні по двох регіонах та володіти не менш, як двома (трьома) мовами.

Лис, В. Деінституалізація в системі децентралізації повноважень у сфері інституційного догляду та виховання

дітей / В. Лис // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 52-61.

У статті проаналізовані основні етапи деінституалізації в Україні. Обґрунтовано, що на даний час триває закінчення першого етапу деінституалізації, результатом якого є формування регіональних планів щодо реформування системи інституційного догляду та виховання дітей. Визначено, що деінституалізація – це основа для розроблення сучасних та ефективних послуг з догляду для дітей і родин, а саме процес відмови від системи догляду, яка ґрунтується на великих інституційних закладах, і перехід до низки соціальних послуг на основі сім'ї та громади. Основними завданнями деінституалізації в умовах проведення реформи децентралізації повноважень у сфері інституційного догляду та виховання дітей уряд вбачає у: забезпеченні умов для повернення дітей, які зараз перебувають у закладах, у рідні сім'ї або переведення їх на сімейні форми виховання (усиновлення, опіка родичів, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу); запобіганню розлучення дітей з батьками та влаштування до інтернатних закладів шляхом запровадження послуг з підтримки дітей і сімей у громадах; підготовці до самостійного життя, забезпеченні соціального включення випускників інтернатних закладів. До основних компонентів деінституалізації у сфері захисту прав дітей належать: по-перше, запобіганню направленню та перебуванню в інституціях без необхідності; по-друге, пошук та розробка належного альтернативного догляду за дитиною в межах громади (забезпечення житлом, лікування, навчання, освіта) та реабілітація дітей та їхніх родин; по-третє, удосконалення адміністративних послуг у громаді для дітей, які дійсно потребують державного догляду, а також надання підтримки сім'ї; по-четверте, формування довгострокових планів з догляду і постійне влаштування в благополучні родини для тих дітей, чії батьки виявилися неспроможними відреагувати на відповідні втручання та реабілітацію й оцінені, як такі, які нездатні піклуватися про дитину.

Лаврук, О. Механізми реалізації державної політики у розвитку тваринництва європейських країн / О. Лаврук // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 62-71.

Акцентується увага на тому, що галузь тваринництва займає провідне місце не тільки в економіці багатьох європейських країн, але й є визначальною у забезпеченні їхньої продовольчої безпеки. Розглянуто зарубіжний досвід відродження і розвитку галузі

тваринництва. Вказується, що важливим компонентом гарантування стабільного розвитку кожної країни, життєдіяльності суспільства і галузі тваринництва виступає державна політика. Визначено роль державної політики європейських країн та механізми її реалізації у цьому важливому процесі. Встановлено, що у заходах державної політики різних європейських країн основна увага надається розробці програм сприяння державою розвитку фермерських господарств з метою підвищення їхньої конкурентної спроможності, фінансовій підтримці їхніх виробників продукції та забезпеченні різними видами ресурсів. На етапі розроблення державної політики та з метою її ефективної реалізації визначається система засобів, інструментів і методів за допомогою яких формується механізм реалізації політики. Виявлено спільні риси в розвитку тваринництва у різних європейських країнах та виокремлено його особливості. Ураховуючи світові тенденції визначено пріоритетні напрями розвитку таких підгалузей тваринництва, як скотарство, свинарство, вівчарство. Зазначено, що для подальшого ефективного розвитку сільського господарства та підтримання на його основі галузі тваринництва на найбільш уразливих сільських територіях, важливу роль відіграють механізми державного регулювання, що спрямовані на соціальне забезпечення діючих виробників, особливо молодих фермерів в районах, де сільське господарство є їхнім головним джерелом доходів. Запропоновано і надалі створювати належні умови для повного виходу тваринництва на ефективне виробництво та повне забезпечення внутрішнього ринку високоякісною, конкурентоспроможною, екологічно безпечною продукцією тваринництва.

Шевченко, С. Електронне урядування та ІКТ як інструменти протидії корупції у контексті світового тренду прозорості публічної служби / С. Шевченко, Н. Сидоренко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 72-81.

У статті здійснено розгорнутий аналіз проблеми реалізації концепції електронного урядування та використання інструментів ІКТ для протидії корупції. Це питання розглядається в контексті світового тренду забезпечення прозорості публічної служби, що лежить в основі філософії «належного управління». Досліджено перспективи використання інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ) як економічно ефективних та зручних засобів забезпечення відкритості та прозорості системи публічної служби й зменшення корупції. Прозорість дій в межах системи публічної

служби та публічного управління, громадська ініціатива та суспільне несприйняття корупції розглядаються як необхідна умова для побудови демократії участі, відновлення довіри громадян до уряду та, відповідно, запобігання корупції через обґрунтоване прийняття управлінських рішень, забезпечення високої точності державної інформації та її відкритості для громадськості. Визначено, що активізація використання Інтернету та ІКТ суттєво знизили витрати на збір, розповсюдження та забезпечення доступу до публічної інформації, що стало вагомим кроком на шляху викорінення корупції на базовому рівні. Як результат використання цих інструментів, останнє десятиліття знаменувало стрімкий розвиток концепції електронного уряду для забезпечення максимального доступу до точної інформації та гарантування прозорості, підзвітності та вжиття заходів щодо уникнення корупції. Увагу сфокусовано на дослідженні інноваційного компоненту публічного управління процесами протидії корупції, що полягає у модернізації способів надання інформації громадянам публічними службовцями з одного боку, та посиленні здатності громадян протистояти виклику корупції, з іншого. Таким компонентом, зокрема, все активніше стають ІКТ та діджиталізація публічних послуг, на що сфокусовано увагу авторів. Підсумовано, що активізація використання цифрових технологій у публічному управлінні та на публічній службі має на меті, окрім подолання корупції, підвищення рівня прозорості та справедливості у прийнятті управлінських рішень, дезінтермедіацію та підвищення ефективності й оптимізацію бюджетних витрат на розвиток сфери публічного управління.

Михайлов, М. Вплив організаційного та технологічного механізмів на вдосконалення інформаційно-комунікаційного забезпечення виборчого процесу / М. Михайлов // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 82-89.

Громадянське суспільство постає реальним суб'єктом впливу на електоральні процеси в Україні. Завдяки умілому й креативному використанню новітніх інформаційно-комунікаційних технологій виборчі перегони останніх років дали старт Інтернет-проєктам, зробили вибори більш прозорими та відкритими, й звузили поле для відвертих маніпуляцій і фальсифікацій виборів. В поданій статті автор розкриває технологічні та організаційні механізми забезпечення участі інститутів громадянського суспільства в електоральній комунікації. Зазначені механізми вдосконалюють інформаційно-комунікаційне забезпечення виборчого процесу,

сприяють запровадженню нових цифрових засобів, комунікаційних сервісів та відкритих платформ для вироблення нових інноваційних рішень, розширення політичної участі громадськості та залучення громадян до виборів, сприяють підвищенню рівня довіри, прозорості та підзвітності в демократичній системі. Механізми інформаційно-комунікаційного забезпечення виборчого процесу також є одними з напрямів пришвидшення запровадження електронних виборів в Україні, покращення якості електоральної комунікації виборців з кандидатами на посади в органи публічної влади. Водночас автор характеризує електоральні комунікації, які сьогодні активно здійснюються завдяки інноваційному розвитку інформаційно-комунікаційного забезпечення виборчих процесів, серед яких – електронні та цифрові ресурси. Публічні інститути також підсилюють та сприяють забезпеченню формування механізмів інформаційно-комунікаційного забезпечення виборчого процесу у сфері публічної діяльності задля консолідації зусиль влади з громадськістю з метою покращення якості електоральної комунікації та впровадження електронних виборів в Україні. Тож на думку автора, дослідження організаційного та технологічного механізмів інформаційно-комунікаційного забезпечення виборчого процесу у сфері публічної діяльності в контексті сучасності є актуальним, що й зумовило вибір теми статті.

Сторожев, Р. Тенденції розвитку лідерства в скандинавських країнах: досвід для України / Р. Сторожев // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 90-96.

На сучасному етапі інтеграції Української держави до європейської спільноти перед вітчизняними лідерами постають нові завдання, які вимагають підвищення ефективності публічного управління та публічного адміністрування на засадах демократизму, людиноцентризму. Актуальність теми розвитку публічного лідерства в Україні тісно пов'язана з вивченням досвіду зарубіжних країн щодо механізмів формування та розвитку публічного лідерства, що характеризується високим рівнем моральних цінностей, відповідальністю, комунікативністю, скромністю. Нова управлінська парадигма, яка впроваджується в публічне управління та публічне адміністрування України також вимагає впровадження нових якостей публічного лідерства, які проявляються через утвердження моральних цінностей в особистості лідера, його моделей поведінки в реформуванні публічної служби. На думку автора, такі якості лідерства як делегування повноважень у органах публічної влади,

міжгалузеve співробітництво в публічному управлінні зумовлюють розвиток лідерства у контексті освітніх тенденцій зарубіжних країн. Автор вважає, що сьогодні важливим аспектом у розвитку публічного лідерства є мобілізаційний аспект зусиль усіх керівників і підлеглих публічної влади та лідерів інститутів громадянського суспільства для подолання кризових явищ та проведення складних реформ в публічному управлінні. До таких кризових явищ належить забезпечення стабільності в умовах всесвітньої боротьби з пандемією COVID-19. Однак проблема розвитку публічного лідерства у цьому аспекті не знайшла належного відображення у сучасних наукових джерелах. У статті розкрито пріоритетні моделі публічного лідерства західноєвропейських країн як передумову формування успішної особистості, успішних лідерських якостей, тенденцією якого є такий важливий чинник як публічність, оскільки до 90-х років XX ст. далеко не всі державні управління європейських країн були публічними.

Грицишен, Д. Методологія реалізації державної кримінальної політики у сфері запобігання та протидії економічній злочинності в контексті взаємодії із іншими видами державної політики / Д. Грицишен // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 97-106.

На сьогодні питання взаємодії стоїть перед процесами формування та реалізації державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності. Це питання особливо актуальне для України та потребує відповідного вивчення з позиції науки державного управління. З огляду на це, мета дослідження полягає у визначенні методології реалізації державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності в контексті взаємодії із іншими видами державної політики. Ідентифіковані види економічних злочинів, що є найбільшими загрозами національній безпеці. Розглянуто кожен напрям державної політики щодо боротьби з економічною злочинністю за такими найбільш поширеними видами: недобросовісна конкуренція, легалізація (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом та фінансування тероризму, рейдерство, нецільове використання бюджетних коштів, ухилення від сплати податків, корупція в секторах публічного управління. Доведено, що процес запобігання та протидії недобросовісній конкуренції реалізується через різні види державної політики, а саме: державну антикорупційну політику, державну конкурентну

політику та державну інвестиційну політику. Визначено, що корупція може проникати у всі сфери суспільного життя та бути джерелом сукупності ризиків в економічній, соціальній, політичній та правовій системах, наслідками, яких є низький рівень національної безпеки певної країни та може спричинити небезпеку на регіональному та міжнародному рівнях. За кожним видом економічного злочину визначені види державної політики: антитерористична політика; інвестиційна політика; конкурентна політика; монетарна політика; бюджетна політика; фіскальна політика; антикорупційна політика; державна кримінальна політика. У висновках обґрунтовано особливості реалізації державної політики в частині запобігання та протидії економічній злочинності, що є основою формування її концептуально-методологічних положень.

Мазур, О. Особливості впровадження новітніх управлінських концепцій: регіональна модель модернізації адміністративних процесів в органах публічного управління в умовах цифрової трансформації суспільства / О. Мазур, О. Соколовська // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 5. – С. 107-116.

У статті наголошено, що для України в нинішніх умовах прагнення до ефективного публічного управління зумовлює необхідність становлення сильної бюрократії, тому адміністративна робота органів публічного управління стає полем для нововведень задля осучаснення. Акцентовано увагу на внутрішній роботі органів публічного управління, яка під впливом цифрової трансформації суспільства потребує проведення модернізації адміністративних процесів з урахуванням цифрових технологій. Впровадження практик у поєднанні з цифровими технологіями потребує досліджень задля успішності проведення модернізації в органах публічного управління України, яка враховуватиме наявні цінності і принципи, які прийняті на міжнародному рівні. У статті стверджується, що в умовах цифрової трансформації суспільства органи публічного управління демократичних країн сучасного світу апіорі повинні використовувати в своїй роботі принципи новітніх управлінських концепцій, як зразкових настанов для діяльності. Проведено огляд основних положень новітніх управлінських концепцій «New Public Management», «Good Governance», «FAST Government», «Open Government». У статті розглядаються складові зазначених концепцій через вплив на головні стадії адміністративних процесів, що проходять в органах публічного

управління. Спираючись на результати проведеного у 2019 році дослідження електронної готовності Дніпропетровської області, здійснено опис регіональної моделі модернізації адміністративних процесів, яка складається з п'яти рівнів: рівень інфраструктури, рівень взаємодії, рівень підтримки рішень, рівень оприлюднення та рівень надання послуг. Наведено графічне представлення регіональної моделі модернізації адміністративних процесів в органах публічного управління з позначенням впливів новітніх управлінських концепцій на її рівні. На підставі цього, визначено, що втілення підходів новітніх управлінських концепцій в органах публічного управління, на базі впровадження інструментів цифрових технологій, має характер всебічного спрямування до сервісної діяльності.

Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6.

Гнатенко, В. Прогнозування особистісної реакції на економічні державні кризи / В. Гнатенко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 6-15.

У статті розглядаються поняття «криза», «кризова ситуація», «економічна криза», наведені основні характерні риси кризи, розглядаються можливі варіанти поведінки суб'єкта у кризовій ситуації: конструктивний і деструктивний. Проаналізовано перебіг економічної кризи 2008 року, що проявлялася у масовому зменшенні обсягів виробництва, зниженні попиту і цін на сировину, підвищенні рівня безробіття та розповсюдилася на грошово-кредитну, фіскальну, соціальну сфери, погіршила соціальне самопочуття та очікування суб'єктів господарювання й пересічних громадян. Криза зачепила не тільки економічні структури, а і всі галузі українського суспільства, соціальних груп та практично кожної особи, що суттєво вплинуло на соціальні відносини та на психологічний стан людей. Зазначено, що кризи економічного, політичного і соціального характеру неодмінно позначаються на громадське здоров'я. Такі процеси особливо сильно детермінують емоційно-стресову реакцію людини, що є основою формування патологічних процесів і особливо хвороб, пов'язаних з психічним розладом. Тому задля запобігання негативних особистісних реакцій внаслідок впливу економічної державної кризи важливо вміти адаптуватися в кризовій ситуації, контролювати свої емоції, мати врівноважений психічний стан, достатній рівень життєстійкості, використовувати конструктивні стратегії копінг-поведінки, що

дозволять протистояти психологічним навантаженням без негативних наслідків, а це потребує реалізації конкретних державних програм. Визначено, що в умовах довготривалої військової агресії, поглиблення і розширення негативних тенденцій в економіці, низького рівня довіри до системи державного управління, слабкої фінансової дисципліни, високої корупції, незадовільної інвестиційної привабливості та надмірного боргового навантаження нинішня економічна динаміка України вкрай слабка, що вказує на утримання високих ризиків щодо поновлення кризового стану. Тому подолання ризиків відновлення кризових тенденцій, забезпечення довгострокової макроекономічної стабільності та запобігання негативним особистісним реакціям унаслідок кризи залишається одним із провідних завдань економічної політики України.

Грабовенко, Н. Державна освітня політика крізь призму сучасних процесів у сфері відтворення знань / Н. Грабовенко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 16-22.

У статті аналізується сучасна державна освітня політика. Підкреслюється, що головними завданнями української держави є визначення соціальних, економічних, глобальних та інших факторів, які завдають як позитивний, так і негативний вплив на формування державної освітньої політики, на модель побудови освітньої політики, здатну вирішувати поточні глобальні проблеми людства. Підкреслюється, що концептуальний аналіз можливостей вирішення глобальних освітніх проблем слід розглядати в історичному аспекті цього питання, що дасть можливість отримати методологічно комплексні результати. Підкреслюється, що діалектичний, феноменологічний, структурно-функціональний метод, метод збору і аналізу вихідного емпіричного матеріалу, контент-аналіз документів, метод побудови темпоральних моделей розвитку систем слід використовувати в якості базових методів дослідження державної освітньої політики. Наведено короткий опис семи етапів еволюції концепцій освітньої політики та їх взаємозв'язку з процесом відтворення і накопичення знань. Визначено, що еволюція особистісних і суспільних інтересів в освітній політиці узагальнюється шляхом побудови тимчасових просторових моделей, наведено аналіз низки глобальних освітніх проблем, з якими стикається кожна національна держава в ХХІ столітті, визначається унікальна роль збалансованої державної освітньої політики в запобіганні загроз відтворення наукових знань. Визначено принципи реалізації національної освітньої політики, а

само: налагодження співпраці споживачів та творців інноваційних технологій; прорив у створенні і застосуванні інформаційно-комунікаційних технологій; об'єднання світового освітнього простору; запобігання збільшенню цифрового розриву; ліквідація кадрового донорства окремих країн; забезпечення гнучкості в співфінансуванні освіти; безперервна освіта. Встановлено, що реалізація всіх сформульованих етосів у національній освітній політиці забезпечить ефективний результат функціонування освітньої сектору відповідно до вимог XXI століття і захистить від поточних загроз в сфері відтворення знань.

Сторожев, Р. Зарубіжний досвід розвитку лідерства для України (на прикладі Німеччини та Польщі) / Р. Сторожев // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 23-29.

На сучасному етапі інтеграції Української держави до європейської спільноти перед вітчизняними лідерами постають нові завдання, які вимагають підвищення ефективності публічного управління та публічного адміністрування на засадах демократизму, людиноцентризму. Актуальність теми розвитку публічного лідерства в Україні тісно пов'язана з вивченням досвіду зарубіжних країн щодо механізмів формування та розвитку публічного лідерства, що характеризується високим рівнем моральних цінностей, відповідальністю, комунікативністю, скромністю. Нова управлінська парадигма, яка впроваджується в публічне управління та публічне адміністрування України також вимагає впровадження нових якостей публічного лідерства, які проявляються через утвердження моральних цінностей в особистості лідера, його моделей поведінки в реформуванні публічної служби. На думку автора, такі якості лідерства як делегування повноважень в органах публічної влади, міжгалузеве співробітництво в публічному управлінні зумовлюють розвиток лідерства у контексті освітніх тенденцій зарубіжних країн. У статті розкрито пріоритетні моделі публічного лідерства західноєвропейських країн як передумову формування успішної особистості, успішних лідерських якостей, тенденцією якого є такий важливий чинник як публічність, оскільки до 90-х років XX ст. далеко не всі державні управлінці європейських країн були публічними. Автор статті пропонує розглянути особливості розвитку публічного лідерства у Німеччині та Польщі. Такі якості лідерства як здатність до самоосвіти, делегування повноважень, транспарентне (прозорості, відкритості та активізації) та трансформаційне співробітництво. Вони зумовлюють новий стиль розвитку лідерства

у західноєвропейських країнах, яке буде корисним для впровадження в Україні. Тому актуальність статті не викликає сумнівів.

Михайлов, М. Роль фасилітативного механізму у забезпеченні виборчого процесу в Україні / М. Михайлов // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 30-36.

Громадянське суспільство постає реальним суб'єктом впливу на електоральні процеси в Україні. Завдяки умілому й креативному використанню новітніх інформаційно-комунікаційних технологій виборчі перегони останніх років дали старт Інтернет-проектам, зробили вибори більш прозорими та відкритими, й звузили поле для відвертих маніпуляцій і фальсифікацій виборів. У поданій статті автор розкриває роль фасилітативного механізму у забезпеченні участі інститутів громадського суспільства в електоральній комунікації, який спрямований на збір інформації щодо порушень виборчого законодавства. Функціонування цих ініціатив можливе завдяки поширенню дієвих інструментів громадського моніторингу виборчого процесу. Посилаючись на твердження зарубіжних та вітчизняних фахівців у сфері добору, навчання та розвитку персоналу однією з найважливіших компетенцій управлінця вважається фасилітація. Тобто це особлива технологія управління в контексті здійснення командного підходу у сфері публічного управління та адміністрування. На основі аналізу наукових праць вітчизняних та зарубіжних учених автор здійснює вивчення особливостей фасилітативного механізму щодо залучення громадськості до електоральної комунікації, а також виокремлює основні чинники, які сприяють підвищенню ефективності публічного управління та адміністрування у цій сфері діяльності. Водночас автор характеризує електоральні комунікації, які сьогодні активно здійснюються завдяки інноваційному розвитку інформаційно-комунікаційним технологіям, серед яких – електронні та цифрові ресурси. У поданій статті автор розглядає особливості запровадження фасилітативного механізму щодо участі громадськості в електоральній комунікації, який, на його думку, є актуальним щодо інформаційно-комунікаційного забезпечення виборчого процесу у сфері публічної діяльності, що й зумовило вибір теми статті.

Гончарук, Н. Пріоритетні напрями вдосконалення управління людськими ресурсами у сфері публічної служби України /

Н. Гончарук, Ю. Пирогова // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 37-48.

Стаття присвячена дослідженню напрямів модернізації публічної служби та управління людськими ресурсами в органах публічної влади та обґрунтовано пріоритетні напрями вдосконалення управління людськими ресурсами у сфері публічної служби України. Встановлено, що зберігаються застарілі форми, методи й технології управління персоналом у сфері публічної служби та досить повільний перехід від діловодної моделі управління персоналом до демократичних форм і методів роботи з персоналом. Проаналізовано основні форми соціально-психологічного забезпечення управління людськими ресурсами в сфері публічної служби. Визначено, що на сьогодні залишається недостатньою інституційна спроможність служб управління персоналом та їх можливість забезпечити, у більшості випадків, ефективне виконання функцій зі стратегічного управління людськими ресурсами. Запропонована нова організаційна структура служби стратегічного управління людськими ресурсами в органах публічної влади, до якої мають входити підрозділи з питань стратегії (політики) управління людськими ресурсами, добору, обліку, адаптації, розвитку, оцінювання, мотивації, акмеологічного супроводу, трудових відносин та оплати праці публічних службовців. Наголошено, що зазначена система має базуватись на загальних принципах управління людськими ресурсами на публічній службі, які визначають зміст її елементів і вибір конкретних засобів, інструментів, форм, методів і технологій управління людськими ресурсами. Акцентовано увагу на тому, що запропонований підхід має реалізовуватись на оновленому ставленні до ролі і місця соціально-психологічних складових в управлінні людськими ресурсами в сфері публічної служби. Обґрунтовано, що для створення професійної, політично нейтральної, добросесної та ефективної публічної служби, поряд із вдосконаленням законодавчого забезпечення управління людськими ресурсами в сфері публічної служби, необхідно розвивати інституційну спроможність та забезпечувати послідовність у впровадженні нових засад діяльності служб управління персоналом, формувати й реалізовувати ефективну державну кадрову політику.

Липовська, Н. Оцінювання персоналу Державної прикордонної служби України / Н. Липовська, М. Маланчій // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 49-59.

У статті розкривається технологія оцінювання професійної придатності посадових осіб до виконання покладених на них функцій на основі методу моделювання і порівняння оцінок з необхідними параметрами для відповідної посади, тобто з моделлю. Термін «модель» вживається як цілісний опис узгодження вимог соціальної системи (Сс) з можливостями їх виконання. Моделлю в даному випадку служить професійний стандарт, який розробляється на кожен посаду. Професійний стандарт і є тим погодженим еталоном, за яким мають працювати співробітники. Цей метод – метод оцінювання з застосуванням професійного стандарту, є результатом реалізації принципу узгодженості в побудові моделі. На думку авторів, метод відрізняється не тільки новизною підходу, але й універсальністю застосування. Оцінювати за допомогою професійного стандарту можна не тільки фахівця, але й групу, потенціал колективу, можна робити порівняння, визначати слабкі і сильні сторони організацій. Пропонується методика, розроблена авторами, що дозволяє проводити різні необхідні варіації з оцінюваними ознаками, включаючи візуальне відображення результатів різними формами. Моделювання посади відноситься до ідеального чи уявного моделювання (на відміну від матеріального, предметного, коли йде моделювання фізичних і математичних об'єктів) і базується багато в чому на ідеалізованні об'єкта. На наш погляд, ні на якому етапі модель не може бути втілена в абсолютно точну свою копію в силу непередбаченого впливу багатьох зовнішніх факторів. Моделювання оціночних характеристик у кадровій діяльності – це необхідний елемент у реальній оцінці стану справ у Державній прикордонній службі України. От чому їх значення зростає в умовах її реформування, з врахуванням впливу на нього як негативних, так і позитивних факторів.

Каляєв, А. Основні напрями розвитку державного управління у сфері воєнної безпеки на національному та глобальному рівнях / А. Каляєв // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 60-69.

Серед основних напрямів розвитку державного управління у сфері воєнної безпеки визначено, зокрема, формування спільного середовища безпеки та запобігання й ліквідації військових конфліктів і досягнення міжнародного порозуміння та інноваційні підходи до організації структур державного управління в означеній сфері із залученням недержавних учасників та формування

відповідних екосистем у безпековому середовищі. На основі методології державного управління розглянуто сучасний стан реформування системи державного управління та визначено пріоритети розвитку державного управління у сфері воєнної безпеки на національному та глобальному рівнях управління. Визначено загальні тенденції розвитку публічного управління та наголошено неоднозначність і варіативність в оцінках результатів адміністративних реформ. Аргументовано, що проблеми суспільної взаємодії, відповідальності та демократії у сучасних управлінських практиках транспонуються в державне управління у сфері воєнної безпеки, зокрема у впровадженні новітніх підходів до управління інноваціями. Трансформаційні зміни в державному управлінні у сфері воєнної безпеки на національному та глобальному рівнях розглядаються як логічні, доцільні та можливі на фоні процесів адміністративних реформ та впровадження відкритих інновацій, управління інноваціями та екосистемами у сфері управління об'єктами воєнної безпеки. Як ключовий аспект управління інноваціями у сфері воєнної безпеки розглядається еволюція організаційної культури. Доведено, що інновації мають на увазі переформування, зокрема, промислової політики оборони шляхом визначення різних інструментів для розширення можливостей відкритості з різним ступенем відкритості) для суб'єктів, які ще не були пов'язані з воєнною безпекою й обороною. Гнучкість в управлінні стратегічними екосистемами та динамічне бачення взаємозалежності між суб'єктами впливають на можливості системи функціонувати за умов відкритих інновацій та забезпечувати адекватне управління відкритістю.

Бортнік, О. Підходи Agile та Lean: можливості застосування в органах місцевого самоврядування України / О. Бортнік // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 70-80.

У статті розглядаються поняття та історія виникнення Agile (гнучкість, спритність) та Lean (ощадливість), можливості застосування у місцевому самоврядуванні України, аналіз досвіду місцевого самоврядування інших країн. Метою статті є пошук шляхів запозичення найкращого досвіду для вдосконалення роботи органів місцевого самоврядування в Україні. Проаналізовано закордонні публікації, пов'язані з можливістю впровадження методології Agile у сфері державного управління та місцевого самоврядування. Наведено приклади взаємодії та взаємного впливу Agile та Lean. Продемонстровано яким чином використані посилання у

міжнародних стандартах ISO на вище згадані методології, цінності та шлях мислення. Стандарти ISO на системи управління є універсальними, та можуть бути застосовані організаціями як приватного, так і державного сектору. Однією із основних ідей, покладених в основу стандартів є постійне поліпшування на основі циклу PDCA і організації, які впровадили системи управління такі як, наприклад, ISO 9001, для підвищення результативності та ефективності можуть використовувати найкращі міжнародні практики, інструменти та методи, які дозволяють підвищити рівень задоволеності споживачів та інших заінтересованих сторін та скоротити небажані втрати. Саме такими методами і є ті, які розглянуто у даній статті. Історично склалося, що більшість методів вдосконалення управління виникають у приватному секторі, що про стимульовано конкурентним середовищем. І вже потім адаптується у організаціях державного управління та місцевого самоврядування. В Україні набуває підсилення процес децентралізації місцевого самоврядування. Сталий розвиток місцевого самоврядування є основою забезпечення комфорту та якості життя територіальних громад. У середовищі з швидкими змінами є потреба у пошуку нових підходів управління. Пропонується провести короткострокові пілотні проекти апробації методу Agile у суб'єктах місцевого самоврядування. Доцільно включити розгляд загаданих у статті методів при навчанні та підвищенні кваліфікації службовців. Постійне поліпшування вимагає в першу чергу зміни організаційної культури та обізнаності і залученості персоналу для найбільш ефективного впровадження найкращих світових практик.

Пікуль, Г. Понятійне поле та сутнісні характеристики імміграції у контексті сучасності / Г. Пікуль // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 81-89.

Автором статті на основі вивчення праць вітчизняних та зарубіжних науковців здійснено узагальнення дослідження понятійного поля імміграції. Адже за останні десятиріччя Україна стала однією з найбільших постачальників емігрантів для Європи, США. Водночас, зараз державна політика України направлена на розвиток імміграційних процесів, що і мотивувало до дослідження цього феномену у вітчизняній науці «Публічне управління та адміністрування». Також автором досліджено теоретичну детермінацію поняття «імміграція», його характеристику згідно різних ознак: динаміки, масштабу та структури імміграційних процесів (чисельності іммігрантів, їх гендерний та віковий склад),

чинників стимулювання імміграції, характерних особливостей формування сучасного ринку праці та напрямків розвитку сучасних імміграційних процесів. Автор затверджує, що дослідження широкого кола питань теоретичного та прикладного аспектів трудової міграції посвячено немало наукових праць. В останній час вивчаються питання комплексного аналізу сучасної міграційної ситуації в Україні, оцінка впливу міграцій на демографічний та соціально-економічний розвиток, прогнозування міграцій населення, етнічного складу населення та факторів його динаміки. У зв'язках з анексією Автономної Республіки Крим, військовими подіями на Сході України, які спричиненні країною-агресором Росією (з 2014 року), актуалізувалась тема не лише внутрішньої міграції населення України, а також повернення жителів Донеччини з країн СНГ до України. Масова захворюваність людства світу інфекційною коронавірусною хворобою в 2020 році поставила перед урядом України нові виклики, пов'язані з імміграцією наших співвітчизників із зарубіжних країн, які вводять жорсткий режим карантину в умовах пандемії COVID-19. На думку автора, дослідження понятійного поля та сутнісних характеристик в контексті сучасності є актуальним, що й зумовило вибір теми статті.

Сорокіна, Н. Формування морально-етичних основ публічної служби в Україні / Н. Сорокіна // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 90-97.

Стаття присвячена визначенню пріоритетних напрямів удосконалення морально-етичних основ публічної служби та обґрунтуванню алгоритму їх формування. Виявлено, що важливими якостями, які необхідні публічному службовцю в професійній діяльності, є вміння самоорганізовуватися, мати вміння самоменеджменту, вміння раціонального цілепокладання, що межує з високими показниками інтелектуального розвитку та освіченості. Обґрунтовано алгоритм формування морально-етичних основ публічної служби, який пропонується розглядати через управлінський цикл, що полягає в послідовній і комплексній реалізації функцій управління, таких як: планування (розробка Концепції формування морально-етичних основ публічної служби та комплексу заходів щодо її реалізації); організації та координації (створення сильної організаційної культури; створення органів координаторів; організація безперервної професійно-етичної освіти та самоосвіти); мотивації (застосування морально-психологічних методів мотивації; забезпечення публічних службовців гідним

рівнем оплати праці, яка буде залежати від результатів їхньої роботи; заохочення творчих ініціатив тощо) і контролю та оцінювання (здійснення внутрішнього та зовнішнього контролю за дотриманням етичних принципів, норм, стандартів поведінки; використання інструментів оцінювання рівня сформованості морально-етичних компетентностей публічного службовця). Визначено пріоритетні напрямки удосконалення морально-етичних основ публічної служби шляхом: правового регулювання даного питання (розробка та прийняття Етичного Кодексу публічного службовця на центральному рівні та Правил етичної поведінки в кожному окремому органі публічної влади); створення спеціальних структурних одиниць (Управління з етики публічної служби на центральному рівні та окремих управлінь або спеціалістів при службі управління персоналом на місцях); розвитку організаційної культури; актуалізації змісту програм професійно-етичного навчання публічних службовців та їх самоосвіти; удосконалення мотивації професійної діяльності публічних службовців; здійснення систематичного контролю та оцінювання рівня сформованості морально-етичних компетентностей публічного службовця.

Грицишен, Д. Методологічні положення формування та реалізації державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності / Д. Грицишен // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 98-114.

У статті розроблено комплексний методологічний підхід до формування та реалізації державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності, що включає наступні складові: ідентифікація та виявлення симптомів проблеми в суспільному житті щодо економічної злочинності та їх впливу на національну безпеку; визначення стейкхолдерів та ідентифікація їх інтересів щодо запобігання та протидії економічній злочинності; обґрунтування змісту кримінальної політики як системи та як процесу запобігання та протидії економічній злочинності; формування об'єктно-предметного поля державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; визначення мети та завдань державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; обґрунтування напрямів формування та реалізації державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; визначення суб'єктів формування та реалізації

державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; визначення об'єктів державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; встановлення взаємозв'язків із іншими видами державної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; обґрунтування методів та принципів державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; встановлення механізмів державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності. За кожною складовою обґрунтовано сукупність процедур та поетапність їх здійснення. Визначено основні напрями державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності, а саме: запобігання та протидія недобросовісної конкуренції, запобігання та протидія легалізації (відмиванню) коштів, отриманих злочинним шляхом та фінансуванню тероризму, запобігання та протидія рейдерству, запобігання та протидія ухиленню від сплати податків, запобігання та протидія корупції, запобігання та протидія нецільовому використанню бюджетних коштів.

Криничко, Л. Проблеми системи охорони здоров'я та напрями їх вирішення: погляд науки та практики / Л. Криничко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 115-131.

Проведене дослідження дозволило нам встановити розвиток наукового знання в державному управлінні, що полягає в розширенні його об'єктно-предметної сфери та методів вивчення процесів, що відбуваються в сфері охорони здоров'я. Крім того, доведено, що вагоме значення в розвитку методології та організації науки державного управління займають пропозиції вчених щодо розширення форм та змісту механізмів реалізації державного управління та державної політики в сфері охорони здоров'я. Проаналізовано позиції вітчизняних та зарубіжних науковців щодо особливостей державного управління охороною здоров'я. Так, Бугайцов С. Г. досліджував проблеми державного регулювання системи онкологічної допомоги, Ярош Н. П. присвятила дослідження регулюванню розвитку соціальних стандартів у сфері охорони здоров'я, Рингач Н. О. досліджувала систему охорони здоров'я як складову забезпечення національної безпеки. Наукові дослідження Жилки К. І. пов'язані з розвитком взаємодії з міжнародними організаціями у сфері державного управління охороною здоров'я дітей. Фірсова О. Д. удосконалювала механізми геоінформаційного

забезпечення державного управління охороною здоров'я в Україні. Мокрецов С.Є. досліджував проблеми державного управління охороною репродуктивного здоров'я України в умовах демографічної кризи. Коваленко Т. Ю. розробила механізми державного управління у сфері санаторно-курортного забезпечення дітей в Україні. Джафарова Д. М. запропонувала напрями удосконалення системи управління реформуванням первинної медико-санітарної допомоги на місцевому рівні на прикладі міста Львів. В цілому науковий доробок вітчизняної науки, дозволяє говорити про різновекторність системи охорони здоров'я як об'єкту державного управління. В результат сформовано карту розвитку науки державного управління в розрізі окремого об'єктно-предметного поля системи охорони здоров'я.

Данілова, Л. Нормативно-правові засади взаємодії органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства / Л. Данілова, М. Губа, Ю. Макешина // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 132-139.

В статті дано визначення поняття «інститути громадянського суспільства» та наведено їх види. Визначено характерні ознаки інститутів громадянського суспільства, які в своїй сукупності відрізняють їх від інших організацій громадянського суспільства: спільний інтерес, діяльність або визначена територія, що об'єднує громадян в інституційну організацію громадянського суспільства; їх незалежність від органів місцевого самоврядування, органів державної влади та інших суб'єктів; некомерційний характер їх діяльності. Висвітлено позицію щодо розвитку інститутів громадянського суспільства та їх участі в управлінні як складової побудови демократичної держави. Здійснено аналіз нормативно-правової бази, яка регламентує правовідносини взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами місцевого самоврядування. Встановлено, що правовою основою, яка врегульовує взаємодію та правовідносини органів місцевого самоврядування, окремих інститутів громадянського суспільства, є Конституція України, міжнародно-правові акти, спеціальні закони України, підзаконні нормативно-правові акти. На основі аналізу виділено ключові аспекти взаємодії, які запропоновано врегулювати шляхом внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» де передбачити окрему статтю, яка стане правовим підґрунтям в побудові взаємовідносин між усіма утвореними інститутами громадянського суспільства та органами місцевого самоврядування.

Аналізуючи Указ Президента України «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» від 26.02.2016, авторами зроблено висновок про необхідність законодавчого врегулювання визначених у даному нормативному документі аспектів та розробки стратегії розвитку взаємодії органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства. У статті доведено важливість використання технології фандрайзингу як форми взаємодії між досліджуваними суб'єктами, що дасть можливість задовольнити їх інтереси. Аргументовано необхідність включення технології фандрайзингу до стратегії розвитку взаємодії між органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства.

Лола, В. Самоосвіта як складова підвищення інтегральної компетентності депутатів місцевих рад / В. Лола // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 140-150.

Стаття присвячена визначенню ролі самоосвіти у контексті підвищення інтегральної компетентності депутатів місцевих рад. Обґрунтовано, що у результаті реформи місцевого самоврядування в Україні відбувається розширення повноважень депутатів місцевих рад. Це вимагає підвищеної уваги до кваліфікації вже діючих депутатів місцевих рад, та підготовки до депутатської діяльності найбільш активних членів територіальної громади та підтверджує актуальність питання самоосвіти депутатів у контексті підвищення їх інтегральних компетентностей. Мета статті – визначити і обґрунтувати проблеми та перспективи самоосвіти як інструменту розвитку інтегральної компетентності депутатів місцевих рад. У статті з'ясовано зміст і сутність поняття «самоосвіта». Визначено мету самоосвіти як засобу формування інтегральної компетентності депутатів місцевих рад. Специфіка депутатської діяльності обумовлює те, що цілі та зміст самоосвіти депутатів місцевих рад визначається їх індивідуальними потребами та особистим та професійним досвідом, специфікою розвитку тієї чи іншої території, об'ємом та спеціалізацією депутатських повноважень. Проаналізовано основні форми самоосвіти депутатів місцевих рад. Серед них виокремлено традиційні та інноваційні. Розкрито їх сутність та зміст. Зроблено наголос на впровадженні інноваційних підходів до самоосвіти депутатів рад, зокрема, застосуванні цифрових технологій під час здійснення самоосвіти та необхідності розвитку цифрових компетентностей. Розглянуто можливості та значення SMART-освіти, розкрито її основні переваги у контексті

самоосвіти депутатів місцевих рад. Зроблено висновок, що систематична самоосвіта є важливим і ефективним інструментом формування інтегральної компетентності депутатів місцевих рад. Визначено основні її характеристики. Наголошено на необхідності більш широкого впровадження інноваційних підходів до самоосвітньої діяльності депутатського корпусу.

Бобровська, О. Розвиток корпоративного сектору економіки: стан і напрями розвитку в публічному управлінні / О. Бобровська, П. Фролов // *Аспекти публічного управління*. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 151-163.

Розглянуто історичний шлях розвитку корпоративного способу суспільної діяльності як практичної потреби усупільнення людської праці і добровільного об'єднання людей для здійснення спільних господарських справ. Підкреслено, що теоретичні дослідження і обґрунтований законодавчий супровід розвитку корпоративного способу господарювання з'явилися пізніше, хоча їх напрями продовжують поглиблюватись. Зазначено, що протягом останніх років у зарубіжних країнах активно використовується корпоратизм. Відмічено, що в сучасній Україні корпоратизація діяльності зосереджена в державному секторі економіки, переважно в публічних акціонерних товариствах, хоча ефективність їх діяльності не відповідає очікуванням. Акцентовано, що існує необхідність посилення контролю державної влади за розвитком корпоративного сектору держави, підвищення відповідальності за дотримання законодавчих актів і пошуку подальших шляхів розвитку корпоративного сектору господарювання, який довів свою ефективність у зарубіжних країнах. Дослідження спрямовано на пошук нових можливостей застосування цього способу господарювання в муніципальному секторі економіки – територіальних громадах. Зазначено, що корпоративна організація господарської діяльності на сучасному етапі перебуває під впливом трансформаційних змін у суспільстві, коли відбувається інтеграція різних форм власності. Наведено характеристики муніципальних утворень як природних корпорацій. Обґрунтовано напрями законодавчого і нормативного забезпечення становлення й використання корпоративного способу господарювання в організаційно-правовій формі – муніципальні корпорації з урахуванням форми і складників комунальної власності, а також особливостей корпоративних прав жителів територіальних громад. Розглянуто тенденції і напрями розвитку корпоративного способу

господарювання в територіальних громадах, визначено фактори та запропоновано заходи, які будуть сприяти розвитку корпоративного сектору муніципальної економіки та інституалізації корпоративного управління на цьому рівні.

Маматова, Т. Система надання адміністративних послуг в Україні: особливості нормативно-правового регулювання / Т. Маматова, Н. Сидоренко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 164-177.

Стаття присвячена визначенню основних етапів розвитку нормативно-правового забезпечення системи надання адміністративних послуг в Україні належать: закладення основ системи надання адміністративних послуг у частині взаємодії із суб'єктами господарювання (до 2005 р.); початок формування системи надання адміністративних послуг (2006–2008 рр.); нормотворча діяльність з метою упорядкування сфери адміністративних послуг (2009–2013 рр.); розширення повноважень органів місцевого самоврядування у сфері надання адміністративних послуг (2014–2017 рр.); розвиток мережі належних центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) органів місцевого самоврядування і діджиталізація сфери публічних послуг (2019–2020 рр.). Розглянуто та проаналізовано окремі законодавчі акти, що надають органам місцевого самоврядування певних власних та делегованих повноважень у сфері надання адміністративних послуг. Акцентовано на тому, що нормативно-правове поле у сфері публічного управління, зокрема, надання адміністративних послуг населенню, перебуває в постійному розвитку. Вивчення тенденцій у зазначеній сфері вказує на те, що подальший вектор розвитку буде спрямований переважно на кінцевого споживача послуг – суб'єкта звернення із нормативним визначенням пріоритетності комплексного характеру послуг та їх надання переважно в електронному вигляді, наприклад із використанням застосунку «Дія» чи аналогічних сервісів. Визначено, що забезпечення інноваційного розвитку сфери надання адміністративних послуг вимагає від органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування прийняття стратегічних рішень щодо розбудови відповідної інфраструктури: оновлення комп'ютерної, спеціалізованої (робочих станцій) техніки та іншої оргтехніки в ЦНАП; забезпечення якісного зв'язку задля ефективної роботи Інтернет мережі, що дозволяє ефективно працювати мобільним ЦНАП та робочим містам адміністраторів, здійснювати

обслуговування фізичних та юридичних осіб у територіальних підрозділах ЦНАП та на віддалених робочих місцях, здійснювати миттєві розрахунки за адміністративні послуги, отримувати доступ до державних реєстрів; реалізація заходів з інформування та залучення населення до діяльності ЦНАП.

Бобровський, О. Моделювання і реалізація технологічних засад розвитку публічного управління в територіальних громадах / О. Бобровський // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 178-191.

У статті акцентовано увагу до підвищення ролі технологічного фактору зростання ефективності діяльності органів публічного управління. Наведено результати дослідження проблеми технологічного забезпечення організації управлінської діяльності. Зазначено, що, незважаючи на інтенсивний розвиток і зростання можливостей інформаційно-комп'ютерних технологій в управлінні, вони досі розглядаються як інструментарій, а не як самостійний дієвий фактор підвищення якості й ефективності управлінських впливів на керовані об'єкти. Показано, що в умовах безперервних трансформаційних змін у суспільстві активізація процесів технологізації управлінської діяльності суттєво впливає на результати діяльності керованих систем і великою мірою залежить від швидкості і якості управлінських рішень. На основі узагальнення існуючого досвіду процесів технологізації управління і сучасних наукових наробок в цьому напрямі запропоновано у складі організаційної структури органів публічного управління створити самостійний системний технологічний блок забезпечення організації і здійснення управлінських завдань для досягнення поставлених цілей розвитку і функції їх реалізації. Розроблено і обґрунтовано архітектуру технологічної платформи управління, визначено перелік і склад інформаційно-комп'ютерних моделей у вирішенні управлінських завдань із застосуванням принципів науки кібернетики і смарт-технологій. Вихідні методологічні передумови формування технологічних засад інноваційних управлінських впливів базуються на поєднанні складників теорії державного управління, теорії організацій, кібернетичної теорії, економіко-математичної теорії і розробленої концепції оптимізаційного і технологічного розвитку системи органів публічного управління. Запропоновано модель технологічної платформи. Структура і схеми взаємозв'язків моделей технологічної платформи, побудовані з використанням системного процесного і проєктного підходів,

відрізняються типовістю алгоритмів і методів вирішення управлінських завдань, вони можуть використовуватися в системах управління будь-якою сферою діяльності.

Сокольська, Т. Державно-приватне партнерство як інструмент публічної політики в умовах децентралізації влади в Україні / Т. Сокольська, В. Панасюк, С. Поліщук, Б. Осипенко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 49-59.

У статті розглянуто питання формування публічної політики щодо розвитку державно-приватного партнерства, як найефективнішої форми взаємодії публічної влади, приватного бізнесу і науки, що реалізується на принципах рівноправності. Визначено сутність поняття «державно-приватне партнерство» (ДПП), його мету, форми, сфери реалізації та характерні риси з позиції інституціональної теорії. Означено вигоди державно-приватного партнерства серед яких, можливість залучення додаткових фінансових ресурсів, які можна спрямувати на розвиток громад; можливість відновлення інфраструктури, отримання якісних послуг та соціально-економічних вигод, додаткових робочих місць; бізнес та держава розподіляють ризики між собою. Досліджено стан реалізації державно-приватного партнерства в Україні та провідних країнах світу, визначено ризики для органів публічної влади і приватного інвестора. визначено фактори, що стримують цей процес в Україні зокрема, недосконале нормативне й інституціональне забезпечення; брак політичної волі; недостатність стандартних, простих і прозорих процедур проведення конкурсу для проєктів ДПП, а також визначення пріоритетних сфер для їх реалізації; нестабільне законодавство щодо залучення прямих іноземних інвестицій. Досліджено сучасний стан нормативно-правового регулювання розвитку державно-приватного партнерства в Україні, обґрунтована необхідність удосконалення інституційного забезпечення цього процесу, в частині формування публічної політики щодо залучення регіональних закладів вищої освіти для експертизи інноваційних проєктів та підготовки кадрів. Обґрунтовано доцільність впровадження відносин державно-приватного партнерства як форми співпраці між органами публічного управління і приватними господарюючими суб'єктами з метою сталого сільського розвитку в умовах децентралізації влади. З метою забезпечення ефективної реалізації проєктів державно-приватного партнерства органам публічної влади слід звернути увагу на створення низки обов'язкових загальних передумов та

забезпеченні серйозної експертизи документації, що надається потенційними приватними партнерами на предмет відповідності її реальній ситуації і залучення до цього процесу науковців.

Цигилик, Ю. Проблематика державного управління в регулюванні проблем судової практики при притягненні осіб до відповідальності за керування транспортними засобами у стані сп'яніння / Ю. Цигилик // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 204-211.

Враховуючи актуальність проблеми щодо притягнення осіб до юридичної відповідальності за керування транспортними засобами у стані сп'яніння досліджено питання судової практики з означеного питання. Проаналізовано наслідки існуючої правової проблеми, що виникла у зв'язку з недотриманням законодавцем належного порядку прийняття змін до чинного законодавства у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Виявлено правові прогалини і юридичні неточності, що існують станом на сьогодні в українському законодавстві з питань дотримання правил дорожнього руху. Розглянуто різні підходи судової системи при кваліфікації правопорушення за керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції. Встановлено, що управління транспортними засобами водіями, що знаходяться в нетверезому стані - під впливом алкогольних, наркотичних засобів чи лікарських препаратів - є соціально-небезпечним явищем, яке викликає на сьогодні в Україні відсутня єдина судова практика у цій сфері. Одним із найскладніших етапів законотворення є формування незалежного, компетентного та справедливого суду, як еталону дотримання прав і свобод людини та громадянина. Однак не завжди судова помилка виникає внаслідок діяльності суддів. Іноді вплив зовнішніх факторів, таких як неоднозначність законодавства в його викладенні чи застарілість норм права, і є одним із впливових факторів, виправлення чи вплив на які зі сторони судової гілки влади неможливе. На основі аналізу наукової літератури, законодавчих актів, вивчення судової практики запропоновано вдосконалити існуючу систему відповідальності суб'єктів правовідносин в сфері безпеки дорожнього руху в Україні шляхом внесення відповідних змін до законодавчих положень.

Серьогіна, Т. Формування системи надання публічних послуг в умовах децентралізації: методологічні основи / Т. Серьогіна // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 212-220.

Визначено, що подолати дисбаланс розвитку окремих сфер публічних послуг, коли кожна з них розвивається за власним шляхом, покликані методологічні основи формування системи надання публічних послуг. При цьому питання методологічних основ формування системи надання публічних послуг відноситься до малорозглянутих. Доведено, що в силу складності досліджуваного об'єкта, доречним є залучення цілого комплексу методологічних підходів. Одним із таких виступає науковий, що передбачає розробку підходів до формування досліджуваної системи на відповідній основі з врахуванням теоретико-методологічних, організаційно-правових засад, сучасних світових та вітчизняних тенденцій, кращих світових практик із розглядом можливостей їх імплементації в Україні тощо. Встановлено, що залучення принципу безперервності сприяє не тільки реалізації процесів формування системи надання публічних послуг, але й її подальшому розвитку в умовах, які швидко змінюються. Розкрито, що особливу цінність являє з себе підхід, який дозволяє виокремити підстави для переходу від окремих сфер і процесів до їх узагальнення в систему, де останні набувають істотно нових ознак і зв'язків між собою. Такий підхід полягає з одного боку в розумінні об'єкта дослідження як системи, з іншого – в розумінні процесу дослідження об'єкта як системного за логікою та інструментарієм. В результаті виділено мету, що полягає в задоволенні інтегрованих потреб суспільства; встановлено ознаку подвійності – коли система розглядається як один із елементів системи більш високого рівня; множинності, яка передбачає, що досліджуваний об'єкт можна розглянути на різних рівнях – морфологічному та функціональному. Також встановлено, що в системі надання публічних послуг всі зв'язки можна поділити на три основні групи – зв'язки ієрархічно розташованих між собою елементів, зв'язки горизонтальні, коли мова йде про міжвідомчу взаємодію, й зв'язки з отримувачем послуги.

Бородін, Є. Управлінська діяльність у сфері оздоровчого фізичного здоров'я населення у великих містах Європи: аналіз підходів / Є. Бородін, В. Макашов // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 221-229.

ВООЗ прийняла Стратегію фізичної активності та закликає національні уряди та органи місцевого самоврядування оновити цю сферу. Пріоритет цієї галузі є найбільш очевидним у великих містах, населення яких веде переважно малорухливий спосіб життя, що призводить до підвищеного ризику захворювань та загального погіршення стану здоров'я як на національному, так і на глобальному рівні. Метою дослідження є вивчення механізмів стимулювання населення до розвитку фізичної активності, залучення до занять фізичною культурою та масовим спортом до діяльності місцевих органів влади. Аналіз моделей соціальної взаємодії з метою формування прихильності населення до фізичної активності з реалізацією цієї цінності у всіх сферах життя. Матеріал і методи – аналіз законів, порівняльний аналіз, логічний метод. Результати дослідження – в деяких країнах створена мережа здорових муніципалітетів, яка діє як частина реалізації заходів з підтримки фізичної активності. В ЄС органи місцевого самоврядування приділяють цьому пильну увагу протягом декількох десятиліть, накопичуючи широкий спектр інструментів для ефективної взаємодії між урядом, державним та приватним секторами. Висновок – цей досвід надзвичайно корисний для України, а саме при вивченні функцій, форм та методів управління фізичною активністю у великих містах, особливо в контексті пандемії COVID19.

Хожило, І. Програмно-цільове управління в соціогуманітарній сфері мегаполісу: аспекти моніторингу та оцінювання / І. Хожило, В. Бульба, Ю. Куц // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 230-238.

Стаття присвячена розгляду реалізації місцевих програм у соціогуманітарній сфері в контексті дослідження аспектів моніторингу та оцінювання програм як важливого елементу у забезпеченні ефективності публічно-управлінської діяльності при формуванні та реалізації програм місцевого розвитку. Зокрема, дослідженням охоплено міські та регіональні програми у сфері розвитку фізичної культури та спорту. Здійснено ґрунтовний аналіз змісту цих програм крізь призму публічно-управлінської діяльності у сфері оздоровчої рухової активності населення як окремого напрямку соціогуманітарної політики в мегаполісах України (Дніпро, Харків). Підтверджено, що на розвиток оздоровчої рухової активності населення мегаполісів впливають також суміжні міські програми (у сфері культури, освіти, медицини, патріотичного

виховання, розвитку туризму тощо), які можуть виступати додатковими механізмами в реалізації державної політики у сфері охорони громадського здоров'я. Встановлено, що програми розвитку фізкультури та спорту фінансуються, переважно, за рахунок місцевих бюджетів. Визначено, що слабким місцем програмно-цільового забезпечення публічно-управлінської діяльності в соціогуманітарній сфері є напрям моніторингу й оцінювання програм, зокрема у сфері розвитку фізичної культури, оздоровчої рухової активності та спорту. За результатами дослідження запропоновано ввести до чинних програм такі пріоритетні групи показників за напрямком оздоровчої рухової активності населення як: показники фінансово-економічного забезпечення; показники розвитку інфраструктури оздоровчої рухової активності; показнику статистичного обліку. Це сприятиме підвищенню ефективності місцевих програм у зміцненні популяційного здоров'я громади за рахунок розвитку немедичного сектору міського господарства українських мегаполісів.

Щербаков, П. Людський капітал як фактор публічного адміністрування соціалізації економіки / П. Щербаков // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 239-246.

В статті розглянуто теоретичний аспект визначення категорії людський капітал. Доводиться, що сучасна теорія людського капіталу постійно потребує вивчення разом з розвитком світового інформаційного співтовариства та економіки знань. Доведено, що теорія людського капіталу для України насамперед це інтелект, здоров'я, знання, якісна і продуктивна праця і якість життя. Визначено, що історія теорії людського капіталу базується на досягненнях інституціональної теорії та інших економічних теоріях. Визначено, що критерієм підвищення якості людського капіталу є високий індекс економічної свободи. Розглянуто нагальну проблему розуміння ролі людиноцентричності і накопичених результатів її інтелектуальної діяльності на темпи і якість розвитку суспільства та соціалізації економіки публічного адміністрування. Досліджено, що концепція людського розвитку, людського капіталу стала найкращим здобутком людської цивілізації сучасності в країні та є складовою частиною її національного багатства. Доведено, що концепція людський капітал як основний стратегічний ресурс означає перехід до реалій українського суспільства, людиноцентричності, тож людина як державний службовець і громадянин одержувач якісних послуг повинні знаходитися у центрі соціально-економічної системи.

Розглянуто поняття людського капіталу як ідею, ефективності вкладень у людський капітал і сформульовано економічний підхід до людської поведінки. Обґрунтовано, що в публічному адмініструванні соціалізації економіки найкращим та ефективним може тільки позитивний (творчий) людський капітал. У результаті дослідження виявляється людський капітал перетворився на складний інтенсивний фактор розвитку сучасної економіки – економіки знань. Зазначено, що людський капітал це сукупність інвестицій в людину, та в публічному адмініструванні соціалізації економіки людський капітал підвищує свою здатність до ефективності завдяки освіті і професійних навичок, людський капітал формується, перш за все, за рахунок інвестицій в підвищення рівня і якості життя населення в державі. Потрібно покращувати ефективність публічного адміністрування соціалізації економіки завдяки вкладення інвестицій. Аргументовано, що критерієм підвищення якості людського капіталу є високий індекс економічної свободи. Доводиться, що в Україні людський капітал – головний фактор формування публічного адміністрування соціалізації економіки.

Банківська справа : наук.-практ. журн. / видавець : Знання. – Київ : Знання, 1995. – Виходить 2 рази на рік

Банківська справа. – 2020. – № 2.

Маслов, А. Детермінанти економічного розвитку в контексті теоретичного та історико-економічного знання / А. Маслов // Банківська справа. – 2020. – №2. – С. 3-22.

У статті розкрито вплив на економічний розвиток таких змінних детермінант, як населення, ресурси, технології та суспільні інституції. Висвітлено взаємозв'язок процесу економічного розвитку та детермінант у контексті історико-економічного знання.

Юхименко, П. Інституціональне середовище та його вплив на формування і використання бюджетних ресурсів держави / П. Юхименко // Банківська справа. – 2020. – № 2. – С. 22-40.

Метою пропонованої статті є вдосконалення теоретичних засад і наук сфери обґрунтування підходів до підвищення ефективності архітектоники (бюджетно) системи в Україні на основі якісного інституційного забезпечення її формування й функціонування.

У дослідженні використовуються системний та еволюційний підходи, які передбачають ієрархічність сутнісного розуміння нового інституціонального середовища, а також проведення дослідження в цілісності з виявленням різноманітних характерних ознак, прямих і зворотних зв'язків та залежностей, які виникають у процесі формування нової архітекtonіки бюджетної системи.

Здійснений аналіз засвідчує, що ступінь досконалості архітекtonіки та інституціонального середовища бюджетного процесу істотно впливає на ефективність функціонування бюджетної системи, змінює філософію управління публічними фінансами та створює стимули для домінування у суспільному виборі групи Патнема (ті, хто дбає насамперед про суспільні потреби), а не групи Олсона (ті, хто думає передусім про власні потреби). Означено проблеми формування контролю використання бюджетних коштів залежно від зрілості громадянського суспільства.

Здатність досконалої архітекtonіки та інституціонального середовища бюджетної системи скерувати потенціал інклюзивних ринків на підвищення добробуту, інновацій та інвестування в людей вимагає від держави розглядати її як критичну для економічного зростання, досягнення багатства нації.

Колодізев, О. Особливості визначення та структуризації ринку фінансових послуг в умовах діджиталізації економіки / О. Колодізев, О. Лозинська // Банківська справа. – 2020. – №2. – С. 41-58.

Узагальнено визначення поняття ринку фінансових послуг та досліджено його співвідношення із поняттям фінансового ринку. Запропоновано визначення ринку фінансових послуг в умовах діджиталізації економіки. Досліджено структуру ринку FinTech-інновацій, запропоновано її використання для побудови тривимірної моделі ринку фінансових послуг в умовах діджиталізації.

Басюк Н. Переклад заголовків наукових статей англійською мовою / Н. Басюк // Банківська справа. – 2020. – №2. – С. 58-74.

Заголовок наукової статті — важливий комунікативно значущий елемент у структурній організації тексту, який великою мірою відповідає за підвищення індексу цитування публікації. На основі вибірки англомовних заголовків з українських наукових журналів розглядаються типові помилки у їх оформленні та перекладі. У полі уваги автора дослідження — використання онлайн-перекладачів, правила транслітерації, використання великої літери, переклад

термінів, псевдо-інтернаціоналізми, дефіс у складених термінах, переклад атрибутивних конструкцій, вилучення слів без повного смислового навантаження. Подано рекомендації, які допоможуть грамотно сформулювати заголовок англійською мовою.

Височанський, В. Стандарт цінності / В. Височанський // Банківська справа. – 2020. – №2. – С. 75-79.

У статті автор наводить теоретичне обґрунтування стандарту цінності та пропонує практичний підхід до формування такого стандарту в контексті проблем пов'язаних із функціонуванням регульованої грошової системи.

Волошин І. В. Дискретна динамічна модель ліквідності банку з урахуванням ендогенних депозитів / І. В. Волошин, А. В. Воронін. // Банківська справа. – 2020. – №2(152). – С. 80-93.

У статті досліджено вплив ендогенних депозитів, створених кредитами, на ліквідність комерційного банку. Побудовано дискретну динамічну модель ліквідності, що базується, зокрема, на застосуванні нетрадиційного показника оборотності ліквідних активів - відношення дебетового обороту за рахунками для обліку кредитів до обсягу ліквідних активів.

За допомогою зворотного Z- перетворення отримано аналітичне рішення та доведено його стійкість. Встановлено умови існування аперіодичного та періодичного режимів ліквідності банку.

Бобиль, В. Сучасні інструменти банківської логістики / В. Бобиль // Банківська справа. – 2020. – №2. – С. 94-102.

У статті розглядаються основні інструменти банківської логістики, які дозволяють покращити якість управління фінансовими потоками від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності банку.

Колотуха, С. Ідентифікація факторів впливу на стан банківського кредитування сільськогосподарських підприємств / С. Колотуха, Л. Смолій // Банківська справа. – 2020. – №2. – С. 103-114.

У статті розглянуто питання оцінювання впливу факторів на обсяги кредитування діяльності сільськогосподарських підприємств комерційними банками в сучасних умовах. Розглянуто стан, специфіку та основні проблеми кредитування сільськогосподарських позичальників. Систематизовано основні чинники стримування, що перешкоджають налагодженню ефективної організації співпраці

комерційних банків із сільськогосподарськими підприємствами. Засобами кореляційно-регресійного аналізу встановлено чинники, що мають найтісніший зв'язок з обсягами залучених кредитних ресурсів. Ідентифіковано чинники, в яких закладено найбільші резерви для збільшення можливостей отримання позик аграрними підприємствами.

Прокопчук, О. Економіко-математичне моделювання доходів місцевого бюджету / О. Прокопчук, С. Пташник // Банківська справа. – 2020. – №2. – С. 114-124.

У статті побудовано економетричну модель формування дохідної частини місцевого бюджету. Аналізується фінансування Тальнівського району Черкаської області за період 2014–2018 рр. На основі фактичних даних та економетричного інструментарію розроблено математичну модель планування та прогнозу бюджету району. Досліджено роль місцевого бюджету Тальнівського району Черкаської області у забезпеченні ефективного функціонування органів місцевого самоврядування. Визначено джерела формування коштів місцевого бюджету на прикладі цього району. Розглянуто перспективи вдосконалення формуванні місцевого бюджету. Окреслено перспективні напрями формування коштів місцевих бюджетів України. Побудова економетричної моделі формування дохідної частини місцевого бюджету дозволить відшукати помилки та покращити формування місцевих бюджетів, використавши при цьому економетричну модель.

Банковский менеджмент / глав. ред. В. Туз. – Киев, 2005 – Выходит 6 р. на рік

Банковский менеджмент. – 2020. – № 3.

Лавриненко, С. Будущее, где все сидят по домам на карантине. Какой бизнес будет развиваться в эпидемию / С. Лавриненко // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 2-4.

Эксперты прогнозируют повторение сценария мирового финансового кризиса 2008 года, в то время как некоторые отрасли уже демонстрируют гораздо более значительный спад. Каким станет будущее, в котором все сидят по домам в карантине? Какие бизнесы смогут выжить и заработать в таких условиях, а кому стоит готовиться к худшему – рассказал автор Telegram-канала «Колонка негодера» Сергей Лавриненко.

Фаулер Гэри. Как Covid-19 ускорил цифровую трансформацию мира / С. Лавриненко // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 5-7.

Благодаря быстрому технологическому прогрессу цифровая трансформация стала сильным конкурентным преимуществом для многих компаний, стремящихся к успеху, росту и масштабированию.

Но хотя цифровая трансформация в глобальном масштабе уже началась, пандемия вынудила ускорить процесс невероятно быстрыми темпами.

COVID-19 полностью изменил привычный мир - от повседневной жизни людей до бизнес среды, и заставил человечество искать прежний нормальный мир в виртуальной реальности.

Каракасянц, А. 10 трендов в банковской рознице / А. Каракасянц // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 8-9.

Accenture представила 10 трендов, которые будут определять развитие банковского бизнеса в 2020 году. Аналитики Accenture сравнивают ситуацию в отрасли с изменениями погоды. Несмотря на глобальное потепление, в отдельных городах может отмечаться аномально холодная погода. Так же и в банкинге, многолетние, хорошо прогнозируемые тенденции, сочетаются с быстро возникающими «стихийными бедствиями». Основные тенденции 2020 года взаимосвязаны друг с другом: некоторые из них станут продолжением ранее существовавших трендов, другие будут усиливать или ослаблять их действие.

Open banking: осеннее обострение // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 10-12.

Сколько банков планируют контролировать, на что тратятся выданные кредиты, где можно будет получить кэшбэк за операции с наличными, какой сегмент платежей вырастет на 51% к 2024 году и другие новости индустрии.

Open banking для конечного потребителя: примеры использования // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С.13-15.

В европейской банковской среде только и разговоров, что про Open Banking, однако конечные потребители в большинстве случаев смутно понимают, о чем речь и зачем им это надо. Информация в духе “открытый банк” и “доступ к вашей информации” звучит, мягко говоря, пугающе. Поэтому, пока банки

дорабатывают свои Open API, рассказываем простым языком о том, что нужно знать каждому потребителю банковских услуг и приводим примеры.

Менделеев, С. Дивный новый финансовый мир: как закрытие границ и тотальный карантин подтолкнет развитие финтеха / С. Менделеев // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 15-17.

Самоизоляция, в которую постепенно погружается весь мир, предлагает новые возможности для роста новых финансовых сервисов. Какие финтех-направления будут расти и как заработать, когда все терпят убытки, рассказал Сергей Менделеев, CEO и основатель криптовалютной биржи Garantex.

Максаков, А. Почему Fintech может стать бенефициаром пандемии / А. Максаков // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 18-19.

Самоизоляция во время вспышки COVID-19 вызвала всплеск интереса к многим онлайн сервисам. Конечно, в первую очередь следует отметить службы доставки товаров первой необходимости (сегмент FMCG), которые в среднем увеличили выручку на 50% по сравнению с теми же месяцами 2019 года.

Простов, Д. Игры в финтехе: как геймификация завоевывает аудиторию и сохраняет ее лояльность / Д. Простов // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 20-23.

Объем рынка услуг по геймификации достигнет 30 млрд долларов к 2025 году, продолжив активную экспансию практически во все сферы жизни человека, прогнозирует аналитическое агентство Markets and Markets. Успех нового подхода, подкрепленный вступившим в стадию «финансовой зрелости» поколением миллениалов, стимулирует все большее число финансовых организаций менять привычную модель взаимодействия с клиентом. Смена парадигмы, свидетелями которой мы стали в 2010-х, наглядно доказала, что геймификация – не игрушки, а рабочий инструмент в банковской сфере. Но что обусловило успех нового подхода?

Арлазаров, В. Эволюция банковских карт: от металла до металла / В. Арлазаров // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 24-26.

Все новые технологии базируются на знании и анализе того, откуда они появились и как изменялись с течением времени. Для улучшения технологий распознавания банковских карт, которыми я занимаюсь в Smart Engines, очень полезно знать, откуда берут начало банковские карты как технология, их историю и как они эволюционировали за сто с небольшим лет.

Фролов, А. Эволюция платежных технологий 20-х годов / А. Фролов // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 27-30.

Медведев, В. Облачные банки / В. Медведев // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 31-32.

Конкуренция на российском рынке банковских услуг предъявляет к кредитным организациям все более высокие требования. И скорость действия становится одним из самых сильных преимуществ. Как облака помогают гибко реагировать на быстро меняющиеся условия и как правильно организовать «переезд» банковских IT-систем в облако?

Маркетинг во время кризиса: творческий подход и новая норма в PR и маркетинге // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 33- 35.

И еще немного о языке маркетинга во время COVID-19 и самых обсуждаемых брендах 2019 года.

Энкутеску Андреа. 9 шагов к клиентоцентричности / Энкутеску Андреа // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 36-38.

Баринава, Ю. Клиенты снова стали брать трубку. Продажи и пандемия / Ю. Баринава // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 39-40.

По словам директоров по продажам PandaDoc, Zoom, Vidyad каналы первой коммуникации с новым клиентом изменились во время карантина. E-mail игнорируется еще более безжалостно, мессенджеры набирают силу, но самое поразительное, что клиенты стали отвечать на звонки. Нам самим ежедневно звонят менеджеры по продажам из банков, инвестиционных компаний и пытаются продать свои услуги. Часто это получается коряво, навязчиво и «как со стенкой говоришь». Поэтому мы решили поделиться своим алгоритмом первого звонка клиенту. В основе – human-to-human продажи. И никакой назойливости.

Барташевич, М. Как не отправить клиента на "кладбище". 10 ошибок в продажах / М. Барташевич // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 41-42.

О каких вещах порой забывают даже опытные менеджеры по продажам, общаясь с клиентами? Чего точно не стоит делать новичкам? Максим Барташевич, эксперт по продажам, бизнес-тренер консалтинговой группы «Здесь и Сейчас» рассказывает о распространенных ошибках. Вот почему их лучше не совершать.

Бурлакова, О. Как бизнесу справиться с негативом в медиа? / О. Бурлакова // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 43-44.

Иногда кризис вызывает не пандемия, а чей-то разгромный комментарий в сети. Преподаватель курса Skillbox «PR-менеджер от PRT» Ольга Бурлакова, Senior Account Manager PRT Edelman Affiliate, рассказывает, как бизнесу справляться с негативом в медиа.

Боллс Ричард. Изменение, произошедшие на рынки труда за последнее время / Боллс Ричард // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 45-51.

Хлебников, Д. "Уловка-22" экономики увольнений и экономика знаний / Д. Хлебников // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 52-53.

В чем состоит логический парадокс, сложившийся на рынке труда? Что такое "экономика увольнений" и как работодателям и наемному персоналу научиться взаимодействовать в новых реалиях?

9 трендов, которая следует учитывать руководителям HR во время и после пандемии // Банковский менеджмент. – 2020. – № 3. – С. 54.

Банковский менеджмент. – 2020. – № 4.

Михайлова, Елена. Covid-19: выиграть бой – значит выиграть будущее / Елена Михайлова // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 2-7.

Рассматривается аналитический обзор структуры, модели, закономерностей в мировой экономике вследствие пандемии.

Анализируются этапы экономического развития в условиях карантина.

Лукин, Дмитрий. Центры клиентского опыта: новый взгляд на отделения банков / Дмитрий Лукин // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 8-9.

Анализируется ситуация по поддержке и развитию банковских отделений (клиентские центры) в контексте дистанционного банковского обслуживания во время карантина.

Детский банкинг // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 10-16.

Отмечается, что когда все взрослые люди уже имеют банковские счета привлечь на свою сторону детей и подростков является хорошим стратегическим ходом для построения в наличии будущих клиентов. Раскрывается содержание концепции детского банкинга. Освещаются его недостатки на основе существующих предложений.

Банк как сервис. Будущее, где нет конкуренции между банками и финтехом // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 17-18.

Отмечается, что финансовые технологии каждый раз уменьшают долю присутствия на рынке традиционных банков. Отмечается, что в финансовых технологиях динамично растет доверие и соответственно растет прибыль. Подается аналитический обзор перспективы взаимодействия финансовых технологий с классическими банками.

Черников, Александр. На опыте финтеха: как увеличить кросс-продажи, улучшить клиентский сервис и выпускать продукты быстрее / Александр Черников // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 18-19.

О технологиях, которые внедряют игроки одной из самых консервативных сфер, и как это влияет на бизнес-показатели и клиентский опыт. Отмечается, что соответствующий опыт касается всех финансовых компаний.

Минасян, Армен. Оценка риска: финтех VS традиционные банкинг / Армен Минасян // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 20-21.

На стоимость кредита как в традиционных банках, так и в финтех-проектах влияют три фактора: стоимость фондирования, ожидаемые дефолты и цена бизнес-процесса. Однако деятельность банков гораздо сильнее регламентирована со стороны ЦБ, в том числе в части начисления резервов. Из-за требований регулятора, громоздкости процесса и архаичности некоторых банков сегмент кредитования микробизнеса и малого бизнеса пока не всем им интересен. И здесь на рынок выходят альтернативные финансовые институты, которые умеют снижать себестоимость — в первую очередь за счет автоматизации процессов, в том числе оценки рисков.

Свирский, Павел. Как финансовые сервисы будущего будут выглядеть в облаке / Павел Свирский // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 22-23.

Облачные технологии привлекают все больше внимания IT-предпринимателей и ТОП-менеджмента. Какие именно новые возможности открывает облако перед компаниями?

Рассматриваются технологические решения для банков и банковских продуктов, предлагаемых поставщиками облачных технологий.

Соловьев, С. Как системы распознавания лиц изменят рынок / С. Соловьев // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 24-26.

В статье рассматривается, что даже технологии идентификации в ближайшем будущем станут новым стандартом. Подается аналитический обзор 5 возможностей, которые откроют технологии идентификации: ускорение продаж; кастомизация рекламы и продажи; выявление заинтересованности клиентов; новый уровень соперничества оффлайн и онлайн-бизнеса; новейшие способы применения идентификации пользователя.

Меркулов, Валерий. 3 техники продаж, которые спасут в кризис / Валерий Меркулов // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 27-30.

Рассматриваются новые и актуальные методы продаж, которые базируется на принципах консультирования и реляционных продаж в условиях кризиса.

Гусятникова, Анна. Ошибки клиента, которые мешают рекламной кампании или делают её невозможной / Анна Гусятникова // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 31-34.

Рассматриваются распространенные ошибки, которые тормозят рекламную кампанию. Освещается опыт личной практики.

Кумар Виас, Роман. 7 ошибок, которые мешают банкам делать крутую рекламу в digital / Роман Кумар Виас // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 35-36.

В качестве проблемы, автор осветил тезис что большая часть банков проводит рекламные кампании в интернете с применением правил, предусматривает традиционная рекламная кампания. Дается обзор критических рекламных ошибок банков.

Иванов, Иван. Как перестать сливать бюджеты на интернет-маркетинг / Иван Иванов // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 36-39.

Аналитический обзор соотношение затрат на Интернет рекламу и прибыли предприятия. Перечень инструментальных средств оценки маркетинговой эффективности.

Ильинская, Екатерина. Клиенты после пандемии: 11 последствий, к которым надо готовиться компаниям уже сейчас / Екатерина Ильинская // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 40-41.

Подаются ключевые изменения, которые произойдут после завершения карантина. Речь идет об изменениях объема потребления, тотальную цифровизацию, межотраслевую конкуренцию, внутренний туризм, падение рождаемости, переход в оффлайн и т. д.

Биркиншоу, Джулиан. Новая организационная модель эпохи Agile / Джулиан Биркиншоу, Франческо ди Марчелло, Йонас Риддерстрале // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 42-48.

Анализируется проблема избытка корпоративной информации в контексте проблемы эффективного ее использования. В качестве советы подаются три организационные модели.

Гуськов, Иван. Офис будущего: как изменится рабочее пространство после пандемии / Иван Гуськов // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 49-51.

Подаются четыре главные тренды, которые повлияют на рабочее пространство.

Аронова, Елена. Как строить карьеру после 40 лет и не столкнуться с эйджизмом / Елена Аронова // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 52-54.

Чтобы найти правильное направление развития и избежать возрастной дискриминации, надо задать себе эти четыре вопроса.

Анализируется проблема дискриминации по возрасту на рынке труда. Раскрывается содержание понятия эйджизм.

Щербакова, Наталья. Уроки коронакризиса: что пригодится HR-менеджерам в новом году / Наталья Щербакова // Банковский менеджмент. – 2020. – № 4. – С. 55-56.

Какие форматы работы с персоналом в сложных условиях использовали компании в этом году, и какие из них стоит оставить после пандемии?

Економіка України = Economy of Ukraine : науковий журнал / М-во екон. розвитку і торгівлі України [та ін.] ; голов. ред. В. М. Геєць. – Київ : [б. в.], 1958. – Виходить щомісяця.

Економіка України. – 2020. – № 10.

Геєць, В. М. Соціалізація та соціальна якість як інструменти державної політики соціально-економічного розвитку / В. М. Геєць // Економіка України. – 2020. – № 10. – С. 3-18.

Самореалізація особистості в умовах використання політики "соціальної якості" як сучасного інструменту державного управління в перехідному суспільстві значною мірою пов'язана з подоланням існуючих у особистості обмежень щодо її дій, які самореалізуються, у відповідному суспільстві та транзитивній до ринкового характеру економіці. З огляду на те, що, зокрема, в Україні ринок має гібридний характер (а це особливо важливо), існуючі обмеження в самореалізації особистості повинні долатися в тому числі, а можливо, і, в першу чергу, за рахунок трансформацій у процесах соціалізації, які відрізняються від європейської практики та інститутів, що забезпечують її реалізацію. Таким чином, ідеться про подолання не тільки і не стільки природних егоїстичних інтересів особистості, що завжди актуально, скільки існуючого відставання у

відповідних навичках, які є невидимим активом забезпечення ендogenous характеру зростання економіки.

Показано, що існує взаємообернений зв'язок між формуванням соціалізації та політикою "соціальної якості", якій притаманна діалектика взаємодії індивіда та колективу і яка є процесом підвищення міри соціалізації. Остання ж, завдяки взаємообумовленості, служитиме зростанню ефективності взаємодії індивіда і колективу, на основі чого розширюються можливості самореалізації особистості за умов використання європейської політики "соціальної якості" як інструменту державного управління, успішність застосування якої зумовлюють нові завдання і зміст так званої вторинної соціології. Логіка нинішнього розвитку України показує, що для досягнення цілей соціетального розвитку, визначених в Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, і мінімізації потенційних ризиків та загроз, які супроводжують поточні реформи українського суспільства, необхідні нові підходи. Вони повинні запроваджувати нові форми державного управління, щоб утворити взаємозв'язки політики всіх вимірів, як це пропонується, зокрема, підходом соціальної якості в соціалізації, характер яких був розкритий в попередніх публікаціях автора. Як результат, фундаментально змінюватиметься соціокультурний (соціальний) вимір, у структурі якого мають бути, передусім, трансформовані процеси соціалізації особи, завдяки чому вона засвоїть основи життєдіяльності в новій соціальній реальності й активізує свою соціальну та економічну взаємодію на засадах самореалізації, тим самим сприяючи успішності державної політики соціальної якості й досягнення стабільного соціально-економічного розвитку.

Новицька, Н. В. Вплив акцизної політики України на трансформаційні процеси ринку тютюнових виробів / Н. В. Новицька, І. І. Хлебнікова // Економіка України. – 2020. – № 10. – С. 19-33.

Ринок тютюнових виробів України є одним з найдинамічніших і найконкурентніших. Він розвивається під впливом певних факторів, які зумовлюють структурні зрушення, отже, метою статті було здійснення комплексного аналізу трансформаційних процесів на ринку тютюнових виробів та їх альтернатив в Україні й визначення факторів, що їх зумовлюють. Високий рівень податкового навантаження і поширення альтернативної продукції з потенційно меншим ризиком для здоров'я людини, зокрема тютюнових виробів

для нагрівання та електронних сигарет, є основними факторами трансформаційних процесів на ринку. Їх наявність зумовлює збільшення нелегального обігу тютюнових виробів, який становить 6,37% ринку, та поступове заміщення сигарет альтернативною продукцією, на яку припадає 12,95%.

Наявність на ринку продукції, яка не оподатковується або оподатковується за меншими ставками, є однією з причин зменшення надходжень акцизного податку. За результатами 2019 р., планові показники надходжень не виконано на 23,5%. До інших причин невиконання надходжень акцизного податку віднесено: спадну динаміку ринку тютюнових виробів; скорочення кількості курців; переорієнтацію потоків сигарет *shear whites* з України до країн-сусідів; уникнення оподаткування.

Визначено перспективи подальших досліджень, а саме необхідність розробки заходів державного регулювання та оптимізації акцизного оподаткування тютюнових виробів та їх альтернатив з урахуванням ризиків для здоров'я населення і збільшення попиту на нелегальну продукцію.

Лунина, І. О. Конкуреноспроможність податкової системи в контексті розширення фіскального простору України / І. О. Лунина, О. С. Білоусова, Н. Б. Фролова // Економіка України. – 2020. – № 10. – С. 34 - 53.

Для багатьох країн світу конкурентоспроможність податкової системи є складною проблемою, оскільки не тільки зменшує податкове навантаження на доходи підприємств, забезпечуючи активізацію факторів економічного розвитку, але й призводить до виникнення ризиків скорочення податкових надходжень і втрати стійкості державних фінансів. Податкова конкуренція вимагає знаходження компромісу між забезпеченням інвестиційних процесів і розширенням фіскального простору для вирішення актуальних соціально-економічних завдань в умовах нових глобальних викликів. Здійснено порівняльний аналіз результативності податкових реформ країн ЄС та України, спрямованих на зменшення податкового навантаження на бізнес та підвищення рівня конкурентоспроможності податкових систем. Попри успішність реформ у країнах ЄС, в Україні виявлено їх низьку результативність щодо впливу на інвестиційні процеси і створення умов для зменшення тіньової економіки. Визначено, що податкові реформи в Україні проводилися без урахування специфічних ефектів зміни умов оподаткування доходів підприємств, зокрема, впливу зниження

ставок податків на рівень податкових надходжень у середньо- та довгостроковій перспективі, активізацію інноваційно-інвестиційної діяльності, динаміку інвестицій за межі країни, процеси детінізації економіки; тощо. Доведено, що пріоритетним напрямом підвищення міжнародної податкової конкурентоспроможності України має бути не зниження податкових ставок і скорочення податкових обмежень витрат при формування податкової бази з податку на прибуток підприємств, а вдосконалення амортизаційної політики в частині забезпечення прискорення відшкодування вартості основних засобів і нематеріальних активів, стимулювання капітальних інвестицій в оновлення виробництва на інноваційній основі. Обґрунтовано, що розвиток податкової системи України (інших країн з малою, відкритою економікою, з високим рівнем корупції та тіньової економіки) має відбуватися в рамках цілісної концепції сталого розвитку, з урахуванням можливих наслідків бюджетних рішень як для поточних, так і для довгострокових бюджетів, що стосуватимуться майбутніх поколінь.

Васильєв, О. М. Скорингове моделювання на основі нейронних мереж для визначення рейтингу позичальника банку / О. М. Васильєв // Економіка України. – 2020. – № 10. – С. 54-62.

Розглянуто проблему застосування нейронних мереж для розрахунку рейтингових оцінок, які використовуються в банківській діяльності у процесі прийняття рішень щодо надання чи ненадання кредитів позичальникам. Задача полягає у визначенні рейтингової функції позичальника на основі набору статистичних даних щодо ефективності наданих банком кредитів. За умови побудови регресійної моделі для розрахунку рейтингової функції необхідно знати її загальний вигляд. Якщо так, то задача зводиться до розрахунку параметрів, які входять у вираз для рейтингової функції. На противагу даному підходу, у випадку використання нейронних мереж немає необхідності конкретизувати загальний вигляд для рейтингової функції. Замість цього обирається певна архітектура нейронної мережі й на основі статистичних даних для неї розраховуються параметри. Важливою є та обставина, що одну й ту саму архітектуру нейронної мережі можна застосовувати для обробки різних наборів статистичних даних. До недоліків використання нейронних мереж можна віднести необхідність розраховувати велику кількість параметрів. Також не існує універсального алгоритму, який би дозволив визначити оптимальну архітектуру нейронної мережі.

Як приклад застосування нейронних мереж для визначення рейтингу позичальника розглянуто модельну систему, в якій рейтинг позичальника визначається відомою неаналітичною рейтинговою функцією. Для моделювання використано нейронну мережу з двома внутрішніми прошарками, які містять, відповідно, три і два нейрони і мають сигмоїдну функцію активації. Показано, що використання нейронної мережі дозволяє відновити рейтингову функцію позичальника з цілком прийнятною точністю.

Саліхова, О. Б. Політика розбудови фармацевтичної індустрії в Німеччині: уроки для України / О. Б. Саліхова, Д. О. Гончаренко // Економіка України. – 2020. – № 10. – С. 63-86.

Показано еволюцію розбудови хіміко-фармацевтичної індустрії Німеччини від запозичення технологій до ендогенних інновацій та перетворення на глобального лідера. Обґрунтовано, що уряд країни сприяв розвитку нової галузі через нарощування бюджетних асигнувань на підготовку наукових і виробничих кадрів; субсидування дослідницьких робіт; дотування транспортних перевезень та сировини. Показано, що формування великих компаній забезпечило економію на масштабі та прискорило розвиток; створення спеціалізованих дослідницьких інститутів під патронатом влади започаткувало державно-приватне партнерство у фінансуванні досліджень, галузеві асоціації сприяли мобілізації громадськості на підтримку галузі, а компетентні менеджери компаній та участь представників індустрії у політиці разом з видатними державними діячами забезпечили узгоджені дії з посилення її інноваційного потенціалу. Культивування національної свідомості, що придбання німецьких товарів є запорукою добробуту держави, визначило споживчі уподобання й стало потужним стимулом для розширення поставок на внутрішній ринок. Запровадження високих митних тарифів на готові лікарські засоби забезпечило захист нової індустрії на етапі становлення. Тісна співпраця банків з фармацевтичними компаніями сприяла реалізації інвестиційно-інноваційних проєктів та зовнішній експансії. Створення картелів хімічними та фармацевтичними компаніями стало інституційною відповіддю на безпрецедентний феномен індустріалізації та наздоганяючого розвитку Німеччини. Виявлено, що на сучасному етапі Уряд Німеччини через національні та регіональні програми продовжує сприяти розвитку технологічного та інноваційного потенціалу фармацевтики. Обґрунтовано доцільність запровадження в Україні механізмів ендогенізації розвитку

виробництва лікарських засобів і медичних виробів, а також розширення продажів на внутрішньому ринку через запровадження преференцій при публічних закупівлях у контексті захисту суттєвих інтересів безпеки та здоров'я нації.

Економіка України. – 2020. – № 11.

Геєць, В. М. Інклюзивність як напрям і візія сільського розвитку в Україні: концептуальні засади / В. М. Геєць, О. М. Бородіна, І. В. Прокопа // *Економіка України. – 2020. – № 11. – С. 3-20.*

Розкрито сутність інклюзивного сільського розвитку (ІСР) як процесу покращення якості життя в сільській місцевості, за якого кожний має можливість реалізувати свої права і потенціал у трьох взаємопов'язаних сферах – економічній, соціальній та політичній. Зазначено, що необхідною умовою ІСР в економічній сфері є аграрне зростання, центральною ланкою якого має стати селянин. При цьому обов'язковими є соціальний вимір економічного зростання та опанування селянами повноважень і можливостей брати участь у процесах прийняття рішень. Сприяння інклюзивному сільському розвитку – це місія і завдання держави. У фокусі її уваги мають перебувати сільський мешканець, захист його прав та забезпечення його участі в місцевому розвитку. Важливим кроком до виконання даної місії є опрацювання та прийняття Концепції інклюзивного сільського розвитку та її подальша реалізація. Сформульовано мету, окреслено завдання, рушійні сили, напрями та механізми переходу сільського сектору України до розвитку на засадах інклюзивності. Метою цього процесу є забезпечення всім сільським жителям, незалежно від їх соціального і матеріального становища, розташування їх населеного пункту тощо, умов реалізації базових прав людини, гарантування можливостей та спроможності використання в господарській діяльності землі та інших місцевих ресурсів, користування якісними суспільними благами в довгостроковій перспективі. Основні завдання: посилення включеності сільського населення до процесів економічного зростання на селі, підвищення якості людського і соціального капіталу села, формування реально діючих механізмів залучення сільських жителів до політичної участі в прийнятті рішень. Серед рушійних сил названо орієнтацію ринкового обігу сільськогосподарських земель на дотримання права селян на гідні засоби для існування за місцем проживання; спрямування розвитку

інфраструктури на поліпшення умов життєдіяльності жителів сільської периферії; становлення ефективних сільських інституцій тощо.

Радіонов, Ю. Д. Фінансовий контроль і становлення аудиту відповідності забезпечення ефективного управління бюджетними коштами / Ю. Д. Радіонов // Економіка України. – 2020. – № 11. – С. 21-40.

Досліджено систему державного фінансового контролю України, проаналізовано його понятійний апарат. Зазначено, що вагомим важелем впливу на ефективність управління бюджетними коштами є контроль як важливий компонент системи управління державними фінансами. Функція контролю в системі управління бюджетними видатками допомагає ефективно здійснювати управління фінансами в межах чинного законодавства. Проте, незважаючи на сформовану законодавчу і нормативно-правову базу, у сфері державного фінансового контролю залишилися питання, які потребують окремого законодавчого врегулювання щодо статусу кожного контролюючого органу з чіткими функціями здійснення аудитів, ревізій, експертних та інших контрольно-аналітичних заходів. Необхідність такого закону продиктована прагненням уникнення дублювання функцій контролюючих органів, підвищення ефективності їх взаємодії, проведення якісних заходів контролю, формування прозорого середовища в бюджетній системі.

Акцентовано увагу на відсутності в країні прозорого «економічного поля», яке б унеможливило корупцію, шахрайство, бюджетні порушення. Наведено обсяги бюджетних порушень за результатами аудитів Рахункової палати. Наголошено на необхідності вдосконалення законодавчої, нормативно-правової бази, визначення державою чітких правил ведення економічної діяльності, пошуку надійних економічних важелів, способів та методів боротьби з порушеннями бюджетного законодавства, неефективними управлінням і використанням бюджетних коштів.

Обґрунтовано необхідність запровадження аудиту відповідності як важливого інструменту забезпечення дотримання учасниками бюджетного процесу законодавчо визначених норм, правил, процедур щодо ефективності управління та використання бюджетних коштів. Дано визначення трьох основних видів аудитів (фінансового, ефективності та відповідності) за міжнародними стандартами, запропоновано методологічну схему основних рис і принципів аудитів та їх відмінностей, що дасть можливість ідентифікувати кожен окремо.

Сторонянська, І. З. Методичні підходи до виокремлення та ідентифікації сільських територій (у контексті імплементації європейського досвіду) / І. З. Сторонянська, І. Р. Залуцький // Економіка України. – 2020. – № 11. – С. 41-59.

Наголошено на відсутності в законодавстві України юридичних норм щодо методологічно-правових критеріїв ідентифікації сільських територій на окремих ієрархічних рівнях адміністративно-територіального устрою України, конкретності, послідовності, передбачуваності та дієвості державної політики розвитку сільських територій. З позиції імплементації в Україні сучасного європейського інструментарію виокремлення сільських територій запропоновано варіант правової дефініції терміна «сільська територія», яким конкретизовано критерії ідентифікації сільської території, зокрема:• на рівні місцевої адміністративної одиниці (LAU): густота населення, як правило, є меншою за 300 осіб на 1 км²; частка міського населення місцевої адміністративної одиниці не перевищує 50% (сільське населення становить понад 50%), за винятком місцевої адміністративної одиниці, що є зоною сполучення (впливу) міста з населенням не менш як 50 тис. осіб, в якому працевлаштовано щонайменше 15% жителів місцевої адміністративної одиниці;• на субрегіональному (районному) рівні (NUTS-3): густота населення, як правило, є меншою за 300 жителів на 1 км²; частка міського населення району є меншою від 50% (щонайменше 50% сільського населення), якщо до складу району не входить місто з понад 200 тис. жителями, або щонайменше 25% від загальної чисельності населення району.

З урахуванням наявних істотних перешкод методологічного впровадження європейського інструментарію ідентифікації сільських територій обґрунтовано й апробовано класифікацію територій адміністративних районів України як малих регіонів рівня NUTS-3 та аналогів місцевих адміністративних одиниць LAU за наявними статистичними даними, з виокремленням переважно міських, проміжних і переважно сільських територій, зокрема, останніх за проєвропейськими критеріями.

Саліхова, О. Б. Ендогенізація розвитку промисловості через технологоорієнтовані стартапи: досвід США, уроки для України / О. Б. Саліхова, О. О. Курченко // Економіка України. – 2020. – № 11. – С. 60-86.

Керівництво США, починаючи з 1950-х років, реалізує цілеспрямовану політику заохочення створення стартапів

винахідниками. Цей процес набув форми трансферу технологій від науки до реального сектору економіки, сприяв виведенню на ринок технологічно складних інноваційних продуктів, піднесенню індустрії по «дробині» доданої вартості, створенню нових робочих місць, прискоренню ендогенізації економічного розвитку. Показано еволюцію механізмів державного впливу на розбудову стартапів у США. Обґрунтовано, що на початковому етапі заходи політики були націлені на сприяння розвитку індустрії та зменшення залежності від імпорту технологій; створення стартапів прискорило освоєння у виробництві наукових здобутків, отриманих у результаті нарощування у 1940-х роках фінансування оборонних ДіР університетів; сприяло працевлаштуванню висококваліфікованих фахівців, у тому числі іммігрантів. Сьогодні, маючи розвинуту індустрію з високою абсорбційною спроможністю до інновацій, керівництво країни встановлює економічні та технологічні пріоритети для розв'язання проблем й отримання переваг американських компаній; виходячи з цих пріоритетів сприяє формуванню людських ресурсів (у тому числі, як і раніше, за рахунок залучення кваліфікованих іммігрантів), визначає напрями наукових досліджень і фінансово сприяє започаткуванню стартапів у пріоритетних сферах. Показано, що керівництво США створило відповідні нормативно-правові та інституційні засади, які прискорили комерціалізацію розробок стартапів, та відкрило для них ринок публічних закупівель. Обґрунтовано, що центральною ланкою державної політики заохочення інноваційного підприємництва в Україні має стати розбудова технологоорієнтованих стартапів (ТОС), націлених на створення продуктів, процесів, послуг на базі власних розробок. Рекомендовано створити базові документи: проєкт Закону про технологоорієнтовані стартапи і проєкт Стратегії розбудови технологоорієнтованих стартапів в інтересах інноваційного розвитку економіки України. Показано, що при визначенні концептуальних засад і положень цих документів необхідно враховувати ендогенні бар'єри та екзогенні загрози, що сьогодні ускладнюють розбудову ТОС в Україні.

Економіка України. – 2020. – № 12.

Яновська, В. П. Бенчмаркінг ринку транспортних послуг: порівняльний аналіз Україна – ЄС / В. П. Яновська, Г. В. Кириченко // Економіка України. – 2020. – № 12. – С. 3-20.

У кризовий і посткризовий періоди, в умовах невизначеності та ризику нової соціально-економічної нормальності особливо актуалізується проблема пошуку можливостей економічного зростання і напрямів стратегічного розвитку транспортних підприємств, зокрема автомобільного транспорту. Метою дослідження є забезпечення емпіричної, аналітичної та концептуальної основи для формування стратегії розвитку підприємств автомобільного транспорту з урахуванням модальних особливостей здійснення вантажних перевезень у країнах Європейського Союзу, а також поінформування наукової спільноти й громадськості про кількісні та якісні параметри європейського транспортного ринку, закономірності зміни макроекономічних показників. Досягнення поставленої мети вимагає аналізу загальних параметрів ринку вантажних перевезень ЄС порівняно з аналогічними показниками транспортної системи України. У межах дослідження було запропоновано і використано методичний підхід, що передбачає застосування відносних і питомих показників (частка ринку, щільність мережі, середня відстань перевезення), включає групування (за необхідності двоітераційне) країн залежно від значення показників та фокусується на їх порівнянні в Україні та країнах ЄС. За результатами бенчмаркінгу зроблено низку прогностичних висновків й обґрунтованих припущень щодо перспектив подальшого розвитку ринку вантажних перевезень України, які, з урахуванням глобального соціально-економічного контексту, окреслюють загальні тренди і деталізують напрями внутрішніх та зовнішніх трансформацій підприємств автомобільного транспорту. Більш ґрунтовного змісту запропонований підхід може набути через поєднання з макроекономічними сценаріями. Обґрунтування ймовірних сценаріїв і визначення напрямів необхідних змін дозволять автотранспортним підприємствам ефективніше реалізувати економічний потенціал, оптимально використати конкурентні переваги, збільшити вартість, стати гнучкішими і одночасно стійкішими в умовах нових криз і ризиків.

Шаповал, Ю. І. Регулятивні та наглядові технології на фінансовому ринку: сучасна практика і виклики / Ю. І. Шаповал // Економіка України. – 2020. – № 12. – С. 21-35.

Узагальнено основні сфери використання регулятивних (RegTech) і наглядових (SupTech) технологій на фінансовому ринку, виокремлено їх основні переваги і ризики. Проаналізовано зарубіжний та вітчизняний досвід застосування наглядових технологій, зокрема, у контексті управління звітністю, запобігання та протидії відмиванню коштів, збирання та обробки даних з метою аналізу ринку. Відзначено

використання «акселератора» як інструмента SupTech. Більшість ініціатив та проєктів у сфері SupTech все ще перебувають на стадії розробки і в основному стосуються звітності та управління даними. Регулятори розвинутих країн були першими створили регуляторні «пісочниці». З огляду на те, що «пісочниці» вимагають значного фінансового внеску, а іноді й змін до законодавства, регулюючі органи сприяють формуванню в основному інноваційних центрів, а не «пісочниць». Узагальнено тенденції розвитку регулятивних технологій. Аналітичний огляд глобального ринку RegTech продемонстрував тренд до постійного зростання інвестицій у RegTech, а саме кількості угод обсягом понад 40 млн дол., із сплеском у 2019 р., який був зумовлений збільшенням інвестицій в інформаційну безпеку та змінами в регламенті ЄС із захисту даних. Визначено сфери, у яких розвиток SupTech і RegTech може зазнати ключових викликів, а саме інфраструктура (фінансові ресурси, технічна спроможність, кваліфікація персоналу) і законодавча база. Обґрунтовано, що регулятивні та наглядові технології трансформують індустрію фінансових послуг, надаючи можливості та являючи собою виклики для центральних банків і фінансових установ.

Касперович, Ю. В. Функціональна спроможність податкової системи України / Ю. В. Касперович // Економіка України. – 2020. – № 12. – С. 36-55.

Науковці в абсолютній більшості дійшли спільного бачення щодо виконання податками фіскальної функції, у переважній – щодо регулюючої (з поділом на стимулюючу та стримуючу) і значною мірою – щодо контролюючої функції. Із зміною політичної каденції та початком карантину COVID-19 в Україні стартував ряд важливих податкових реформ для детінізації економіки, налагодження більш справедливого оподаткування, які торкнулися всіх трьох функцій податків.

Водночас на порядку денному залишаються системні проблеми щодо функціональної спроможності податкової системи України. По-перше, недовиконання податками фіскальної функції, що пов'язано з поширеними схемами мінімізації та ухилення від оподаткування, а саме контрабандою та «сірим» імпортом, зловживанням спрощеною системою оподаткування, заробітною платою «у конвертах», необлікованими готівковими доходами без використання касового апарату, розмиванням податкової бази в низькоподаткових юрисдикціях. По-друге, обмеженість потенціалу регулюючої функції податків через слабку дієвість існуючих податкових стимулів. Нові податкові стимули несуть ризики значної втрати доходів за відсутності надійних компенсаторів у майбутньому. По-третє, низька довіра до контролюючої

функції податків через слабку інституційну спроможність податкових і митних органів. Складне податкове та митне адміністрування надає широкі можливості для корупційних ризиків. Відсутня дієва система упередження та профілактики порушень.

Зважаючи на значну кількість проблем у реалізації всіх основних функцій податків в Україні, запропоновано відповідні стратегічні цілі та завдання для зміцнення функціональної спроможності вітчизняної податкової системи, яке доцільно закладати в основу стратегування її розвитку.

Заяць, Т. А. Розвиток соціального капіталу територіальних громад в Україні / Т. А. Заяць, Г. О. Краєвська // Економіка України. – 2020. – № 12. – С. 56-72.

Актуальність завдань, пов'язаних з розвитком соціального капіталу як одного з нематеріальних активів територіальних громад, зумовлюється необхідністю зростання їх фінансової спроможності та організаційно-економічної самодостатності на етапі об'єднання й пошуку шляхів забезпечення ефективної самоорганізації. Виявлено особливості розвитку соціального капіталу територіальних громад в Україні, розглянуто основні джерела та практики його формування, окреслено нові можливості його зміцнення на засадах громадівської активності. Встановлено, що переваги основних джерел і практик розвитку соціального капіталу територіальних громад, які ґрунтуються на партнерських відносинах у сфері міжмуніципального співробітництва, публічно-приватного партнерства та запровадження інституту старост, поєднуються з вагомими обмеженнями, насамперед – з відсутністю досвіду самоорганізації населення та формування регіональних і місцевих лідерів, створення атмосфери довіри і відповідальності між взаємодіючими суб'єктами. Істотну регіональну асиметрію в практиці їх застосування зумовлено відмінностями в пріоритетах реалізації завдань децентралізації управління, потенціалах розвитку самих громад, рівнях їх активності. У перспективі розвиток соціального капіталу територіальних громад України має ґрунтуватися на пріоритетах концепції сталого інклюзивного зростання, спрямованої на активізацію участі громад у процесах місцевої соціально-економічної розбудови на основі підвищення зайнятості та розвитку локальних ринків праці. Це сприятиме посиленню територіальної єдності та зміцненню соціального капіталу громад. Стратегічно значущою є модель відкритого соціального капіталу, орієнтована на досягнення балансу індивідуальних, громадівських і національних інтересів за пріоритетності розвитку партнерських відносин між владою, бізнесом і населенням. За досвідом

інших країн важливо розвивати принципово нові форми партнерства з широким представництвом структур соціального сектору для виконання завдань, пов'язаних із стимулюванням місцевого розвитку. Такі перспективні моделі партнерства відкривають нові можливості соціальної капіталізації з огляду на нагальні потреби місцевого населення.

Яненкова, І. Г. Перспективи цифрової трансформації економіки України / І. Г. Яненкова // Економіка України. – 2020. – № 12. – С. 73-76.

Статтю присвячено критичному огляду монографії О. Піжук «Цифрова трансформація економіки України: обмеження та можливості», у якій досліджено засади цифрової трансформації економіки України як феномену економічного зростання й об'єктивного руху до зміни моделі розвитку національного господарства. Книга орієнтована на формування і реалізацію стратегічного бачення щодо побудови моделі інклюзивного зростання економіки країни на засадах використання можливостей ключових глобальних трендів цифрової трансформації економіки та інших сфер життєдіяльності.

Рецензована монографія дає відповіді на ряд гострих питань цифрової трансформації як нового економічного явища, що передбачає перехід від традиційної економіки до цифрової, яка базується на електронній інфраструктурі, електронному бізнесі, електронній комерції, електронних грошах та електронному уряді. Автором монографії зроблено спробу визначити особливості впливу на економічні процеси таких основних складових «Індустрії 4.0», як кіберфізичні системи, розумне виробництво, Інтернет речей, розумне моделювання, великі дані та їх аналіз, розумна інфраструктура, а також сформульовано підходи до формування ефективної моделі державної політики цифровізації в країні.

Резнікова, Н. В. Міжнародні економічні відносини в епоху глобалізації: історико-теоретичні аспекти сучасних світогосподарських зв'язків / Н. В. Резнікова // Економіка України. – 2020. – № 12. – С. 77-80.

Фундаментальні зрушення, що відбуваються в сучасному соціально-економічному та політичному житті, свідчать про створення необхідних передумов для початку нової епохи розвитку людства, характерними ознаками якої є формування глобального світогляду, посилення економічної взаємозалежності й становлення на наднаціональному рівні регуляторного каркасу взаємодії. Це актуалізує переосмислення найсуттєвіших тенденцій і закономірностей розвитку світової економіки

та світогосподарських зв'язків на предмет їх спроможності сприяти економічному розвитку на рівні національних держав. Унікальність рецензованого підручника полягає в дослідженні міжнародних економічних відносин як цілісної системи і розгляді їх відразу в трьох площинах. По-перше, виявленні найзагальніших закономірностей універсального характеру, що відображають історичний генезис і структуру світового господарства. По-друге, визначенні форм прояву існуючих закономірностей на різних історичних етапах у цивілізаційному, регіональному і трансконтинентальному вимірах, що дозволяє авторові значно конкретизувати предмет і метод дослідження міжнародних економічних відносин. По-третє, розгляді міжнародних господарських зв'язків у контексті створення адекватного інституційного механізму регулювання і управління ними на національному та інтернаціональному рівнях. Запропонований автором підхід «історія — теорія — практика» сприяє усвідомленню важливості відповідності історичному контексту пропалатованих ідей, які, будучи оформлені у вигляді гіпотез і теорій, здатні визначати як міжнародні економічні відносини, так і практику господарювання. Глибоке осмислення історичного підґрунтя становлення сучасної системи міжнародних економічних відносин та її теоретичного супроводу дозволить убезпечитись від сповідування відформатованих, виправданих кон'юктурою «істин», надасть шанс на обрання найоптимальнішої політики, здатної принести практичні здобутки державі.

Економіка. Фінанси. Право : щомісячний інформаційно-аналітичний журнал / Аудит. фірма "Аналітик" ; Таверійський нац. ун-т ім. В.І. Вернадського ; Нац. акад. внутрішніх справ України ; шеф-ред. Головач С.Ф. – Київ : "Аналітик", 1994-. – ISSN 2409-1944 – Виходить щомісяця.

Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 10.

Гацька, Л. П. Дослідження поведінки споживачів в екологічному маркетингу / Л. П. Гацька // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 10. – С. 5-8.

У статті здійснено теоретичний аналіз різних підходів до формування моделі поведінки споживача екологічних товарів та послуг. Розглянуто особливості маркетингових стратегій залучення різних груп «зелених» споживачів та основні інструменти екологічного спрямування структури споживання, до яких віднесено екомаркування, екобрендинг, інформаційне спрямування

споживачів на сталі продукти, редагування вибору споживачів та «підштовхування» (nudge). Зроблено висновок, що типологія споживачів ринку екологічних товарів і послуг та застосування специфічних інструментів екологічного маркетингу для цільових груп сприятиме спрямуванню споживчого попиту на сталі продукти та стимулюватиме розвиток екологічного підприємництва.

Вавілова, В. В. Оцінка впливу чинників зовнішнього середовища на формування та розвиток логістичних систем аптечних підприємств / В. В. Вавілова // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 10. – С. 9-18.

На основі результатів дослідження впливу чинників зовнішнього середовища на формування та розвиток логістичних систем аптечних мереж розроблено методiku оцінки просторово-кількісних параметрів логістичних систем аптечних мереж, яка передбачає послідовне виконання операцій на національному, регіональному та локальному рівнях та дозволяє визначити перспективні ринки для розвитку аптечної мережі (просторові характеристики логістичних систем), обрати найбільш прийнятний варіант розміщення аптечної мережі, визначити оптимальну кількість торгових точок у логістичних системах на локальних і регіональних ринках з урахуванням внутрішнього потенціалу мережі, а також розмір аптечної мережі в цілому – на національному рівні (кількісні характеристики логістичних систем аптечних мереж).

Пошивалова, О. В. Моделювання бізнес-процесів торговельного підприємства / О. В. Пошивалова // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 10. – С. 19-22.

У роботі розглянуто особливості формування бізнес-моделі торговельного підприємства на основі удосконалення обліково-аналітичного забезпечення. Доведено особлива роль раціональної організації обліку під час реалізації принципів реінжинірингу в бізнес-процесах підприємства. Водночас облікові показники, що є в звітній інформації, мають бути точними, достовірними та значимими, пристосовані для передачі та розпізнавання всіма апаратними і технологічними засобами без викривлень. Побудована схема реінжинірингу обліково-аналітичного забезпечення управління запасами за цільовим призначенням. Визначено, що прогнозування перспектив розвитку підприємства на основі проведення реінжинірингу обліково-аналітичної системи дає можливість виявити кращі напрями його діяльності, оцінити нові

можливості й альтернативи, що використовується при складанні балансових звітів у прогнозному оцінюванні та сприяє раціональному використанні ресурсів.

Петрушка, О. В. Іноземний досвід фінансового забезпечення громадян на випадок безробіття / О. В. Петрушка // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 10. – С. 23-26.

Розглянуто основні моделі ринків праці та стимулювання зайнятості у світі, здійснено порівняльний аналіз організації соціальних виплат по безробіттю у розвинених країнах – США, Німеччині, Швеції та Японії. Окреслені переваги багатокомпонентної системи соціального страхування на випадок безробіття. Встановлено, що тристороннє партнерство у фінансуванні соціального забезпечення сприяє розвитку ринку праці та стимулювання зайнятості. Запропоновані заходи стосовно вдосконалення вітчизняної системи фінансового забезпечення соціального страхування на випадок безробіття з врахуванням іноземного досвіду.

Коваленко, О. М. Технологічні аспекти оцінки ефективності діяльності підприємств / О. М. Коваленко, О. В. Станіславик // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 10. – С. 27-31.

У статті розглянуто систему оцінки ефективності діяльності підприємства, починаючи з планування та вироблення стратегії. Охарактеризований показник «економіко-технологічний рівень технології» та позначено ключові показники ефективності. Серед індикаторів і показників виділено такі: технологічна продуктивність, додана вартість, чисельність працівників, річні витрати капіталу на технологію, рівні виробничого та комерційного розвитку підприємства, індекс продуктивності праці, показники фактичної економічної та фінансової ефективності господарської діяльності підприємств. Висвітлено важливі аспекти діяльності органів контролю на підприємстві, які забезпечують діагностику процесів, координацію та контроль реалізації затверджених планів, а також оцінку ефективності діяльності підприємства. Відзначено роль системи контролінгу в підвищенні якості управлінських процесів. Виділено особливості управління ресурсними потоками.

Денисюк, О. Г. Особливості політики ціноутворення на стоматологічному ринку України / О. Г. Денисюк, О. В. Власюк // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 10. – С. 32-37.

У статті узагальнено основні проблеми ціноутворення на ринку стоматологічних послуг в Україні. Виокремлено характерні ознаки медичної послуги та чинники, зокрема економічні, які впливають на формування ціни на ці послуги, а також аспекти, якими керується споживач під час вибору того чи іншого медичного закладу в умовах сучасної конкуренції. Визначено цінові та нецінові фактори попиту на стоматологічні послуги. Порівняно ціни на стоматологічні послуги у приватних та державних закладах, обраховано середнє їхнє значення, а також з допомогою середньоквадратичного відхилення визначено, наскільки значущі є розбіжності в цінах на стоматологічні послуги в межах галузі.

Поленкова, М. В. Стратегічні орієнтири сільськогосподарських підприємств у контексті сталого розвитку / М. В. Поленкова // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 10. – С.38-40.

У статті охарактеризовано поняття сталого розвитку. Окреслено особливості функціонування підприємств у контексті сталого розвитку. Обґрунтовано, що сталий розвиток вимагає інтеграції економічних, соціальних та екологічних цілей підприємств, а також адаптації до системних вимог. Запропоновано стратегічні орієнтири сільськогосподарських підприємств у контексті сталого розвитку, що охоплюють ключові сфери соціально-економічного життя сільських територій.

Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 11.

Шулюк, Б. С. Організаційно-інституціональне середовище розвитку фінансового механізму державноприватного партнерства в Україні / Б. С. Шулюк // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 11. – С. 6-10.

У статті виокремлено інституційні підходи у сфері партнерських відносин держави й бізнесу. Визначено структуру організаційно-інституціонального середовища фінансового механізму державно-приватного партнерства. З'ясовано основні перешкоди для його ефективного розвитку. Аргументовано, що процес формування та функціонування такого середовища потребує не тільки фінансової підтримки, але й консультаційної та інформаційної допомоги. Це дасть змогу підвищити результативність діяльності органів та інституцій у сфері державно-приватного партнерства.

Радченко, О. П. Актуальні аспекти управління якістю у контексті поглиблення інтеграційних та глобалізаційних процесів / О. П. Радченко, І. С. Подлісник // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 11. – С. 13-14.

У статті досліджено та обґрунтовано необхідність запровадження системного підходу до раціонального управління якістю як ключового елемента сучасної, ефективної та дієвої системи управління суб'єктом господарювання, з метою покращення фінансово-економічних результатів шляхом виробництва більш високоякісної продукції. Основні системні процеси управління якістю та алгоритм їх втілення розглядаються як надважливі елементи організаційно-економічного механізму функціонування суб'єкта підприємницької діяльності в умовах впливу чинників глобалізації. Здійснено аналіз контролю якості продукції як окремої функції бізнес-процесів управління, ціллю якого є підвищення конкурентоспроможності суб'єкта підприємницької діяльності. Окреслено найбільш привабливі напрями функціонування підприємства стосовно управління якістю продукції в умовах глобалізації. Обґрунтовано короткострокові та довгострокові цілі подальшого розвитку суб'єкта підприємницької діяльності та окреслено шляхи їх досягнення.

Пошивалова, О. В. Статистичний аналіз соціально-економічного розвитку регіонів України / О. В. Пошивалова, П. М. Прошкіна // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 11. – С. 15-18.

У роботі розглянуто особливості здійснення статистичного аналізу соціально-економічного розвитку регіонів України. Запропоновано в якості основної характеристики використовувати інтегральний показник соціально-економічного становища суб'єктів України. Для побудови узагальненого показника використані дані державної статистики. Ранжування і кластеризація регіонів країни за відібраними показниками дають змогу більш точно визначити найбільш розвинені. На основі кореляційного та регресійного аналізу побудована багатовимірною нелінійною моделлю прогнозування рівня доходів населення України.

Кремень, В. М. Теоретичні засади управління капіталом підприємства / В. М. Кремень, О. І. Кремень, А. В. Кравченко // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 11. – С. 19-22.

Статтю присвячено вивченню сутності капіталу підприємства та теоретичним аспектам управління ним як важливого напрямку

фінансового менеджменту та фінансової роботи на підприємстві. У роботі представлено аналіз науковометодичних підходів стосовно трактування сутності поняття «капітал» та «капітал підприємства».

Запропоновано визначення капіталу підприємства, принципи управління ним та механізм управління капіталом підприємства, який складається із таких систем: регулювання фінансової діяльності підприємства, зовнішньої підтримки фінансової діяльності підприємства, фінансових важелів, фінансових методів та фінансових інструментів.

Глоба, А. О. Питання однорідності зустрічних вимог, виражених в різних валютах: теоретико-правовий аналіз / А. О. Глоба, В. І. Цюприк // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 11. – С. 23-29.

Статтю присвячено розгляду проблеми визначення змісту однорідності зустрічних вимог, виражених в іноземних валютах. Автори з'ясовують, чи можна вважати однорідними зустрічні вимоги, виражені у різних валютах, за яких умов теоретично можливо здійснити зарахування таких вимог, а також якими є законодавчі підстави, що роблять можливим здійснення такого зарахування. У ході дослідження автори приходять до висновку, що зустрічне зарахування однорідних вимог при їх зарахуванні в іноземній валюті законодавством України чітко не встановлено. Авторами наведений підхід, відповідно до якого у випадках, коли законодавство надає право суб'єктам здійснювати розрахунок в іноземній валюті, таке зарахування є можливим. На основі дослідження вироблені пропозиції до вдосконалення законодавства задля усунення наявних прогалин і його застосування.

Тичиніна, А. С. Правосвідомість у цифровому суспільстві / А. С. Тичиніна // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 11. – С. 30-33.

У статті представлено огляд наукових поглядів на проблему правосвідомості. Визначено структуру, основні компоненти, функції, види та рівні правосвідомості. Сучасне суспільство знаходиться на етапі глобального переходу до нового технологічного ладу, особливості якого визначаються не тільки змінами у технологіях, але й станом суспільних інститутів. Поява, створення й широке практичне застосування революційних технологій (штучний інтелект, доповнена реальність, технології блокчейн, аналітичні структури на основі Big Data, самокеровані системи Smart Everything

та ін.) формує нову «цифрову екосистему», в якій не може залишитися незмінною система права.

Головач, В. В. Практика – критерій істини. Без теорії практика сліпа / В. В. Головач // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 11. – С. 34-35.

Сочинська, Г. В. Щасливі миттєвості аудитора / Г. В. Сочинська // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 11. – С. 35-36.

Балченко, С. О. Час коли нам треба було щось запозичити вже пройшов, нам треба творити своє щастя власноруч і це можливо / С. О. Балченко // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 11. – С. 37-38.

Герасимович, А. М. На часі бухгалтерський інжиніринг, який зарекомендував себе у світі / А. М. Герасимович // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 11. – С. 39-40.

Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 12.

Зарубінська, І. Б. Providing the aviation industry with highly qualified personnel (Забезпечення авіаційної галузі висококваліфікованими кадрами) / І. Б. Зарубінська // Економіка, фінанси, право. – 2020. – № 12. – С. 5-9.

Статтю присвячено розробленню моделі інтегрованої структурної системи для забезпечення підготовки висококваліфікованих кадрів для повітряного транспорту. Визначено основні стратегічні напрямки розвитку та успішної діяльності Національного авіаційного університету на сучасному етапі. Доведено, що формування стратегії передбачає отримання повної картини майбутнього стану авіаційної галузі та шляхів вирішення існуючих проблем. Науково обґрунтовано, що вирішення цього питання можливо шляхом детального аналізу компонентів інтегрованої системи та застосування сучасних методів управління. Науково-дослідна робота в університеті є основною складовою навчального процесу. У проведенні наукових досліджень у цих галузях беруть участь науково-педагогічні працівники, аспіранти, докторанти та значна частина студентів вищих навчальних закладів. Вчені університету проводять комплексні науково-дослідні роботи в найбільш актуальних галузях науки і техніки. В університеті діє 17 спеціалізованих рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій за 29

спеціальностями. Економічні показники діяльності будь-якого вищого навчального закладу безпосередньо залежать від конкурентоспроможності та фінансового стану. У 2020 р. НАУ посів шосте місце в рейтингу найпопулярніших вищих навчальних закладів України за загальною кількістю заявок. За кількістю абітурієнтів, зарахованих до бюджету, він посідає п'яте місце в Україні та третє в столиці. Для професійного розвитку авіаційної галузі через сучасні економічні та соціальні умови необхідно збільшити попит на технічні спеціальності. Підготовка фахівців для професійної діяльності у контексті європейської інтеграції вимагає пошуку надзвичайних шляхів організації навчального процесу. Бо вже сьогодні ми маємо велику проблему відсутності майбутніх інженерів для авіації.

Кириленко, О. М. Aviation transport development trends in Ukraine (Тенденції розвитку авіаційного транспорту в Україні) / О. М. Кириленко, В. О. Новак, К. М. Разумова, Т. Л. Мостенська // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 12. – С. 10-15.

У статті обґрунтовано кількість пасажиропотоків різними видами транспорту за останні 40 років та проаналізовано пасажиропотік українськими авіакомпаніями. Порівнюється частка різних видів транспорту у загальному обсязі пасажиропотоків за роки незалежності України та зроблено відповідні висновки стосовно тенденцій розвитку повітряного транспорту в Україні. Доведено, що пасажирів з високим рівнем доходу залишаються основними пасажирами на внутрішніх маршрутах. Подальше зростання попиту залежатиме від зростання економіки країни, тарифної політики авіакомпаній, частоти польотів та простоти сполучень. Значне зростання пасажиропотоку в міжнародних сполученнях частково пояснюється тенденціями, що почалися у 1990 р. Після проголошення Україною незалежності імпорту товарів значно зріс, а водночас з ними – попит на закордонні поїздки. Слід також зазначити, що транспортна інфраструктура України дозволяє дістатися до будь-якої точки країни, використовуючи наземні види транспорту, які значно дешевші за авіаційні. Тому не дивно, що більшість вітчизняних авіакомпаній орієнтовані на міжнародні перевезення. Значний потенціал для розвитку міжнародних рейсів полягає безпосередньо у географічному розташуванні країни, яка здатна забезпечити високий транзитний пасажиропотік. Аналізуючи роботу центральноєвропейських аеропортів, слід зазначити, що Україна була лідером за зростанням пасажиропотоку. Аеропорти України за півроку обслуговували 10,7 млн пасажирів, що на 20% більше, ніж за аналогічний період минулого року. За кількістю перевезених пасажирів Україна посіла друге місце після

Польщі – 22,3 млн пасажирів. На третьому місці Румунія – 10,5 млн пасажирів.

Головач, Т. А. Поняття корупційних ризиків / Т. А. Головач // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 12. – С. 16-19.

У статті проведено аналіз основних підходів теоретиків та аналітиків стосовно визначення поняття «корупційні ризики». Обґрунтовано позицію, що приведення поняття «корупційні ризики» до діючої нормативно-правової бази, може бути відправною точкою та прискорить і сфокусує дослідження на процесі пошуку дієвого механізму (методики) з їх виявлення. На нашу думку, центральне значення для визначення спеціального поняття «корупційні ризики» має загальне поняття «ризик діяльності». Специфічною ознакою для визначення поняття «корупційні ризики» є загальне поняття «корупція». Керуючись підходом під «корупційними ризиками» належить розуміти нормативно-правові, організаційні та інші обставини у діяльності осіб, які виконують організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські функції, здійснення яких містить можливість вчинення корупційних правопорушень.

Чернишова, Л. І. Управління розвитком депозитних ресурсів банку для зміцнення його кредитного потенціалу / Л. І. Чернишова, К. П. Мунтян // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 12. – С. 20-25.

Статтю присвячено вивченню тенденцій депозитного ринку України та встановленню взаємозв'язку між депозитним портфелем банку й зміцненням його кредитних позицій. Дана тематика на сьогодні є актуальною, оскільки забезпеченість депозитною базою є запорукою сталої діяльності банків у кризовій економіці України. У роботі представлено управлінські кроки здійснення депозитної політики банку, досліджено тенденції розвитку депозитного та кредитного ринків України, розглянуто ризики, з якими стикається банк під час залучення ресурсів та запропоновані методи управління ними, розроблено управлінські заходи стосовно вдосконалення розвитку депозитної політики банків України.

Західна, О. Р. Особливості місцевих бюджетів в умовах децентралізації бюджетної системи України / О. Р. Західна, В. В. Беднарчук, А. О. Млінцова // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 12. – С. 26-31.

У статті визначено особливості місцевих бюджетів в умовах децентралізації бюджетної системи України. Наведено економічну

сутність місцевих бюджетів. Виділено низку чинників, які виконують місцеві бюджети. Досліджено підходи до трактування сутності поняття «децентралізація». Продемонстровано етапи децентралізації в Україні з 2014 р. та показано їхні результати. Доведено, що якість життя населення та соціально-економічна стабільність у країні багато в чому залежать від ефективної діяльності органів місцевого самоврядування. Наведено напрями реформування, які включає бюджетно-фінансова децентралізація. Розглянуто нормативно-правову базу, яка регулює функціонування місцевих бюджетів в умовах децентралізації. Здійснено комплексний аналіз доходів та видатків місцевих бюджетів України. Проаналізовано динаміку обсягів і структури доходів та видатків місцевих бюджетів України за 2017–2019 рр. Визначено характерні проблеми стану місцевих бюджетів та наведено заходи, які доцільно реалізувати для вирішення цієї ситуації.

Пліс, Г. В. Знайдіть справу власного життя і вам ніколи не доведеться працювати! / Г. В. Пліс // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 12. – С. 32-34.

Кужель, О. В. Аудит держави – фундамент, на якому має будуватись країна / О. В. Кужель // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 12. – С. 35-40.

У статті досліджено окремі аспекти державної політики цифрового розвитку в Україні, приділено увагу ризикам її реалізації та необхідності їх усунення в майбутньому. На підставі проведеного аналізу статистичної інформації зроблено висновки, які характеризують внесок цієї сфери в розвиток національної економіки України. За результатами порівняльного аналізу інвестиційної активності суб'єктів господарювання окреслено можливості для підвищення дієвості інвестиційної бюджетної політики в указаній сфері.

Регіональна економіка = Regional economy : наук.-пр. журн. / Нац. акад. наук України, Ін-т регіонал. дослідж. НАН України, Ін-т екон. промисловості НАН України, Укр. асоц. регіон. наук. – Львів: [б. в.], 1996. - Виходить щоквартально.

Регіональна економіка. – 2020. – № 2.

Сторонянська, І. З. Економіка регіонів України під дією викликів пандемії COVID-19 / І. З. Сторонянська, Л. Я. Бенювська // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 5-16.

Проаналізовано негативні тенденції економіки регіонів під впливом карантинних заходів, запроваджених через епідемію COVID-19: зниження економічної активності промислових і сільськогосподарських підприємств, інвестицій, експорту-імпорту регіонів, доходів місцевих бюджетів. З'ясовано негативні соціальні ефекти карантинних заходів: зниження середньої заробітної плати, рівня зайнятості населення, збільшення кількості вимушених відпусток без збереження заробітної плати. Охарактеризовано особливості державного регулювання підприємницької діяльності в умовах епідемії та їх вплив на наповнення державного та місцевих бюджетів. Наголошено, що виходом із ситуації є прискорене ендегенне економічне зростання територіальних громад із залучення в економічний оборот не задіяних досі ресурсів і перетворення їх на активи розвитку. Запропоновано шляхи переорієнтації бізнесу та державної підтримки територіальних громад.

Сірик, З. О. Ефективність використання механізмів співробітництва територіальних громад в умовах децентралізації влади / З. О. Сірик // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 17-32.

Проаналізовано нормативно-правові акти, спрямовані на підтримку співробітництва територіальних громад в умовах децентралізації влади. Визначено особливості співробітництва територіальних громад. Здійснено моніторинг статистичної інформації, на основі чого згруповано та охарактеризовано інформацію про стан співробітництва територіальних громад України за 2015-2019 рр. Зроблено висновки щодо такого співробітництва. Розглянуто механізми співробітництва територіальних громад. Висвітлено переваги та позитивні ефекти, які громади можуть отримати за умови якісного співробітництва. Визначено суть спільних проєктів. Побудовано концептуальну схему проєкту співробітництва територіальних громад. Запропоновано шляхи подолання проблем і заходи з активізації співробітництва територіальних громад.

Бондаренко В. М. Моніторинг конкурентоспроможності регіону як механізм реалізації державної регіональної політики/ В. М. Бондаренко, О. А. Курей, Е. Т. Дерді, О. Д. Бутусов // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 33-43.

Досліджується сутність моніторингу конкурентоспроможності шляхом аналізу й систематизації авторських підходів до

трактування цього терміна та оцінювання рівня інформаційно-нормативного забезпечення моніторингу конкурентоспроможності регіонів на практиці. Систематизовано інформаційно-нормативне забезпечення моніторингу конкурентоспроможності в Україні, згруповано підходи до моніторингу конкурентоспроможності регіонів, його функції. Розглянуто особливості проблемно-орієнтованого моніторингу конкурентоспроможності, сформульовано систему моніторингу реалізації державної регіональної політики та її складові. Окреслено принципи проведення моніторингу конкурентоспроможності регіону. Зроблено висновок про динамічність і змінюваність явища конкурентоспроможності регіону під впливом дії факторів мінливого середовища розвитку. Зазначене обумовлює необхідність уточнення переліку індикаторів, які визначаються під час моніторингу конкурентоспроможності регіону, систематичності проведення самого моніторингу та подальшого врахування його результатів у реалізації державної регіональної політики.

Смовженко Т. С. Оцінювання потенціалу розвитку туристично-рекреаційної сфери в економіці регіонів України / Т. С. Смовженко, О. І. Графська // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 44-57.

Оцінюється потенціал розвитку туристично-рекреаційної сфери та ефективність його використання в економіці регіонів України. Проведений аналіз чинників впливу на формування потенціалу туристично-рекреаційної сфери регіонів України дав змогу згрупувати їх у такі групи: природно-географічні, економічні, соціально-демографічні, інституційні, науково-технічні. Визначено основні глобальні тенденції розвитку світового ринку туристичних послуг, від яких залежать вектор і можливості формування потенціалу туристично-рекреаційної сфери регіонів України з огляду на критерій стратегічної конкурентоспроможності і мету розширення масштабів розвитку та інтеграції туристичної індустрії в міжнародний ринок туристичних послуг. Аналіз залежностей основних показників розвитку туристично-рекреаційної сфери регіонів України за період 2013-2018 рр. вказав на проблему неефективного використання транспортної інфраструктури у нарощенні потенціалу розвитку туристично-рекреаційної сфери регіонів України, проте на ефективність використання туристично-рекреаційного потенціалу території позитивно вплинули як обсяги капітальних інвестицій у туристично-рекреаційній сфері, так і обсяги прямого іноземного інвестування, що визначає доцільність

подальшої державної та локальної політики підтримки та стимулювання як внутрішнього, так і іноземного інвестування у розвиток туристично-рекреаційної індустрії регіонів України.

Демедюк О. П. Перспективи розвитку транскордонних кластерів в прикордонних областях Західної України / О. П. Демедюк // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 58-71.

Розглянуто особливості кластерної політики Європейського Союзу та України. Визначено основні ініціативи та програми розвитку кластерів у ЄС. Окреслено сучасний стан розвитку кластерів в областях уздовж західного кордону України. Наведено приклади успішної діяльності транскордонних кластерів в ЄС. Визначено перелік задекларованих транскордонних кластерів за участю української сторони вздовж західного кордону України. Вивчено кластери у суміжних з Україною регіонах країн уздовж західного кордону держави у сферах діяльності, пов'язаних з основними напрямками діяльності кластерів у відповідних областях України у межах транскордонного регіону, а також сфери смарт-спеціалізації суміжних з Україною регіонів країн уздовж західного кордону України у сферах діяльності, що корелюють з основними напрямками діяльності кластерів у відповідних областях України в межах транскордонного регіону. Окреслено перспективи розвитку транскордонних кластерів на аналізованій ділянці кордону. Визначено основні проблемні аспекти їх розвитку та запропоновано першочергові напрями вирішення.

Лещух І. В. Діагностика передумов та рівня тінізації сектору фінансових послуг регіонів України / І. В. Лещух // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 72-84.

Досліджено передумови тінізації сектору фінансових послуг. Розраховано рівень його тінізації у розрізі регіонів України. Досліджено причинно-наслідкові зв'язки, особливості та загрози прихованої, неформальної та нелегальної діяльності у секторі фінансових послуг, зокрема: ухиляння від оподаткування (як свідоме приховування / заниження прибутків, отриманих від ведення бізнесу), непродуктивний вплив (вивезення) фінансових ресурсів, фіктивне підприємництво, легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом та ін. Встановлено, що детермінантами створення умов для ефективної легальної діяльності у секторі фінансових послуг мають стати: створення сприятливих податкових умов для ведення бізнесу у

досліджуваному секторі; скорочення розриву між рівнем ставок за депозитами і кредитами, зниження рівня ставок в економіці загалом, що дозволить зробити процедуру кредитування більш доступною для населення та бізнесу; підвищення монетарної дисципліни; посилення контролю за фінансовими ринками в частині протидії непродуктивному відтоку капіталу через схемні установи; протидія кіберзлочинності; розширення фінансової інклюзії; стимулювання та розвиток інновації у секторі фінансових послуг.

Давимука С. А. Активи домашніх господарств у формуванні інвестиційного потенціалу України в умовах соціально-економічної нестабільності / С. А. Давимука, Л. В. Ключник // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 85-93.

Обґрунтовано роль заощаджень домогосподарств у розвитку економіки, розглянуто класифікацію заощаджень залежно від характеру мобілізації. Проаналізовано динаміку заощаджень, залучених банківською системою України. Окреслено ситуацію з депозитними внесками вітчизняних домогосподарств і продемонстровано залежність інвестиційних рішень домашніх господарств від загальної політичної та економічної ситуації в країні. Зроблено акцент на небанківські кредитні установи, зокрема кредитні спілки та недержавні пенсійні фонди, договори страхування життя. Доведено популярність неорганізованих заощаджень домогосподарств в Україні, що зумовлено відсутністю довіри населення до фінансових інститутів. Запропоновано напрями мотивації заощаджень домогосподарств України для підвищення продуктивності їх функціонування.

Прунцева Г. О. Аналіз впливу інвестиційних ресурсів на стан продовольчої безпеки / Г. О. Прунцева // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 94-101.

Проаналізовано вплив інвестування на стан продовольчої безпеки. Визначено наявність тісного взаємозв'язку між іноземними інвестиціями та обсягом виробництва сільськогосподарської продукції та встановлено відсутність залежності результатів аграрного виробництва від державного фінансування. Виокремлено позитивні аспекти залучення прямих іноземних інвестицій. Розраховано та побудовано модель багатовимірної регресії. Проведено тестування на наявність автокореляції залишків Дарбіна-Уотсона та гетероскедастичності ARCH, за результатами якого встановлено відсутність автокореляції та гетероскедастичності, що

говорить про високу якість отриманої моделі. Запропоновано удосконалення інвестиційної інфраструктури, що має сприяти збільшенню обсягів надходження прямих іноземних інвестицій до аграрної галузі та вдосконаленню існуючих механізмів держпідтримки сільгоспприємств, які мають забезпечити вільний доступ малих і середніх агровиробників до існуючих програм.

Шульц С. Л. Детермінанти суспільно-економічних трансформацій технологічних укладів: теоретичні та методичні аспекти / С. Л. Шульц, О. М. Луців // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 102-111.

Основна увага зосереджена на вивченні сутності та основних детермінант суспільно-економічних трансформацій технологічних укладів. Досліджено особливості суспільних трансформацій країн-членів ЄС та України за індексом трансформації Бертельсмана. Розраховано динаміку зміни індексу трансформації. Розглянуто концептуальні підходи до визначення сутності технологічного укладу, проаналізовано етапи їх життєвого циклу. Особлива увага приділяється дослідженню чинників, що впливають на зародження і поширення технологічних укладів і на процеси їх зміни в економіці різних країн. Охарактеризовано специфіку структури економіки та особливості інноваційного розвитку у межах технологічних укладів. Виявлено основні тенденції, що визначають процес технологічного розвитку світової економіки. Представлено особливості формування та переходу світової економіки до VI та VII технологічних укладів і зазначено основні сфери їх реалізації. Проаналізовано та узагальнено сучасний стан розвитку світової економіки в умовах реалізації постіндустріальних технологічних укладів.

Мельник М. І. Сучасні аспекти економіко-правового регулювання класифікації та ідентифікації послуг у контексті детінізації економіки України / М. І. Мельник, І. Р. Залуцький // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 112-130.

Висвітлено сучасні наукові акценти щодо тінізації економіки як суспільно-економічного явища. З'ясовано, що дефініцію «тінізація економіки» законодавчими актами України не регламентовано. Доведено наявність різноманітних варіантів трактування змісту категорії «послуга» в актах вітчизняного законодавства та відсутність актів, де б регулювалася сутність терміна «комерційна послуга». Установлено, що одним з найголовніших чинників, які зумовлюють формування корупційних ризиків у системі публічних і

допорогових закупівель, є відсутність чіткої визначеності предмета закупівлі, насамперед сфери послуг, що призводить до маніпулювань і неефективного використання коштів. Розкрито особливості та проблеми впровадження Державного класифікатора продукції та послуг (ДКПП) та інших класифікаторів у сфері послуг. Порівняльним аналізом зіставності змісту та структури послуг у класифікаторі «Основна номенклатура продукції» чинному ДКПП виявлено істотні розходження у них. Доведено наявність з боку Держстату України методологічного нехтування ДКПП як першооснови статистичних класифікацій. Запропоновано елементи законодавчого механізму детінізації економіки щодо сфери послуг.

Попадинець Н. М. Стратегічні орієнтири державного регулювання розвитку внутрішнього ринку споживчих товарів / Н. М. Попадинець, І. О. Іртищева, І. С. Крамаренко, С. І. Данило, Ю. В. Журавель // *Регіональна економіка*. – 2020. – № 2. – С. 131-143.

Досліджено теоретичні основи державного регулювання внутрішнього ринку. Проаналізовано діяльність підприємств на внутрішньому ринку, на основі чого виведено результативність їх роботи. Проаналізовано нормативно-правові акти, які стосуються питання розвитку економіки, у тому числі торговельних процесів у період COVID-19. На основі аналізу зовнішнього сектору України за період 2013-2019 рр. та консенсус-прогнозу на 2020-2021 рр. в умовах COVID-19 запропоновано пріоритети та завдання регулювання конкурентного процесу внутрішнього ринку на короткострокову та середньострокову перспективи. Визначено місце стратегії розвитку внутрішнього ринку споживчих товарів у забезпеченні сталого розвитку України та виділено основні завдання реалізації державної політики розвитку внутрішнього ринку споживчих товарів. Здійснено характеристику стратегії розвитку внутрішнього ринку споживчих товарів.

Карп'як М. О. Соціальна ексклюзія в Україні: ознаки та форми прояву в сучасному суспільстві / М. О. Карп'як // *Регіональна економіка*. – 2020. – № 2. – С. 144-152.

Вивчається проблематика формування соціальної ексклюзії в Україні та досліджується еволюція цього явища. У контексті здійсненого дослідження обґрунтовуються причини, що лежать в основі формування явища соціальної ексклюзії в Україні на ранніх етапах державотворення, висвітлюються проблеми, що зумовлюють її поширення у сучасному українському соціумі, та наслідки впливу

на суспільство. Здійснено категоріальний аналіз явища соціальної ексклюзії, зокрема за формами прояву, критеріями та чинниками, масштабами поширення, рівнями формування і характером соціальних зв'язків. На основі здійсненого аналізу виявляються особливості прояву соціальної ексклюзії в Україні на різних етапах розвитку українського суспільства.

Васильців Т. Г. Методичні підходи до аналізування креативних та інформаційно-знаннєвих чинників у реалізації моделі смарт-спеціалізації в регіонах ЄС / Т. Г. Васильців, О. О. Левицька // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 153-162.

Обґрунтовано актуальність використання креативних та інформаційно-знаннєвих чинників під час формування та реалізації регіональної політики смарт-спеціалізації. Проаналізовано методичні підходи, які використовуються для оцінювання впровадження в економіці креативних та інформаційно-знаннєвих чинників. Здійснено порівняльну характеристику міжнародних і регіональних систем оцінювання креативних та інформаційно-знаннєвих компонент економічного зростання. Вказано на недоліки та недосконалості використовуваних методичних підходів. Розроблено систему індикаторів авторського тривекторного підходу (за напрямками: (1) інтелектуалізація економіки, (2) цифровізація економіки і суспільства, (3) технологічна модернізація) до аналізування креативних та інформаційно-знаннєвих чинників у реалізації моделі смарт-спеціалізації на регіональному рівні. Обґрунтовано методичну послідовність аналізування креативних та інформаційно-знаннєвих чинників при реалізації стратегій смарт-спеціалізації у регіонах ЄС. Враховано аспект оцінювання соціально-економічних наслідків для регіонального розвитку за результатами застосування креативних та інформаційно-знаннєвих чинників.

Ємельяненко Л. М. Культурний імператив соціально-економічного розвитку: цивілізаційний аспект / Л. М. Ємельяненко // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 163-166.

Євдокименко В. К. Актуальне дослідження проблеми формування регіональних систем управління відходами / В. К. Євдокименко // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 167-168.

Сохнич А. Я. Екологічні інновації як основа економічної безпеки / А. Я. Сохнич // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 169.

Демченко В. В. Науковці обговорили проблеми забезпечення сталого розвитку в умовах пандемії / В. В. Демченко, І. Р. Мицишин // Регіональна економіка. – 2020. – № 2. – С. 170-171.

Регіональна економіка. – 2020. – № 3.

Борщевський В. В. Механізми підвищення ефективності структурних трансформацій в економіці великих міст Західного регіону України / В. В. Борщевський // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 5-13.

Досліджуються особливості управління економікою великих міст Західного регіону України крізь призму механізмів підвищення ефективності її структурних трансформацій. Акцентується увага на переважанні короткотермінових економічних інтересів у діяльності органів місцевого самоврядування досліджуваних міст над стратегічними пріоритетами їх розвитку. Це спричиняє фактичну відсутність помітних структурних зрушень в економіці цих міст протягом тривалого періоду часу. Виправлення ситуації вбачається в адекватному застосуванні фінансового та організаційно-управлінського механізмів підвищення ефективності структурних трансформацій в економіці великих міст Західного регіону України, що передбачає адаптацію в цих містах позитивного світового досвіду використання інструментів муніципально-приватного партнерства, демуніципалізації власності, інфраструктурної модернізації економіки та інформаційно-просвітницької роботи з місцевим населенням.

Бутко М. П. Методологічні підходи до оцінювання впливу агропромислових підприємств на розвиток територіальних громад / М. П. Бутко, В. П. Колоша, О. І. Рассказов // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 14-22.

Агропромисловий комплекс України є одним з найактуальніших сегментів національної економіки, який забезпечує належний рівень продовольчої безпеки регіонів і держави загалом, а також формує вагомий обсяг вітчизняного експорту. Досліджено сутність сучасної аграрної політики ЄС та необхідність приєднання до неї нашої держави. Розроблено методологічні підходи до оцінювання впливу

агропромислових підприємств на комплексний розвиток територіальних громад в умовах децентралізації владних повноважень.

Жук П. В. Питання ідентифікації та шляхи підтримки розвитку гірських територій України / П. В. Жук // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 23-34.

Розглянуто питання щодо виділення гірських територій як об'єкта підтримки соціально-економічного розвитку. Здійснено порівняння вітчизняної практики надання юридичного статусу гірських окремим територіям і відповідних європейських підходів. Розкрито особливості застосованої у державах-членах ЄС методології щодо територіальної типології у виділенні гірських регіонів. Зокрема, вказано на категорії гірських регіонів, методи цифрового аналізу земної поверхні та критерії ідентифікації гірських територій. Зазначено механізми зовнішньої підтримки сталого розвитку й підвищення економічної конкурентоспроможності гірських територій у державах-членах ЄС та Україні. Зроблено висновки та пропозиції щодо вдосконалення типології гірських територій в Україні та механізмів підтримки їх розвитку.

Скиба М. В. Концептуальні засади публічного управління соціально-економічним розвитком регіону / М. В. Скиба // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 35-45.

Здійснено аналіз наукових джерел, що присвячені проблематиці управління регіональним розвитком. З'ясовано, що в Україні за період становлення незалежності сформовано організаційно-правове підґрунтя для реалізації та здійснення державної регіональної політики, визначені основні засади регулювання соціально-економічного розвитку на регіональному рівні. Установлено, що в умовах продовження адміністративної реформи державна регіональна політика тісно пов'язана з упорядкуванням адміністративно-територіального устрою держави й реалізується органами державного управління та місцевого самоврядування у взаємодії з іншими учасниками процесу розроблення та забезпечення реалізації державної регіональної політики шляхом застосування системи методів, інструментів, засобів, заходів для досягнення визначених цілей, забезпечення ефективного, результативного, комплексного управління соціально-економічним розвитком на регіональному рівні. Наведено динаміку основних показників соціально-економічного розвитку на регіональному рівні

та з'ясовано основні тенденції, що характеризували соціально-економічний розвиток на регіональному рівні впродовж 2014-2019 рр. Доведено, що органами публічного управління під час вироблення стратегічних, програмних рішень щодо управління регіональним розвитком мають бути враховані виклики, спричинені геополітичною ситуацією, пандемією, зміною клімату та ін.

Паска О. В. Львівщина як освітній центр: передумови та напрями розвитку / О. В. Паска // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 46-56.

Аналізуються місце освіти у ВРП Львівщини та динаміка зайнятого у сфері науки населення регіону у 2012-2018 рр. Досліджуються причини професійно-кваліфікаційного дисбалансу ринку праці Львівщини. Визначаються тенденції, які характеризують демографічну ситуацію у Львівській області, та їхні соціально-демографічні наслідки. Аналізується динаміка кількості закладів освітньої інфраструктури та споживачів освітніх послуг у регіоні у 2012-2019 рр. Розглядаються трансформаційні процеси у сфері вищої освіти. Аналізуються результати вступної кампанії 2020 р. до закладів вищої освіти Львівщини. Визначаються напрями політики залучення молоді до навчання в регіоні та рекомендуються заходи для її реалізації.

Химинець В. В. Історико-культурна спадщина як чинник стимулювання економічного розвитку регіону / В. В. Химинець, Г. І. Цімболинець // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 57-64.

Висвітлюється роль культурної спадщини в соціально-економічному розвитку регіонів і громад, а саме її значення для потенційних можливостей розвитку туристично-рекреаційної галузі. Запропоновано модель використання культурної спадщини на регіональному й локальному рівнях з метою створення туристично-рекреаційного кластера «Невицький замок». Для розвитку території розроблено методiku залучення внутрішніх інвестицій у вигляді коштів трудових мігрантів, бюджетних асигнувань усіх рівнів і ресурсів малого бізнесу. Проаналізовано сучасний стан та особливості територіальної організації туристичного потенціалу Закарпатської області. Сформовано конкретні пропозиції щодо імплементації державно-приватного партнерства на прикладі туристично-рекреаційного кластера «Невицький замок», завдяки якому кожен учасник такої взаємодії отримує можливість задовольнити власний інтерес. Науково обґрунтовано створення

відповідних умов у реальному секторі економіки для повернення трудових мігрантів і продуктивного використання їхніх заощаджень, а також для реалізації ініціативи Президента України «Повертайся і залишайся» та ініційованої урядом програми кредитування мікро – та малого бізнесу. Рекомендовано системне використання культурної спадщини як важливого фактора соціального, економічного і духовного розвитку територій різного адміністративного рівня.

Македон Г. М. Людський потенціал Чернігівщини в контексті стратегічного розвитку регіону / Г. М. Македон // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 65-70.

У контексті глобальної концепції людського розвитку саме розвиток людини є однією з кінцевих цілей економічного зростання, що відображається в стратегіях розвитку регіонів, зокрема Чернігівської області. Демографічні показники області мають негативну тенденцію. Протягом 1995-2019 рр. чисельність населення області скоротилася на 27,5%. Міграційний приріст також є негативним. Як результат – низькі показники регіонального індексу людського розвитку (шістнадцяте з 22 місць). Складовими елементами розрахунку індексу є: відтворення населення, соціальне середовище, комфортне життя, добробут, гідна праця, освіта. Для радикальної зміни ситуації першочергових адміністративних і соціальних заходів потребують блоки «Комфортне життя», «Соціальне середовище» та «Гідна праця». В умовах децентралізації владних повноважень ці питання мають вирішуватися на регіональному рівні. Наведено найгостріші проблеми та першочергові заходи, що дозволять покращити показники людського розвитку. Впровадження основних положень регіональної політики людського розвитку забезпечить оптимізацію територіальної організації регіональних господарських систем, підвищення ефективності суспільного виробництва, підвищення якості життя населення територіальних громад, прискорить процеси розвитку регіону.

Томчук О. В. Людський потенціал у системі соціально-економічного розвитку регіону: проблеми і перспективи Вінницької області / О. В. Томчук // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 71-80.

Здійснено аналіз динаміки людського потенціалу в системі чинників соціально-економічного розвитку Вінницької області.

Виявлено, що попри певні позитивні зрушення в соціально-економічній ситуації у регіоні та в оцінці параметрів його людського розвитку відносно інших регіонів України Вінницька область втрачає свій людський потенціал унаслідок негативної демографічної ситуації та міграції населення в інші регіони та країни. Доведено, що основна причина такої динаміки пов'язана зі застарілою структурою економіки регіону, переважанням аграрного сектору, відсутністю прогресивних трансформацій у розвитку високотехнологічних секторів економіки. Вагомим чинником є низький рівень урбанізації території області, що зумовлює поширення менш привабливих умов праці та менш комфортних умов життєдіяльності. Без забезпечення прогресивних структурних змін в економіці та системі розселення втрати людського потенціалу будуть тривати.

Мульська О. П. Державна політика забезпечення інноваційних форм зайнятості в умовах цифровізації економіки / О. П. Мульська, О. О. Левицька, В. І. Куцик // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 81-90.

Обґрунтовано актуальність формування та реалізації державної політики забезпечення зайнятості населення в умовах сучасних тенденцій і процесів цифровізації економіки. Визначено найбільш суттєві характеристики сфери зайнятості в умовах цифровізації економіки, зокрема кількісну гнучкість, функціональну гнучкість, просторово-часову гнучкість. Ідентифіковано сфери економіки, в яких найбільш затребувані нові професії в Україні в умовах розвитку процесів цифровізації національної економіки, зокрема інформаційно-комунікаційні технології, біотехнології, медицина, енергетична сфера, енергомережі та управління енергоспоживанням, транспорт, особливо водний та авіація, освіта та екологія. Визначено напрями, сфери, галузі та конкретні підгалузі, де утворюються нові професії, затребувані в умовах цифровізації економіки. Вказано на провідну роль сектору інформаційно-комунікаційних технологій, розвиток якого значною мірою визначає появу нових професій. Доведено, що глобальні та українські ринки праці реформуються під впливом стрімкого розвитку сфери ІКТ, що призводить до зміни концепцій праці та формування нових трудових відносин. Показано, що розвиток процесів цифровізації дисбалансиє попит і пропозицію на ринках праці багатьох країн, включно з Україною, призводить до проблеми неефективної політики зайнятості, яка не відповідає викликам, новим правилам і принципам швидкого зростання ринків праці.

Зроблено висновки, що за такої ситуації нові форми зайнятості охоплюють великий інноваційний потенціал, а також тіньові аспекти (неформальні домовленості), котрі загострюють проблему недостатнього наповнення соціальних фондів і скорочення податкових надходжень до державного бюджету. Визначено пріоритети ефективної політики зайнятості в Україні за глобальної цифровізації економічних відносин, які ґрунтуються на принципах флексік'юриті, передовому досвіді та впровадженні інноваційних рішень за умови побудови взаємовигідних і соціально відповідальних відносин роботодавця з працівником.

Сухіна О. М. Методологія оцінювання асиміляційного потенціалу біоресурсів як складової екосистемних активів територіальних громад / О. М. Сухіна // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 91-100.

В умовах відсутності чинної методики визначення вартості асиміляційного потенціалу екосистем розглянуто методологію оцінювання асиміляційного потенціалу біоресурсів як складової екосистемних активів територіальних громад. Визначено вартість «роботи» асиміляційного потенціалу дерев (враховуючи життєвий цикл дерева) і зіставлено з таксами для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд унаслідок незаконної рубки або пошкодження дерев і рослин (додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 541) та таксами інших нормативно-правових документів. Зроблено висновок про те, що встановлені такси суттєво занижені порівняно з реальною вартістю асиміляційного потенціалу дерев. Запропоновано внести зміни до відповідних чинних нормативних документів.

Вікторов Б. В. Порівняльний аналіз розвитку інноваційних мережевих підприємств України та Польщі / Б. В. Вікторов // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 101-108.

Систематизовано сильні та слабкі сторони (проблеми) інноваційного розвитку в площині мережевої взаємодії учасників українських і польських інноваційних мережевих компаній. Доведено, що порівняно з польськими українські мережеві структури мають: менший рівень комунікаційного обміну знаннями, розвитку взаємодії між кадрами учасників, керівництвом учасників на всіх рівнях; менший доступ до наукових лабораторій для всіх учасників мереж через недосконалий орієнтир у використанні обладнання;

недостатній рівень спільного фінансування витрат на забезпечення роботи з підготовки персоналу та узгодженості між членами мереж щодо співпраці з контрагентами, яка впливає на ріст технічних, економічних показників. Виявлено, що на відміну від українських інноваційних мереж польські компанії не здійснюють проєктів із самостійного створення нематеріальних активів (технологій, програм), передбачено адаптацію придбаних. Цей аспект є суттєвою перевагою українських мережевих структур, свідчить про більш високу інтелектуалізацію, подальші перспективи.

Гулич О. І. Тенденції, особливості й резерви розвитку сектору туристичних послуг регіонів України / О. І. Гулич // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 109-119.

Здійснено дослідження розвитку сектору туристичних послуг (сфери «Тимчасове розміщування й організація харчування») за основними показниками та регіонами, визначено темпи зростання, висвітлено тенденції та проблеми використання потенціалу сектору туристичних послуг України та її регіонів. Установлено регіональні деформації розвитку сфери туризму, невідповідності у показниках із тісним зв'язком щодо напрямів і темпів росту. Розраховано рівні тінізації сектору туристичних послуг як прихованого резерву розвитку туристичної сфери України та її регіонів, а також їхню динаміку у 2013-2018 рр., особливості та рівень тінізації послуг підприємствами та фізичними особами-підприємцями цієї сфери. Для глибшого розуміння природи та чинників впливу на тінізацію сфери «Тимчасове розміщування й організація харчування» та більш точного аналізу всієї сфери здійснено порівняння темпових показників росту за окремими показниками розвитку суб'єктів господарювання (юридичні та фізичні особи-підприємці). Визначено найбільш вірогідні способи тінізації господарської діяльності суб'єктів господарювання туристичної сфери.

Олексюк Г. В. Івент-індустрія: розвиток та проблеми в Україні / Г. В. Олексюк, І. В. Ангелко, Н. С. Самотій // Регіональна економіка. – 2020. – № 3. – С. 120-130.

Розкрито поняття івент-індустрії, івент-технології, івент-заходів, івент-менеджменту, івент-маркетингу, а також охарактеризовано взаємозв'язок між ними. Проведено дослідження сектору івент-індустрії на основі розвитку креативної економіки в Україні. Здійснено побудову концептуальної моделі організації івенту (події) та досліджено взаємозв'язок її елементів, описано підходи до

практичного застосування. Окреслено проблеми у розвитку івент-індустрії в Україні, зокрема через заходи, що діють у період карантину, пов'язаного із запобіганням поширенню на території України COVID-19. Визначено перспективи та шляхи подальшого розвитку івент-індустрії в Україні.

Статистика України = Statistics of Ukraine : науковоінформаційний журнал / Державний ком. статистики України, НДІ статистики Держкомстату України ; ред. О. Васєчко. – Київ : [б. в.], 1998. – Виходить щоквартально.

Статистика України. – 2020. – № 2-3.

Герасименко, С. С. Роль статистичної інформації в інформатизованому суспільстві / С. С. Герасименко // Статистика України. – 2020. – № 2–3. – С. 4-11.

Стаття присвячена обґрунтуванню необхідності розуміння і застосування основних положень статистики в наукових дослідженнях та управлінні суспільством з метою забезпечення його поступального розвитку. Для обґрунтування актуальності вирішення цього питання розглянуто суперечності, які виникають в у зв'язку з розбіжностями в розумінні часто використовуваних суспільством базових понять, зокрема поняття “інформація”. Досить часто поняття “дані” підміняється поняттям “інформація”, що і є причиною появи некоректних термінів. Зауважено також на недостатній рівень статистичної освіченості суспільства щодо ймовірного характеру будь-яких явищ і процесів, що відбуваються у Всесвіті та суспільстві, наслідком чого за результатами спостережень часто отримують або зовсім хибні, або помилкові висновки. Зокрема, з використанням статистичного підходу розглянуто деякі висновки, сформульовані окремими вченими-фізиками у ХХ столітті. Доведено, що ці висновки було розроблено без урахування ймовірного характеру усіх явищ і процесів, які відбуваються у Всесвіті. Підкреслено, що застосування статистичних засад як до збирання даних та розроблення корисної для прийняття рішень інформації, так і до формування висновків за результатами аналізу та прогнозування явищ і процесів сприятиме підвищенню обґрунтованості управлінських рішень. Вказано на недоліки наборів чисел, що їх надають так звані сучасні джерела інформації – Big Data, Business intelligence, Data mining, Smart-суспільство, в разі їх застосування для характеристики соціально-

економічних явищ та процесів. Висловлена пропозиція про необхідність набуття практичних знань зі статистики усіма особами, діяльність яких пов'язана з потребою формулювання висновків за результатами спостережень за об'єктами та явищами й розроблення заходів з метою їх подальших змін. При цьому, складаючи прогнози соціально-економічних явищ і процесів, обов'язково слід ураховувати основну закономірність розвитку – циклічність. Зважаючи на засади статистики, узагальнено рекомендації щодо формування статистичної інформації, використання яких сприятиме підвищенню ефективності процесу утворення такої інформації, що, своєю чергою, стане вагомим чинником прискореного розвитку сучасного інформатизованого суспільства.

Кобилінська, Т. В. Статистичне дослідження лісового господарства України (публікується англійською мовою) / Т. В. Кобилінська, Н. Ю. Гусева // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 12-21.

Статтю присвячено аналізу лісового господарства України як вихідного пункту для подальшої розробки засад побудови національного лісового рахунку, який дозволяє описати взаємодію між економічною діяльністю та лісами як природним середовищем, послідовно та комплексно інтегрувати екологічні й економічні проблеми у цій сфері. Вивчено існуючі статистичні визначення, класифікації та наявну статистичну інформацію щодо лісу, проаналізовано окремі показники лісового господарства України, існуючі джерела даних для його аналізу, запропоновано необхідні кроки щодо подальшого застосування інструментів обліку лісів для побудови лісового рахунку.

Вказано, що лісове господарство представлено двома великими групами інституційних одиниць: фізичні особи або групи фізичних осіб у формі домашніх господарств; юридичні особи, що створені та здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства, незалежно від того, які особи або суб'єкти можуть володіти ними чи контролювати їхню діяльність. Основними видами юридичних осіб є корпорації, некомерційні організації, органи державного управління.

Визначено, що основними джерелами даних щодо лісового фонду та лісових ресурсів країни є: статистична інформація на основі даних підприємств, отриманих за результатами державних статистичних спостережень Державної служби статистики України; адміністративні дані на основі даних підприємств, отриманих

державними органами влади (Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державне агентство лісових ресурсів України, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державна митна служба, Державна податкова служба) в ході виконання їх обов'язків; 3) дані національної інвентаризації лісів, отриманих уповноваженими органами. Для України останні офіційні дані національної інвентаризації лісів сформовані станом на 01 січня 2011 року, але ці дані ще й досі належним чином не опубліковані.

Обґрунтовано, що сфера офіційної статистики охоплює обмежений набір статистичних даних щодо лісового господарства через інституційні обмеження. Досліджено динаміку та структуру площ лісових ділянок України та наведено основні проблеми, пов'язані з удосконаленням методологічних підходів до формування статистики лісового господарства. На основі проведеного аналізу визначено основні напрями удосконалення обліку в лісовому господарстві та запропоновано необхідні кроки для вирішення проблем статистичного вивчення цієї галузі.

Огай, М. Ю. Проблеми забезпечення якості соціально-економічних даних на місцевому рівні / М. Ю. Огай // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 22-31.

У статті проаналізовано якість існуючої централізованої інформаційної системи, життєздатність якої підтримує Асоціація міст України. Розроблена в Україні автоматизована система муніципальної статистики являє собою електронну систему збирання, збереження й обробки інформації про основні сфери життєдіяльності територіальних громад та органів самоврядування. Система базується на сучасних принципах створення та функціонування інформаційних продуктів, а її організація, структура, технологічний інструментарій загалом відповідають аналогічним системам, які використовуються в інших сферах та у деяких інших країнах. Разом із цим більшість показників, що збираються й обробляються системою, не відповідають основним аспектам якості, серед яких варто виділити: релевантність (актуальність) / відповідність потребам користувачів; точність/надійність оцінювання показників; своєчасність та пунктуальність вироблення й оприлюднення показників; доступність та зрозумілість / ясність метаданих; порівнянність/зіставність; послідовність/узгодженість показників у просторі й часі.

На основі проведеного дослідження розроблено рекомендації з підвищення якості даних, що збираються на муніципальному рівні. Якісна інформаційна система має задовольняти такі вимоги: відповідність потребам користувачів мети створення та функцій системи; охоплення максимальної кількості адміністративно-територіальних одиниць; вільний доступ для користувачів за ієрархічним підходом; наявність автоматизованої конвертації даних; оптимізація системи первинних, вторинних та узагальнюючих показників і метаданих, що розроблюються за стандартними формами; використання сучасних методів аналізу та представлення даних за розвинених моніторингових можливостей; життєздатність та забезпечення належного професійного супроводу. Практична реалізація цих рекомендацій дозволить сформуванати якісне інформаційне підґрунтя для здійснення комплексного моніторингу життєдіяльності міст і місцевих громад в Україні.

Саріогло, В. Г. Оцінка наявного доходу домогосподарств на місцевому рівні / В. Г. Саріогло, У. С. Лешенок // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 32-39.

Статтю присвячено проблемі оцінювання соціально-економічних показників на місцевому рівні, насамперед на рівні муніципалітетів та громад. Основну увагу приділено підходам до оцінки наявних доходів домогосподарств як ключової характеристики умов життя населення для розробки та реалізації ефективних і результативних заходів соціально-економічної політики, реалізації інвестиційних програм у галузі модернізації житлових приміщень, об'єктів соціальної інфраструктури та ін.

Проілюстровано зміст терміна “наявні доходи”, прийнятого в державній статистиці України, недоліки цього визначення та напрями його розширення. Наведено загальний опис досліджень, що проводяться з метою оцінки доходів населення на місцевому рівні в різних країнах та у світі. Показано, що для розв'язання подібних завдань у статистиці виник окремий теоретичний напрям розвитку – статистика малих територій. Для адаптації розроблених теоретичних і методологічних підходів реалізовано низку міжнародних та національних проєктів, зокрема SAMPLE в країнах ЄС і SAIFE у США. У цілому результати виконаних досліджень свідчать про можливість оцінки доходів домогосподарств на місцевому (локальному) рівні з прийнятним рівнем надійності.

Розглянуто основні джерела даних, що можуть бути використані для оцінки доходів домогосподарств на місцевому рівні в Україні.

Зазначено, що на цьому рівні визначальне значення для оцінки доходів мають дані з адміністративних реєстрів щодо заробітних плат, пенсій, стипендій, соціальних виплат, субсидій на житлово-комунальні послуги, податків тощо. При цьому спеціальні вибіркові обстеження доходів та витрат домогосподарств, що проводяться на місцевому або на регіональному та національному рівні, мають важливе значення для встановлення закономірностей взаємозв'язку доходів та основних характеристик домогосподарств, насамперед, складу, регіону та місцевості проживання, типу житла, наявності рухомого та нерухомого майна, земельних ділянок тощо.

Обґрунтовано доцільність використання на місцевому рівні методів кількісної оцінки наявних доходів на противагу їх експертним оцінкам, які переважно застосовуються за сучасних умов. Наведено приклади оцінки наявних доходів на основі достатньо простих і зрозумілих співвідношень.

Окреслено напрями подальших досліджень у сфері оцінки доходів населення на місцевому рівні.

Бондарук, Т. Г. Бюджетна безпека як фактор економічного розвитку держави (публікується англійською мовою) / Т. Г. Бондарук, Л. Є. Момотюк, О. С. Бондарук // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 40-47.

Системний аналіз ключових загроз бюджетній безпеці держави показав, що сучасний стан бюджетної системи України сформувався під впливом деструктивних зовнішніх і внутрішніх ризиків, які загострили питання забезпечення бюджетної безпеки. Метою статті є поглиблення теоретико-методичних засад оцінки ключових загроз гарантування бюджетної безпеки держави.

Доведено, що виникнення зовнішніх і внутрішніх загроз бюджетній безпеці характеризується такими тенденціями: високий рівень перерозподілу вального внутрішнього продукту через бюджетну систему; зростання як загальної суми державного та гарантованого державою боргу України, так і обсягу платежів з обслуговування та погашення державного боргу; збереження високого рівня дефіциту державного бюджету; високий рівень централізації бюджетних коштів.

Обґрунтовано, що при забезпеченні виконання доходів бюджету існують два головні аспекти ризикової діяльності – це загрози, пов'язані з надходженням податків та інших видів обов'язкових платежів до бюджету та управлінські загрози, які зумовлені існуючою системою адміністрування доходів. Для мінімізації впливу

першої зазначеної групи загроз необхідна побудова раціональної бюджетної системи за оптимального рівня фіскального навантаження. Мінімізацію впливу другої групи загроз уможливить забезпечення ефективної діяльності державних органів адміністрування і контролю.

Визначено фактори, які спричиняють ризики та загрози бюджетних втрат унаслідок порушень у системі управління бюджетними доходами: ризики, при реалізації яких обсяги надходжень до бюджетів не досягатимуть прогнозних розмірів унаслідок неефективності прогнозування і планування доходів бюджету та порушень у процесі оперативної роботи, насамперед у ході мобілізації платежів до бюджету; ризики надвитратності, у випадку реалізації яких витрати на забезпечення прогнозних обсягів надходжень до бюджетів за окремими видами доходів перевищуватимуть економічно доцільні; ризики порушення бюджетного і податкового законодавства та ризики власне адміністрування бюджетних доходів.

Саліхова О. Б. Порівняльні переваги фармацевтичних індустрій країн крізь призму нових індикаторів / О. Б. Саліхова // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 48–58.

Досліджено особливості появи нових учасників світовому ринку фармацевтичних товарів; обґрунтовано роль транснаціональних корпорацій (ТНК), їх інвестицій і технологій у становленні фармацевтичних індустрій країн, що розвиваються. На прикладі Пуерто-Рико та Ірландії показано передумови розвитку виробництва лікарських засобів і медичних виробів та проаналізовано тенденції нарощування їх експортного потенціалу. Обґрунтовано передумови перенесення виробництва фармацевтичних ТНК в Індію та Китай і висвітлено наслідки цього процесу. Встановлено, що в результаті інтернаціоналізації виробництва країни, які кілька десятиліть тому були нетто-імпортерами фармацевтичних товарів, сьогодні увійшли до групи ключових постачальників на зовнішні ринки. Оскільки за обсягами видатків на дослідження і розробки у фармацевтиці лідирують американські та європейські ТНК, вони є головними утримувачами передових технологій галузі. Отже, виробництво лікарських засобів та медичних виробів більшості країн світу прямо чи опосередковано залежить від інноваційних продуктів ТНК та трансферу їх технологій через різні канал (як через ліцензійну торгівлю, так і через імпорт проміжних товарів, зокрема активних фармацевтичних інгредієнтів). Обґрунтовано, що з появою нових

гравців на ринку з числа країн, що розвиваються, традиційні підходи до виявлення порівняльних переваг країн у світовій торгівлі потребують вдосконалення. Приклади країн – реципієнтів іноземних технологій, на території яких завдяки або інвестиціям ТНК, або місцевому державно-приватному капіталу розбудовано потужні високотехнологічні фармацевтичні виробництва з високою часткою проміжного споживання і значними експортними поставками, доводять, що класичний показник RCA дозволяє оцінити швидше видимі, ніж виявлені порівняльні переваги у торгівлі товарами. Запропоновано при дослідженні переваг країн брати до уваги показник поставки високотехнологічних товарів, що точніше характеризуватиме інноваційну складову в передових індустріях. Запропоновано та апробовано новий підхід до оцінювання порівняльних переваг високотехнологічного фармацевтичного виробництва, в основі якого лежить принцип спеціалізації, зокрема використання CAVA – коефіцієнта порівняльних переваг країни у створенні доданої вартості (Comparative Advantage in Value Added Activity). Виявлено, що фармацевтика Ірландії, Йорданії, Сінгапуру, Індії, Колумбії, спираючись на іноземні інвестиції та технології, досягла переваг у створенні доданої вартості та стала домінантою національних економік. Показано, що Україна нарощує переваги у створенні доданої вартості фармацевтикою; обґрунтовано, що через низький рівень дослідницької та інноваційної діяльності, високу залежність від імпортованих проміжних товарів розбудова цієї індустрії та її теперішні переваги зумовлені глобальними тенденціями та кон'юктурою світового ринку і не є результатом реалізації національних пріоритетів науково-технічного розвитку. Авторка рекомендує використовувати запропонований підхід до виявлення порівняльних переваг у створенні доданої вартості для оцінки не лише фармацевтичних, а й інших високотехнологічних виробництв, а також доповнити його статистичним інструментарієм аналізу зовнішньої торгівлі готовими та проміжними високотехнологічними товарами.

Черенкевич, О. С. Статистичне моделювання екологічних ризиків як фактора екологічної безпеки / О. С. Черенкевич // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 59-67.

У сучасних умовах пріоритетом розвитку України стає забезпечення збалансованого еколого-економічного розвитку та створення екологічно безпечних умов життєдіяльності суспільства. Метою статті є статистичне моделювання екологічних ризиків для їх

оцінки та обґрунтування управлінських рішень з екологічної безпеки. Автором уточнено визначення екологічної безпеки як сукупності умов та процесів, які забезпечують усі життєво необхідні потреби людини та не передбачають погіршення умов життєдіяльності майбутніх поколінь за умови економічної та екологічної збалансованості для досягнення сталого економічного розвитку. Як складова національної безпеки, екологічна безпека є об'єктом статистичного дослідження, що охоплює, зокрема, кількісні параметри ризиків забруднення навколишнього середовища.

У роботі моделювання екологічних ризиків виконано за допомогою трендових моделей. А саме, величину ризиків забруднення навколишнього середовища запропоновано обчислювати як різниці між фактичними рівнями забруднення повітря, водних ресурсів і створення небезпечних відходів I-Ш класу та відповідними теоретичними значеннями, розрахованими за моделлю. Питомі витрати на очищення атмосферного повітря та водоймищ, а також поводження з відходами визначено як відношення суми поточних витрат на природоохоронні заходи до величини фактичного забруднення за відповідним напрямом, тобто витрати на очищення в розрахунку на одиницю забруднення. Подальшу оцінку вартості ризику запропоновано обчислювати як добуток питомих витрат на очищення за видами та величини перевищення фактичних значень над змодельованими. Для України на сьогодні найбільш гострими насамперед за вартістю ризику є проблеми забруднення водних об'єктів, а також утворення небезпечних відходів; менш критичним є забруднення атмосферного повітря. Отримані результати дозволяють зробити висновок про неефективність існуючої системи платності за забруднення довкілля і компенсації збитків. Обґрунтовано потребу збільшення капітальних інвестицій на оснащення засобами захисту навколишнього середовища та необхідність підвищення штрафів за недотримання норм забруднення.

Єршова, О. Л. Розумне місто: концепція, моделі, технології, стандартизація / О. Л. Єршова, Л. І. Бажан // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 68-77.

Розглянуті проблеми цифрової трансформації сучасного міського господарства. Її актуальність для українських міст обумовлена тим, що у світі вже існує значна кількість розумних міст, комфортних для їх мешканців та для менеджменту міських служб. Окреслена проблема, що наразі для України не розроблений комплексний

сценарій інтелектуалізації та цифрової трансформації українських міст. Описані невирішені проблеми та виклики, які стримують цифрову трансформацію українських міст, насамперед, відсутність муніципальних інформаційних мереж.

Цифрова трансформація міст розглядається як зміна існуючих бізнес-моделей функціонування міських служб, створення розумної мобільності, організація розумного ресурсоспоживання. Має бути забезпечена інфологічна єдність ресурсів, служб та систем управління ними заради узгодженості дій суміжних структур і служб у випадку аварійних та непередбачуваних ситуацій. Це передбачає підвищення технологічної грамотності для різних верств населення міст. Запропоновані три моделі розумних міст, успішне функціонування кожної з яких залежить від інвестицій, раціонального розпорядження ними, а також підвищення рівня цифрових навичок населення. Технологічність міської інфраструктури має базуватися на мегатрендах у сфері інформаційних технологій, а саме: мобільності; соціальних комунікаціях; хмарних технологіях; великих даних і передбачувальній аналітиці; машинному навчанні та штучному інтелекту; технологіях забезпечення кібербезпеки; інтернеті речей. Ці технології є наскрізними для всього комплексу технологічних рішень, що розробляються для розумних міст. З технологічної позиції описаний сценарій розвитку розумного міста; його базовими складовими є: 1) розумна фізична інфраструктура; 2) розумна цифрова інфраструктура; 3) цифрові платформи; 4) інтегровані цифрові платформи.

Запропонована ідея побудови цифрового двійника, який є точним відображенням реального міста у цифровій реальності й інформація до якого надходить із різних датчиків, систем моніторингу та лічильників ресурсів. Отриманий досвід функціонування можна перевести в реальність, якщо він вдалий. Усе це здійснюватиметься за мінімальних витрат, економії часу та без шкоди для реального міста.

Зроблено висновок, що інформаційно-комунікаційні технології у сфері житлово-комунального господарства забезпечують надійність і безпеку міських систем та ефективність використання ресурсів. Формування розумних міст в Україні гальмується відсутністю технічної бази для створення платформ інформаційних технологій; також не розроблена дорожня карта цифрової трансформації національної економіки. Окреслені напрями подальших наукових розвідок, зокрема статистичне дослідження розумних міст, що

базується на збиранні та застосуванні великих даних для цієї мети, а також імплементація зарубіжного досвіду з огляду на реалії української економіки.

Заєць, С. В. Організація інтелектуальних змагань студентів у закладах вищої освіти: форми проведення та напрями вдосконалення / С. В. Заєць, С. П. Юдіна // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 78 - 88.

У статті окреслені завдання, що постають перед закладами вищої освіти в умовах цифровізації та прискорення процесу оновлення знань і націлені на створення стійкої системи набуття компетенцій, підприємницьких навичок та громадянських обов'язків у студентів, викладачів і співробітників.

З метою з'ясування характеру динаміки організації різноманітних інтелектуальних студентських змагань, їх регіональних особливостей розглянуті показники результативності проведення Всеукраїнських студентських олімпіад, Всеукраїнських конкурсів наукових робіт у 2009–2019 рр. Визначено фактори, що сприяли активізації участі студентів закладів вищої освіти у цих заходах. Зазначено, що збільшується частка таких нових організаційних форм проведення олімпіад, як ділові ігри, бліцтурніри, розв'язання ситуаційних завдань, виконання завдань-есе, практичні тури за підтримки та участі роботодавців тощо. Наведено результати опитування 200 закладів вищої освіти щодо участі студентів у міжнародних змаганнях, що відбувалися за кордоном, та отриманих ними призових місць у 2015 та 2019 роках. Окреслені тенденції залучення студентів ЗВО до участі у міжнародних змаганнях за кордоном, у міжнародних, всеукраїнських конференціях, семінарах для студентів і молодих учених.

Визначено напрями вдосконалення інтелектуальних змагань студентів з урахуванням пріоритетних напрямів модернізації і технологічного розвитку суспільства та української економіки, потреб роботодавців, запитів суспільства. Запропоновано впроваджувати комплексні форми й методи стимулювання інтересу студентів до пізнання і саморозвитку, здобуття якісної освіти у розрізі таких інтелектуальних змагань, як стипендіальні, грантові, конкурсні. Обґрунтована потреба у реформуванні переліку спеціальностей з пропорційним виділенням дисциплін або модулів дисциплін, за якими слід проводити всеукраїнські інтелектуальні студентські змагання, за їх видами: предметні олімпіади, конкурси студентських наукових робіт, професійні змагання.

Леснікова, М. В. Методичні рекомендації щодо формування оптимізованої мережі закладів про-фесійної (професійно-технічної) освіти відповідно до потреб регіональних ринків праці / М. В. Леснікова // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 89-95.

Оптимізація мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти (П(ПТ)О) передбачає створення нових багатопрофільних, багаторівневих закладів і реорганізацію (злиття, перетворення) існуючих з метою надання послуг професійної освіти та формування моделі багатофункціонального центру професійної досконалості. Переважна більшість учених та експертів визнають таку оптимізацію мережі закладів необхідним процесом, що дозволить оптимізувати ресурси та скерувати їх на підвищення якості професійної підготовки працівників. Основні ж механізми побудови оптимізованої мережі полягають у процесах об'єднання й укрупнення закладів П(ПТ)О. У статті проаналізовано процеси які нині відбуваються у мережі закладів П(ПТ)О та сформульовано методичні рекомендації щодо її оптимізації. Показано, що має місце стійка тенденція до зменшення кількості закладів та відповідно скорочення числа осіб, які в них навчалися. У 2019 році кількість закладів скоротилася на 13 одиниць (1,8%) порівняно з попереднім роком та на 33 одиниці (4,4%) порівняно з 2017 роком. На фоні загального скорочення кількості закладів П(ПТ)О у їх мережі щорічно відбуваються такі процеси: реорганізації та реструктуризації, найбільш поширеними з яких є приєднання до більш потужних закладів, об'єднання двох або трьох закладів та створення на їх основі нових, зазвичай – регіональних Центрів професійно-технічної освіти; ліквідації, зміни статусу та назви; вилучення та включення до мережі відповідно до наявності або відсутності регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів. На думку автора, рекомендації щодо формування оптимізованої мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до потреб регіональних ринків праці мають базуватися на обчисленні інтегрального показника діяльності закладу. Згідно із запропонованою методикою, інтегральний показник діяльності закладу П(ПТ)О – це узагальнюючий синтетичний показник, отриманий у результаті факторного аналізу на основі комплексної системи статистичних даних та експертних оцінок про діяльність закладу. Визначення інтегрального показника діяльності закладу П(ПТ)О в межах міста, району, регіону, країни надає можливості отримання рейтингових оцінок для кожного закладу із подальшим обґрунтуванням необхідних заходів щодо

нього в рамках оптимізації загальної мережі з огляду на потреби регіональних ринків праці.

Рингач, Н. О. Смертність унаслідок зовнішніх причин в Україні: життя, які можна було зберегти (публікується англійською мовою) / Н. О. Рингач // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 96-106.

Мета роботи – оцінити втрати людського життя в результаті смертності внаслідок зовнішніх причин в Україні (абсолютну кількість, рівень і структуру) та визначити особливості залежно від статі та віку з розподілом за основними причинами. На основі даних Державної служби статистики України щодо розподілу померлих за статтю, віком і причинами смерті, а також міжнародних і національних баз даних здійснено компаративний аналіз смертності в результаті зовнішніх причин з іншими країнами. Показано, що основну частку смертей зумовили чотири основні причини, на які припадало понад 68% усіх випадків: навмисні самоушкодження (самогубства); ушкодження з невизначеним наміром; випадкові отруєння, спричинені отруйними речовинами; транспортні нещасні випадки.

Виявлено суттєву диспропорцію смертності внаслідок зовнішніх причин залежно від статі: рівень смертності чоловіків у 4,7 раза вищий, ніж жінок. В Україні на чоловіків припадає 80,2% усіх загиблих унаслідок зовнішніх причин (у ЄС-28 – дві третини, 64,2%). Переважання чоловіків найбільш вагоме за такими причинами, як утоплення, самогубства і випадкові отруєння (з перевищенням відповідного показника для жінок від шести до понад восьми разів). Відповідно у загальній структурі смертності частка смертей унаслідок зовнішніх причин для українських чоловіків була вищою (8,4%), ніж для жінок (2,0%).

Рівні передчасної смертності (у віці 0–64 роки) унаслідок зовнішніх причин смерті в Україні у два з половиною рази перевищують показники Швеції, вибраної за країну-еталон, та втричі – рівень ЄС-15. При цьому в Україні у віці 0–64 роки сконцентрована більшість смертей: у 2019 році майже 80% смертей припадало на вік молодше за 65 років (у країнах ЄС-28 – 49%).

Гострою соціальною проблемою сучасної України є надмірна смертність унаслідок випадкових отруєнь та дії алкоголю: починаючи з 30-річного віку, кількість таких випадків перевищує кількість отруєнь, спричинених отруйними речовинами. Їх число для

всього населення вище в 1,75 раза, а у зрілому віці (45–49 років) – понад утричі (у 3,25 раза).

Сфокусовано увагу на проблемі зростання числа випадків смерті, класифікованих як “ушкодження з невизначеним наміром” (у понад сім разів вищий рівень порівняно з ЄС-28). Це актуалізує необхідність аналізу достовірності визначення причин смерті та підвищення якості офіційної статистики смертності за цим класом причин в Україні для кращого розуміння реального стану і тенденцій змін епідеміологічної ситуації щодо зовнішніх причин смертності.

Черушева, Г. Б. Актуальні проблеми профорієнтаційної роботи закладів вищої освіти: соціально-економічний контекст / Г. Б. Черушева, А. В. Синяков // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 107-117.

Значне ускладнення демографічної ситуації, що в останній період спостерігається в Україні, призвело до посилення конкуренції між закладами вищої освіти на ринку освітніх послуг та зумовило активізацію профорієнтаційної роботи цих закладів серед учнівської молоді. Профорієнтаційна робота набула особливого значення ще за часів переходу України до ринкової економіки й нині є одним із важливих елементів державної політики. Вона сприяє виявленню та цілеспрямованому розвитку здібностей і нахилів людини, її професійно-пізнавальних інтересів у виборі майбутньої спеціальності, забезпечує ефективне підвищення соціальної та професійної мобільності, а також формування потреб і готовності до трудової діяльності.

Авторами обґрунтовано необхідність суттєвих змін у системі вищої освіти в Україні. Досліджено соціальні передумови вибору професії, динаміку ціннісних орієнтацій та установок учнівської молоді, вивчені особливості профорієнтаційної роботи закладів вищої освіти на прикладі досвіду Національної академії статистики, обліку та аудиту. Сформульовано основні завдання профорієнтаційної роботи, детально висвітлено її систему, етапи й окреслено напрями реалізації. За результатами експрес-опитування 345 студентів першого курсу Академії зроблено висновок про наявність протиріччя між потребами у кваліфікованих спеціалістах і соціальними професійними орієнтаціями учнівської молоді на обрані спеціальності, що збільшує ймовірність випадкового вступу молодих осіб до закладів вищої освіти. Це породжує морально-психологічні колізії особистісного характеру, а в подальшому спричинює незадоволеність професією, плінність кадрів та міграцію молодих

спеціалістів в інші галузі економіки. Виявлено, що повноцінна і всебічна інформаційно-просвітницька діяльність та надання кваліфікованих профорієнтаційних послуг учнівській молоді щодо вибору професії є найбільш ефективними за умови об'єднання зусиль закладів вищої освіти, шкіл та інших соціальних інститутів, насамперед представників ринку праці (роботодавців).

Проведені дослідження дозволили виявити проблемні моменти у профорієнтаційній роботі й окреслити основні напрями подальшого вдосконалення професійної орієнтації.

Жукович, І. А. Еволюція методичних підходів до оцінювання ефективності діяльності науково-дослідних установ Чехії / І. А. Жукович, І. Ю. Єгоров // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 117-126.

Розглянуто еволюцію застосовуваних у Чехії методичних підходів до оцінювання ефективності діяльності наукових установ. Ця країна має спільні риси з Україною в організації науки та є одним із найуспішніших прикладів проведення соціально-економічних та організаційних реформ у колишніх країнах соціалістичного табору. Визначено, що методика оцінювання, запроваджена у Чехії з 2004 року, спочатку була суто кількісною та орієнтованою винятково на такі результати досліджень, як публікації, патенти, прототипи тощо. Зроблено висновок, що кількісна оцінка не враховувала якість досліджень, погано відображала важливість результатів і спонукала наукові організації до нечесної гри з накручуванням значень окремих показників. Агрегування всіх показників в один комплексний індикатор не дозволяло схарактеризувати ефективність діяльності установи, а бібліометричні показники дуже сильно залежали від культури цитування у тій чи іншій науковій дисципліні. Розглянуто основні елементи запровадженої нової методики оцінювання (M17+), у якій перевагу надано інформованому експертному огляду, що передбачає використання сукупності доступних показників разом із іншою інформацією для прийняття рішення щодо загальної оцінки. Застосування M17+ надасть такі можливості: оцінити результати та наслідки наукової діяльності; скласти загальний прогноз розвитку наукової установи; урахувати відомчі особливості та різні місії установ; використати у процесі оцінювання інформовані та неупереджені погляди партнерів; оцінити установу в національному та міжнародному контекстах; надати інформацію для розподілу державних коштів, зарезервованих для інституційного розвитку наукових установ. Зроблено висновок, що відхід від

спрощених, суто механістичних підходів до оцінювання свідчить про визнання з боку суспільства складності наукової праці, урізноманітнення функцій науки у соціально-економічному розвитку держави. Вивчення досвіду оцінювання наукових установ у Чехії має неабияке значення для України як для країни, що має євроінтеграційні наміри, особливо в умовах обмеженого фінансування науки, та посилення суспільного контролю за використанням бюджетних коштів.

Лубенченко, О. Е. Документування результатів аудиту інформації, що розкрита у примітках до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних / О. Е. Лубенченко // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 127-147.

У фінансовій звітності оприлюднюється інформація, що потребує розкриття відповідно до національних або міжнародних стандартів у сфері бухгалтерського обліку та звітування. Зазвичай така інформація розкривається у примітках до фінансової звітності, що розраховані на широке коло користувачів. Примітки є найбільш інформативним документом, на підставі якого користувач звітності може оцінити платоспроможність, фінансову стійкість, ділову активність компанії, дізнатися про умови операцій з пов'язаними сторонами, зроблені припущення й отримати дані управлінського обліку, на основі яких менеджмент будує стратегію розвитку. Представлена інформація підлягає обов'язковому оприлюдненню, її зміст аналізується вітчизняними та міжнародними регуляторами, аудиторами так само, як і основні форми фінансової звітності. Аудитор оцінює отримані аудиторські докази з погляду їх достатності та надійності. Результати аудиторських процедур мають бути узагальнені та задокументовані. Міжнародні стандарти аудиту не надають прикладів документування, тому для забезпечення процесу документування проведених аудиторських процедур щодо інформації, наведеної в примітках до фінансової звітності, було сформовано робочий документ "Тестування аудитором розкриття інформації до фінансової звітності, складеної за МСФЗ". Застосування робочого документу надає аудитору змогу ознайомитися з детальною інформацією про компанію та показниками фінансових звітів, а також про статті та операції, що не підлягають визнанню у звітності, але є важливими для менеджменту, про основні облікові принципи та судження керівництва, якими керувалася компанія при складанні звітності. Залежно від специфіки діяльності суб'єкта господарювання робочий

документ може бути доповнено такими розділами: МСФЗ 5 “Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність”, МСФЗ 8 “Операційні сегменти”, МСБО 19 “Виплати працівникам”, МСБО 37 “Забезпечення, непередбачені зобов’язання та непередбачені активи”, МСБО 40 “Інвестиційна нерухомість” та ін. Тест є уніфікованим робочим документом і може бути застосований будь-якою аудиторською фірмою. Думка аудитора щодо розкриття інформації в примітках до фінансової звітності є вкрай важливою з огляду на те, що не всі користувачі фінансових звітів мають глибокі знання щодо міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності, але потребують неупереджених і повних даних про стан суб’єкта господарювання та результати його діяльності.

Пилипенко, О. І. Удосконалення професійної освіти бухгалтерів для дієвого функціонування системи економічної безпеки підприємств / О. І. Пилипенко, О. А. Юрченко // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 148-154.

Ефективне управління підприємством передбачає забезпечення бухгалтерського обліку даних про ймовірні відхилення та/або зловживання, що можуть ослабити економічну безпеку підприємства в перспективі. Умови сьогодення визначають нові вимоги до підготовки бухгалтерів, зокрема в частині їх обізнаності з внутрішніми та зовнішніми загрозами економічній безпеці. Дослідження присвячено розробці пропозицій щодо перегляду вимог до кваліфікації бухгалтерів з метою акцентування на спрямованості їх діяльності на посилення економічної безпеки підприємства. За сучасних умов господарювання в діяльності облікових фахівців відбулися значні структурні зміни. Компетенції бухгалтера щодо моніторингу ендогенних і екзогенних чинників діяльності підприємства є основою надання достовірної і своєчасної інформації про внутрішні бізнес-процеси та зовнішнє середовище його діяльності для подальшого управління ризиками й попередження загроз економічній безпеці підприємства. На бухгалтера можуть покладатися функції з формування обліково-аналітичного масиву даних, які сприяють проведенню контрольних процедур і подальшому забезпеченню реалізації заходів із досягнення економічної безпеки підприємства. Проведений аналіз чинного наповнення освітньо-професійних програм з підготовки бакалаврів та магістрів за спеціальністю “Облік і оподаткування” дозволив встановити, що наразі обсяг і зміст програм не забезпечують обізнаність таких фахівців у питаннях економічної

безпеки підприємства. Запропоновано включення до освітньо-професійних програм з підготовки магістрів зі спеціальності “Облік і оподаткування” дисципліни “Бухгалтерський облік і економічна безпека підприємства”, яка за своїм змістом доповнює та інтегрує отриманні знання, а також передбачає формування знань, навиків і вмінь щодо здійснення на основі звітності й первинних даних аналітичних досліджень для забезпечення економічної безпеки підприємства, прогнозування його розвитку та розробки перспективних програм діяльності. Викладання вказаної дисципліни сприятиме зростанню якості освітньо-професійної підготовки бухгалтерів, а також підвищенню рівня перепідготовки та кваліфікації бухгалтерів за усіма освітніми рівнями.

Селіщев, С. В. Структурний аспект перевірки безперервності діяльності підприємства при проведенні внутрішнього аудиту / С. В. Селіщев // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 155-162.

Стаття містить результати дослідження з подальшого розроблення підходів до оцінки ризиків безперервності діяльності, пов'язаних із внутрішнім аудитом підприємства. Особливу увагу в роботі приділено організації внутрішнього аудиту безперервності діяльності для груп подій або умов, які окремо чи в сукупності можуть поставити під значний сумнів обґрунтованість припущення про безперервність діяльності.

Метою статті є подальше розроблення підходів до визначення ризиків впливу ефективності внутрішнього аудиту на оцінку аудитором ризику припинення діяльності підприємства.

Аналіз чинної практики свідчить, що впровадження такого елементу системи внутрішнього контролю, як внутрішній аудит або не використовується взагалі, або виконується суто формально. Водночас відсутність або низька ефективність служби внутрішнього аудиту, основним завданням якої є моніторинг системи внутрішнього контролю, зумовлюють зростання аудиторського ризику контролю, що своєю чергою підвищує загальний рівень аудиторського ризику. Така ситуація зумовлює необхідність збільшення обсягів і, як наслідок, часу аудиторської перевірки.

З огляду на результати проведених досліджень сучасної практики функціонування служби внутрішнього аудиту на вітчизняних підприємствах показано, що у більшості випадків має місце переважно формальний підхід до реалізації її функцій, зокрема в аспекті забезпечення контролю за показниками фінансового стану, критичні значення яких можуть свідчити про

ймовірність припинення діяльності підприємства, а їх неврахування – напряму призвести до цього.

Аналіз науково-методичної бази свідчить про недостатність матеріалів щодо створення ефективної системи внутрішнього контролю за стратегічними фінансовими показниками і як наслідок – про відсутність ефективної концепції її моніторингу з боку внутрішнього аудиту.

В роботі запропоновано комплексну функціональну модель, що включає такі елементи: постановка завдання для служби внутрішнього аудиту; ідентифікація джерел необхідної інформації та методика оцінки її достовірності; концептуальна основа забезпечення виконання функцій внутрішнього аудиту. Зазначена модель уможливує дослідження поелементного складу системи внутрішнього аудиту в аспекті оцінювання ризику припинення діяльності підприємства.

Галицька, Е. В. Євген Євгенович Слуцький: до 140-річчя з дня народження / С. В. Селіщев // Статистика України. – 2020. – № 2-3. – С. 163-165.

Є. Є. Слуцький (1880–1948 рр.) – видатний український економіст, статистик і математик. Його новаторські дослідження, багата й різнобічна наукова спадщина і нині залишаються актуальними та затребуваними представниками не тільки національної, а й світової статистико-економічної думки.

Україна: аспекти праці : наук.- екон. та суспіл.-політ. журн. / НДІ праці і зайнятості населення, Нац. акад. наук. України, Інформ.-консульт. фірма "Праця". – Київ: [б. в.], 1995. - Виходить 4 рази на рік.

Україна: аспекти праці. – 2020. – № 3.

Близнюк, В. Ринок праці України в період карантину: проблеми та першочергові завдання на шляху оновлення / В. Близнюк, Л. Яценко // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 3. – С. 3-13.

В статті розглянуто наслідки пандемії Covid -19 для національного ринку праці. Узагальнено існуючі світові практики мінімізації негативних наслідків для соціально-трудової сфери. На основі аналізу оперативної інформації щодо результатів впливу запровадження карантинних заходів на ринок праці, доведено, що

такий стан став випробовуваним для інститутів ринку праці щодо здатності максимально забезпечити його прийнятне функціонування та протидіяти загрозам у сфері зайнятості.

Куліков, Г. Заробітна плата в лещатах фінансово-економічної кризи / Г. Куліков // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 3. – С. 14-20.

У статті розкрито основні причини і особливості кризи української економіки, досліджено напрями впливу фінансово-економічної кризи на заробітну плату, заборгованість із виплати зарплат, тінізацію заробітної плати. За статистичними даними проаналізовано рівень і динаміку заробітної плати і продуктивності праці. Обґрунтовано негативні наслідки кризового стану країни, що безпосередньо впливає на заробітну плату. Запропоновано основні шляхи подолання фінансово-економічної кризи, заходи по виходу зарплати з кризи.

Лудан, І. Прогнозування обсягу фінансування деяких видів соціальної допомоги у 2021-2022 рр. / І. Лудан, І. Ільченко, О. Василенко // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 3. – С. 21-27.

У статті розглядається наукове обґрунтування фінансування виплат населенню у 2021-2022 рр. таких видів соціальної допомоги як житлові субсидії, допомоги сім'ям з дітьми, допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, грошової допомоги особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу.

Болюбах, В. Вартість послуги раннього втручання / В. Болюбах // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 3. – С. 28-34.

У статті досліджено порядок визначення мінімальної нормативної вартості соціальної послуги раннього втручання як окремого виду послуги та здійснено обрахунок витрат на створення й функціонування протягом року установи/організації з надання послуги раннього втручання.

Олійник, О. Соціальна звітність як інструмент розвитку трудової сфери на засадах корпоративної соціальної відповідальності / О. Олійник // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 3. – С. 35-39.

В статті проаналізовано підходи вітчизняних науковців до визначення напрямів корпоративної соціальної відповідальності перед працівниками. На прикладі європейських країн з використанням кореляційного аналізу визначено зв'язок між кількістю соціальних

звітів і Глобальним індексом конкурентоспроможності та реальним ВВП на душу населення. Проаналізовано висвітлення внутрішньої корпоративної соціальної відповідальності в соціальних звітах окремих суб'єктів господарювання України.

Малиновська, О. Працевлаштування іноземців в Україні в контексті міграційної політики держави / О. Малиновська // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 3. – С. 40-45.

У статті розглянуто порядок працевлаштування іноземців в Україні. Зроблено висновок про архаїчність низки положень законодавства, які стають на заваді залученню іноземних працівників, необхідних економіці, та інтеграції іммігрантів в українське суспільств відповідно до цілей міграційної політики держави. Запропоновано конкретні законодавчі зміни, зокрема до Законів України «Про зайнятість населення», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», спрямовані на спрощення процедур працевлаштування іноземців, найповніше використання трудового та інтелектуального потенціалу іммігрантів в інтересах розвитку країни. Вони стосуються порядку працевлаштування трудових мігрантів з-за кордону, іноземних студентів, а також шукачів притулку.

Майданік, І. Міграційна складова процесів відтворення населення у великих містах: світовий контекст / І. Майданік // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 3. – С. 46-51.

Стаття присвячена виявленню основних закономірностей впливу міграційних процесів на відтворення населення великих міст з різних регіонів світу. У публікації виявлено дисбаланс між реальним спрямуванням потоків міжнародної міграції у міста і домінуючим підходом аналізу міграційних процесів, що здійснюється на рівні країн, а не окремих населених пунктів, що приваблюють іммігрантів. Авторка розкриває спрямування основних потоків міжнародної міграції у країнах ЄС у розрізі типів поселення та надає оцінку рівня концентрації міжнародних мігрантів у окремих великих містах Європи, Північної Америки та Перської затоки.

Україна: аспекти праці. – 2020. – № 4.

Власенко, О. Огляд практики протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, в тому числі в умовах конфлікту з урахуванням вітчизняного та зарубіжного

досвіду / О. Власенко, М. Мартиненко // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 4. – С. 3-14.

У статті проаналізовано проблеми формування практики протидії домашньому насильству в Україні та в зарубіжних країнах, причини обмеженої його дієздатності та основні шляхи її вдосконалення.

Резнікова, Ю. Актуарна оцінка рівня соціального захисту учасників накопичувальної професійної пенсійної системи, які зайняті на роботах із особливими умовами праці за списком №1 та списком № 2 / Ю. Резнікова // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 4. – С. 15-21.

Викладено основні методологічні підходи та надано актуарну оцінку рівня соціального захисту учасників накопичувальної професійної пенсійної системи, які зайняті на роботах із особливими умовами праці за Списком №1 та Списком №2.

Надано окремі рекомендації, які сприятимуть удосконаленню умов та порядку участі застрахованих осіб у накопичувальній професійній пенсійній системі, запровадження якої передбачено перспективним законодавством України.

Юрчик, Г. Оцінювання ефективності національної соціальної політики через призму соціологічного моніторингу / Г. Юрчик // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 4. – С. 22-29.

Обґрунтовано доцільність та можливість оцінювання ефективності соціальної політики в рамках об'єктивного та суб'єктивного підходу. Визначено, що суб'єктивний підхід базується на результатах соціологічного опитування цільових груп населення на соціальну проблематику та є в певній мірі альтернативою об'єктивному підходу в умовах недостовірності статистичних даних. Проведено комплексне дослідження ефективності національної соціальної політики за результатами самооцінювання населенням рівня власних доходів, доступності окремих товарів та послуг, дієвості чинної системи соціальної підтримки. Доведено низький рівень ефективності національної соціальної політики за результатами соціологічного моніторингу.

Самерханова, З. Досягнення гендерної рівності у військових структурах: міжнародні правові засади та пропозиції / З. Самерханова // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 4. – С. 30-35.

У статті висвітлено правові засади та пропозиції щодо досягнення гендерної рівності та реагування на випадки

дискримінації за ознакою статі в силових структурах на основі використання міжнародного законодавства. Запропоновано рекомендації щодо оптимізації процесу інтеграції жінок до силових структур на основі опрацювання світового досвіду.

Носіков, О. Зміни у класифікаторі професій-2020 : галузевий аспект / О. Носіков, Т. Тимошек // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 4. – С. 36-42.

У статті розглядаються результати науково-дослідної роботи, присвяченої оновленню основного нормативнокласифікаційного документа кадрової політики країни – Національного класифікатора України «Класифікатор професій ДК 003». Викладений матеріал є результатом аналізу змін, що сталися у професійній діяльності за 2020 рік.

Вітер, І. Державний патерналізм та його зародження в Австралії на початку ХХ ст / І. Вітер // Україна: аспекти праці. – 2020. – № 4. – С. 43-51.

В статті досліджено проблему зародження державного патерналізму в Австралії на початку ХХ ст. Визначено особливості соціально-економічного розвитку країни напередодні утворення Австралійського Союзу, основними серед яких виступають значна роль держави в управлінні соціальними і економічними процесами та прогресивне соціальне законодавство. Проаналізовано патерналістську спрямованість соціальної політики Австралійського Союзу в перші роки федерації.

Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. пр. / Н.-д. екон. ін-т. – Київ : НДЕІ, 2001. – Виходить щомісяця.

Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8.

Предборський, В. А. Незавершена модернізація системи державної влади: небезпека посилення атракторів тінізаційних впливів зовнішнього управління / В. А. Предборський // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 7-19.

У статті обґрунтовано необхідність протидії потужному впливу зовнішнього тіньового управління на внутрішні процеси тінізаційного двоєвладдя, виявлення загальних закономірностей зовнішньої тінізації владних механізмів в Україні.

Бегма, В. М. Науково–технічна політика ЄС у галузі оборони: можливості для України / В. М. Бегма, Д. Г. Радов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 19-28.

Визначено зростаючу роль інноваційного розвитку в системі міжнародного військово–технічного співробітництва. Відзначено, що різниця між оборонною та цивільною наукою і технологіями фактично зникають, при чому, швидкість цивільного технологічного процесу буде прогнозовано неухильно збільшуватися. Доведено, що формування спільного європейському ринку озброєнь вимагає нових, більш ліберальних правил гри, які б значно підвищили рівень конкуренції на ньому і посилили позиції європейських країн на світовому ринку ОВТ. Показано, що спільні оборонні програми в рамках ЄС дозволяють об'єднувати і перерозподіляти зусилля задля збільшення військових можливостей і авторитету ЄС. Визначено, що для розвитку національного ОПК на основі інвестиційно–інноваційних стратегій об'єктивно необхідно використовувати досвід європейських країн, що дасть змогу комплексного та раціонального використання наявних потенціалів фундаментальної та прикладної науки, промислового виробництва, системи підготовки кадрів та інвестиційних ресурсів з виробництва нових ОВТ.

Шостак, Л. Б. Страхування як економічний інструмент управління ризиками у сфері індустрії гостинності та сталого розвитку / Л. Б. Шостак, І. О. Петровська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 29-46.

Обґрунтування доцільності використання страхування як економічного інструменту антикризового управління в діяльності підприємств індустрії гостинності та задля забезпечення сталого розвитку, а також переваг фінансування підприємством ризику можливих втрат унаслідок дії різноманітних факторів шляхом придбання захисту у страховій компанії та розробки системи критеріїв ефективності використання цього інструменту.

Стахурська, С. А. Становлення теорій відтворення та розвитку / С. А. Стахурська, С. В. Ткачук, В. О. Стахурський // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 47-53.

Здійснено хронологічний аналіз становлення теорій відтворення та розвитку. На основі теоретичного осмислення процесу відтворення та дослідження сутнісних характеристик різних

авторських теорій виділені три періоди: становлення теорії відтворення, формування «класичної» теорії відтворення, практичне використання теорії відтворення з подальшим становленням теорії зростання. Констатована необхідність та пріоритетність інноваційно-інвестиційного розвитку і потреба в становленні теорії економічного розвитку як нового (четвертого) періоду розроблення теорій. Необхідність розроблення механізмів розвитку сучасних нових економік призводить до п'ятого періоду – становлення теорій трансформаційних економік.

Тидір, Н. І. Моделі й типи податкової політики в світі: уроки для України / Н. І. Тидір // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 54-61.

Розглянуто теоретичні питання про типи та моделі податкової політики в зарубіжних країнах. Зроблені термінологічні уточнення. Розглянуті за різними джерелами погляди науковців на існуючі в світі типи та моделі податкової політики. Автор наголошує що в світі не існує ідеальної моделі ПП. Названі пріоритети економічної політики розвинених країн, які визначають цілі та методи податкової політики.

Віровець, Д. В. Децентралізація цифрової економіки як умова виходу із структурно– системної кризи / Д. В. Віровець, С. М. Обушний // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 62-74.

У даній статті описані методи і приклади цифрових децентралізованих прийомів в економіці, метою яких є значне спрощення і здешевлення економічних процесів. Увага також приділяється ідентичності, управлінню, організації постачання, системі охорони здоров'я, а також поведінковим стимулам, де інновації як в державному, так і в приватному секторах, вже продемонстрували корисність технології блокчейн при вирішенні поставлених перед нами проблем. Зниження витрат і підвищення ефективності – це лише деякі переваги блокчейн, які потенційно може отримати економічна система. Впровадження методів цифрової децентралізації в вигляді постійних або тимчасових рішень може стати значним фактором прискорення виходу з системних економічних криз. Підтвердженням є вже реалізовані проекти з використанням технології блокчейн, деякі з яких активно використовувалися під час пандемії COVID-19. Цифрове середовище з високим ступенем довіри, відсутністю регуляторів і

кордонів може мати великий потенціал в майбутньому для появи безлічі блокчейн проєктів з високим ступенем гнучкості за часів криз, також здатних змінити сьогоднішню економічну парадигму.

Кульпінський, С. В. Процентні доходи банків у різних інфляційних середовищах / С. В. Кульпінський, П. Ю. Курмаєв // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 75-82.

У статті досліджено детермінанти, які спонукають банки до переходу від процентної до непроцентної діяльності під впливом різних монетарних режимів та боргової політики. Було досліджено банківські сектори Польщі, як прикладу низького інфляційного середовища та України, як високо-інфляційного середовища. Емпіричні висновки дали змогу припустити, що режим монетарної політики, розподіл ризиків, різний ступінь боргового навантаження та величини інфляційних шоків сприяють зміні співвідношення відсоткових та невідсоткових доходів. Однак в економіці з режимом інфляційного таргетування та меншим співвідношенням боргу до ВВП спред ризику, визначений як різниця між ставками кредитування та відповідними доходами державних облігацій, є більш ефективним у зниженні відсоткових доходів, ніж у більш волатильному інфляційному середовищі через несхильність банків до нового кредитування. Реальні депозитні ставки виявилися малозначимими факторами. Збільшення частки державних облігацій в активах банків негативно впливає на процентні доходи по відношенню до загальних доходів у більш інфляційній економіці, в той же час збільшуючи дану частку в умовах меншої заборгованості, що пояснюється стабільним попитом на менш ризикові активи в умовах низької інфляції. Зниження спредів на ризик внаслідок збільшення державних запозичень призводить до інвестиційного витіснення та більшої орієнтації банківського сектору на комісійні доходи.

Марченко, В. М. Теоретико-методологічне забезпечення логістичної інтеграції / В. М. Марченко, В. І. Ємцев // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 83-92.

Розвинуто поняття логістичної інтеграції, як міжорганізаційне та внутрішньоорганізаційне об'єднання окремих логістичних операцій та логістичних функцій учасників логістичного процесу з метою ефективної організації руху матеріального потоку від постачальника до кінцевого споживача з найменшими загальними витратами.

Систематизовані базові принципи управління логістичними ланцюгами, до яких віднесено принцип відповідності попиту на пропозиції логістичних послуг; чіткої послідовності реалізації сукупності логістичних операцій; ресурсної, операційної та функціональної узгодженості логістичних процесів; взаємовигодності економічних інтересів усіх учасників логістичного ланцюга; комплексності логістичних послуг; синхронності логістичних процесів для забезпечення передбачуваності їх виконання; оптимальності всіх видів ресурсів на реалізацію логістичних процесів (матеріальних, людських, часових, інформаційних тощо). Узагальнено причини логістичної інтеграції та виявлено драйвери логістичної інтеграції, якими є впровадження програмно-технічних засобів, високі компетенції управління логістичною системою, інноваційні технології. Ідентифіковані рівні логістичної інтеграції: рівень логістичних операцій та рівень логістичних функцій.

Бєлоус, Н. Д. Критерії оцінки складових економічної безпеки в умовах надзвичайних ситуацій / Н. Д. Бєлоус, О. В. Голубєв // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 92-102.

Обґрунтовано фактори формування системи економічної безпеки бізнесу в умовах надзвичайних ситуацій, що склалися на сьогодні в Україні та світі. Сформовано чіткий механізм із послідовними етапами та методологією оцінки системи економічної безпеки бізнесу на основі оцінки її складових. Сформовано критерії оцінки системи економічної безпеки бізнесу кількісними методами на основі бальної оцінки, що надає можливості враховувати специфічні складові системи, а також маневрувати системою показників, інтегруючи їх в загальне значення. Надано характеристику факторів формування, що вплинули на результати оцінки, обумовлено вплив кожного з них, узагальнено можливості вітчизняних систем економічної безпеки бізнесу, щодо усунення негативних наслідків дії означених факторів.

Климчук, М. М. Теоретико-методологічні засади формування стратегії розвитку підприємств на засадах енергоефективності та інформатизації / М. М. Климчук, Т. А. Ільїна, В. В. Шовківська, С. А. Климчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С.102-110.

У проведеному дослідженні обґрунтовано спеціалізовано-функціональну архітектуру економіко-аналітичного забезпечення

процесів управління енергозбереженням на підприємстві з урахуванням стратегічних пріоритетів розвитку шляхом типологізації інформаційних бар'єрів, оскільки наукова розробка, верифікація й подальше застосування гіпотези функціонального взаємозв'язку організаційних, інформаційних драйверів та бар'єрів у практиці управління енергозбереженням надасть можливість оптимізувати процес аналізу інформації і, як наслідок, якість прийнятих рішень й ефективність їх реалізації в процесі формування стратегії розвитку підприємства.

Коцербуа, Н. В. Оцінка кредитоспроможності підприємства–позичальника на основі показників фінансової звітності / Н. В. Коцербуа // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 111-119.

В статті розглянуті питання, удосконалення методики оцінки кредитоспроможності позичальників та підвищення на цій основі обґрунтованості банківських рішень стосовно надання кредитів суб'єктам підприємницької діяльності залежно від рівня кредитоспроможності потенційних позичальників.

Предун, К. М. Рекомендації щодо системного оновлення стратегії, економічного та технологічного регламенту діяльності стейкхолдерів газопостачання в Україні / К. М. Предун // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 120-127.

В результаті написання статті встановлено, що відсутність достовірного приладового обліку, наявність значної кількості споживачів, для яких плата за використання палива нараховується за укрупненими показниками, неможливість дієвого контролю за якістю природного газу не сприяють зменшенню корупційних ризиків, що можуть мати місце при розрахунках і балансуванні на ринку газу на різних рівнях ієрархічної структури газотранспортної та газорозподільної систем. Створення інтелектуальних систем обліку енергоносіїв і природного газу зокрема сьогодні в Україні перебуває в зародковому стані. Відповідно, це перешкоджає розвитку ринку природного газу в Україні, не забезпечує коректне та справедливе ціноутворення, ускладнює складання енергетичних балансів суб'єктів господарювання та подальший аналіз ефективності використання цього палива у порівнянні з іншими енергоносіями.

Шедяков, В. Є. Поділ праці в системі міжнародних економічних відносин / В. Є. Шедяков // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 7-8. – С. 128-136.

Перехід до постглобальності – це аж ніяк не рекомбінації частковостей в міжнародному житті, а кардинальні зміни в ефективних моделях структурування, розвитку і безпеки, що ставлять реальність суверенітету в залежність від розуміння нових тенденцій міжнародних відносин (зокрема заходи взаємопереплетення глобальності і регіональності). Відповідно, якщо раніше конкуренція зіштовхувала в боротьбі за повноту освоєння найбільш продуктивною моделлю, то тепер конкурують свідомо різномірні підходи і моделі, – але конкурують, тобто взаємодіють глобально, а не проживають свій цикл ізольовано. Тенденції здійснення стратегічних метаморфоз незалежно від усвідомлення і вміння відображення їх особливостей народами та їхніми лідерами вимагають зміни якості взаємодії: як на внутрішньому, так і на зовнішньому контурах структурування..

Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9.

Предборський, В. А. Методологічні підходи до структуризації системи тіньової влади / В. А. Предборський // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 7-21.

У статті обґрунтовано необхідність протидії потужному впливу тіньової структури влади, обмеження та локалізації суспільних джерел виникнення та реалізації цілей тіньової влади, виявлення загальних закономірностей розвитку структури тінізації владних механізмів в Україні.

Вергун, А. М. Оцінка фінансової стійкості провідних банків України / А. М. Вергун, Ю. С. Стефашина // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 21-32.

У статті здійснено порівняння фінансової стійкості банківських систем різних форм власності на основі застосування найбільш вживаних підходів до оцінювання її рівня; визначено основні тенденції зміни рівня фінансової стійкості банківської системи протягом останніх років; описано основні фактори впливу на рівень фінансової стійкості банку; здійснено коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості банків.

Шевчук, В. І. Концептуальні підходи до формування економічної стратегії та реалізації міжнародної торговельно-економічної політики держави / В. І. Шевчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 32-42.

Визначено та систематизовано концептуальні підходи до формування економічної стратегії та реалізації міжнародної торговельної політики України в умовах світових глобальних викликів та гібридної війни. На основі аналізу зовнішньо-економічної стратегії запропоновано власну модель міжнародної торгово-економічної політики держави та національної економічної безпеки.

Милянник, Р. В. Трансформація управлінських компетентностей в різних економічних моделях розвитку України / Р. В. Милянник // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 42-52.

В результаті написання статті було обґрунтовано безальтернативність становлення в Україні інноваційної випереджальної моделі економічного розвитку та доведено критичну важливість дослідження напрямів трансформації компетентнісної моделі сучасного працівника загалом, та особливо компетентностей управлінського ядра компаній. Серед означених напрямів акцентовано на таких: 1) інноваційна спрямованість; 2) орієнтованість на управління командами, розвиток транспрофесійних компетентностей у членів команди; 3) спрямованість на неперервний професійний та управлінський розвиток і реалізацію психолого-особистісного потенціалу менеджера; 4) орієнтація на міждисциплінарність; 5) дотримання тримодульної моделі управлінських компетентностей, що включають професійні, soft skills та цифрові компетентності; 6) ціннісно-смісловий вплив на колектив/компанію через розвиток соціальної та екологічної відповідальності, розвиток людського потенціалу та потенціалу здоров'я, безпеку праці та інші.

Щелкунов, В. І. Засади та застосування інструментів державного маркетингу в публічному адмініструванні / В. І. Щелкунов, В. П. Залізнюк, С. А. Сиволап // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 52-63.

Дана стаття має мету дослідити використання стратегічного маркетингу в державному управлінні. Це фрагмент великого дослідження механізмів які можна використати в комунікаціях між

державою та суспільством, і подальшим поглибленим застосуванням Інтернет мережі.

Шабранська, Н. І. Діючий механізм державного управління науково-інноваційною сферою в Україні / Н. І. Шабранська, Б. М. Щукін // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 64-73.

В статті досліджено поточний стан та причини неефективності діючого державного механізму стимулювання науково-інноваційної діяльності в національній економіці, запропоновано шляхи більшої результативності державної політики, визначено кількісні параметри потрібних витрат в цій сфері.

Гарбар, Ж. В. Індустріальні парки як інструмент регіонального розвитку / Ж. В. Гарбар, В. А. Гарбар // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 73-88.

У статті з'ясовано сутність та основні вимоги щодо створення індустріальних парків, визначено правові засади їх функціонування. Проаналізовано податкові інструменти підтримки розвитку індустріальних парків в країнах світу. Розглянуто стан фінансування індустріальних парків в Україні. Встановлено, що в Україні розроблено доволі широку інституційну основу для створення і функціонування індустріальних парків, а також задекларовано систему інструментів державної підтримки та стимулювання розвитку індустріальних парків. З'ясовано, що більшість існуючих проектних пропозицій та розроблених концептів індустріальних парків в Україні є нереалізованими, а розвиток мережі індустріальних парків є більш декларативним, а не ефективним інструментом впливу на соціально-економічний розвиток регіонів, підвищення їх конкурентоспроможності. Встановлено, що очікувані результати функціонування індустріальних парків в м. Вінниці істотно впливають як на локальний рівень, так і на розвиток регіону загалом. Окреслено позитивні фінансово- економічні, соціальні та містобудівні ефекти функціонування індустріальних парків у м. Вінниці для економіки регіону. Визначено проблеми, які супроводжують створення індустріальних парків в Україні. Доведено, що розвиток індустріальних парків є ефективним інструментом залучення інвестицій, що дає можливість поліпшити інвестиційний імідж міста, підвищити конкурентоспроможність територій, дає поштовх до розвитку сучасної виробничої та ринкової інфраструктури.

Колодійчук, А. В. Програмування фінансово-кредитних та інноваційно-інвестиційних загроз національної економічної безпеки на мовах Fortran та C++/ А. В. Колодійчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 88-92.

Управління ІКТ–сектором і ризиками у ньому вимагає цільового фінансування створення інформаційно–комунікаційної інфраструктури, забезпечення повноцінного функціонування ресурсно– та енергоощадних виробничо–технологічних процесів, оперативного регулювання ризиків, елімінування ризиків інноваційно–інвестиційних проектів у сфері ІКТ та суміжних галузях, забезпечення ефективного якісного менеджменту високоризикових бізнес–проектів, формування і відлагодження систем проектного ризик–менеджменту сегментів ІТ–сфери.

Попрозман, Н. В. Методологічні основи оцінки продовольчого забезпечення / Н. В. Попрозман // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 93-99.

У статті проаналізовано сучасний стан національного продовольчого забезпечення та обґрунтована потреба у формуванні науково–обґрунтованої стратегії інноваційно–інвестиційного розвитку аграрного виробництва.

Чернявська, Ю. Б. Вибір амортизаційної політики як засіб впливу на фінансову стійкість підприємств будівельної галузі / Ю. Б. Чернявська, Н. В. Боліла // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 99-106.

В статті розглянуто сутність фінансової стійкості будівельного підприємства та фактори, що її визначають. Визначено вплив амортизаційної політики підприємства на рівень фінансової стійкості. Узагальнено існуючі підходи щодо організації амортизаційної політики та адаптації її під потреби будівельних підприємств в Україні, висвітлено важливі аспекти нарахування і використання амортизації для ефективного управління фінансово–господарською діяльністю підприємства. Розглянуто методи нарахування амортизації відповідно до Податкового кодексу України, здійснено їх порівняльну оцінку, визначено переваги та недоліки кожного методу, прослідковано взаємозв'язок методів нарахування амортизації та фінансового результату підприємства. Досліджено вплив вибору амортизаційної політики на формування прибутку підприємств будівельної галузі, на відтворення та розвиток капіталу. Запропоновано заходи щодо посилення фінансової

стійкості підприємства за рахунок вибору аргументованої амортизаційної політики. Обґрунтовано, що для забезпечення надійної фінансової стійкості підприємств будівельної галузі необхідно обрати такий метод нарахування амортизації основних засобів, який би забезпечив зростання конкурентоспроможності підприємства. Доведено, що існуючі методи обліково–амортизаційної політики основних засобів та інших необоротних активів мають розглядатися з позиції нової концепції підвищення інвестиційної привабливості, як складової частини облікової політики будівельних підприємств. Обґрунтовано, що удосконалення амортизаційної політики на підприємствах будівельної галузі надасть можливість залучати більше інвестицій, підвищить прибутковість будівельних підприємств та збалансує інтереси забудовників, споживачів та держави.

Коцераба, Н. В. Організація та планування аудиту рентабельності підприємства / Н. В. Коцераба // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 106-113.

Визначено процес планування як процес розробки загальної стратегії і підходу до очікуваного характеру, строків та масштабів аудиторської перевірки. Окреслено цілі, мету та завдання аудиту рентабельності, висвітлено особливості процесу планування аудиту рентабельності, його стадії та процедури здійснення. Процес планування можна поділити на три основні стадії: попереднє планування, складання загального плану аудиту, розробка програми аудиту. Досліджено програму аудиту, як важливу складову робочої документації аудитора, що відображає значну частину аудиторських доказів, потрібних для підтвердження аудиторської думки. Окреслено цілі програми аудиту, такі, як: детальне уявлення про аудиторських процедур; розподіл відповідальності між членами робочої групи; встановлення взаємозв'язку між різними етапами робочої групи задокументування факту виконання аудиторських процедур. Досліджено аудиторський ризик, як такий що формує неправильну аудиторську думку про фінансову звітність у тих випадках, коли вона містить суттєві викривлення, які можуть вплинути на рішення користувачів фінансової звітності. Оцінка рівня ризику аудитора є однією з основоположних умов ефективної роботи, оскільки, на її основі визначають час, характер та обсяг аудиторських процедур. Виокремлено етапи оцінки властивого ризику при проведенні аудиту рентабельності. Досліджено цілі функціонування та структуру системи контролю підприємства, на основі якої аудитор отримує уявлення про стан справ суб'єкта господарювання.

На основі цього запропоновано послідовність дій для оцінки ризику контролю рентабельності підприємства.

Молнар, О. С. Класифікація факторів впливу на збут продукції / О. С. Молнар, Н. В. Булеца, Н. Ш. Гіцій, Д. І. Осика // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 113-118.

У статті наведена класифікація факторів впливу на збут продукції у сучасних умовах господарювання. Розглянуто фактори впливу на збут продукції відповідно до умов конкретного суб'єкта національного господарства, зокрема: ціна продукції, якість продукції, логістика поставок, гарантійне та післягарантійне обслуговування, імідж підприємства, вплив конкуренції, реклама, умови оплати, інноваційна діяльність, інвестиційна діяльність, регулювання експорту й імпорту продукції.

Предун, К. М. Еколого-економічні аспекти реновації змісту функціонально-технологічного інструментарію житлово-комунального господарства України / К. М. Предун // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 118-126.

Заміна основного палива – природного газу – для потреб джерел теплоти, електроенергії альтернативним дає уявну економію коштів місцевих бюджетів в умовах децентралізації державного управління (за рахунок різниці цін природного газу та інших органічних палив). Водночас лише такі заходи породжують ряд інших проблем. Збільшення забруднення навколишнього природного середовища – одна із них. Проаналізовано законодавче забезпечення, тарифну політику, вимоги чинних в Україні нормативно-правових актів щодо екобезпеки, виробництва, постачання теплоти та електроенергії кінцевим споживачам. У відповідності з ними розглянуто заміну природного газу альтернативними паливами. Обраховано прогнозовані вартість отриманої енергії, викиди забруднювальних речовин і парникових газів в атмосферне повітря. Отримано величини показників емісії, які базуються на даних про фізико-хімічний склад і витрату кожного з палив з врахуванням характеристик процесів спалювання та заходів щодо зменшення викидів того чи іншого інгредієнту. Виконано порівняльний аналіз палив щодо впливу на довкілля продуктів спалювання, а також безпосередньо вартості самих палив.

Цимбалюк, С.О. Оцінювання якості життя людини праці в умовах нової соціоекономічної реальності / С. О. Цимбалюк, О. М. Поплавська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 9. – С. 127-135.

Стаття присвячена дослідженню сутності та структури, трансформації розуміння категорії «якість життя». Особлива увага приділена структуруванню складових цієї категорії. Доведено посилення вагомості соціальної складової в оцінюванні якості життя. Разом з тим автори запропонували власний методичний підхід щодо оцінювання базових компонентів якості життя та провели відповідний аналіз. Авторський підхід ґрунтується на виокремленні матеріальної, комунікативної та соціальної складових. Кожна зі складових охоплює низку характеристик, які дозволяють визначити вектор змін і «розкрити проблемні зони» в економіці та соціально-трудої сфері. Зокрема матеріальна компонента якості життя включає такі базові характеристики та показники, як медіанний розподіл доходів населення, рівень бідності серед працюючого населення, оцінка гідності оплати праці. «Комунікативна» складова включає ті показники та характеристики, які дозволяють оцінити рівень доступності ресурсів населенню, зокрема, це рівень (оцінка населенням) доступності послуг щодо охорони здоров'я, рівень (оцінка) ризику залишитися без роботи, рівень (оцінка) соціальної безпеки. До соціальної складової віднесено рівень довіри населення до інституцій (влада, судочинство), рівень кримінальності (індивідуальної/особистісної безпеки), рівень комфортності проживання (інфраструктурна компонента) та рівень безпечності середовища (екологічна складова). У статті набули подальшого розвитку ідеї авторів щодо оцінювання соціальної безпеки та інтегральної оцінки гідності оплати праці. Зроблено висновок про необхідність зміни методичних підходів оцінювання якості життя з метою запровадження прогностичного підходу.

Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10.

Предборський, В. А. Фактори зовнішнього тіньового «двоєвладдя» як глобальна загроза національній безпеці / В. А. Предборський // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 7-17.

У статті обґрунтовано необхідність протидії потужному впливу зовнішнього тіньового управління на внутрішні процеси тінізаційного

двоєвладдя, виявлення загальних закономірностей зовнішньої тінізації владних механізмів в Україні.

Основні підсумки дослідження, їх теоретичні результати слід звести до наступних висновків: 1) мегапроблемою дослідження функціонування тінізаційних владних механізмів є вихідні тіньові протиріччя влади, зокрема формування «автономного двоєвладдя» влади в поєднанні із системою потужного зовнішнього тіньового управління; 2) одним із принципових висновків дослідження є висновок про те, що історична логіка ґенези та розвитку «автономного» тіньового «двоєвладдя» влади, разом із зовнішнім тіньовим управлінням, найактивнішим чином сприяють руйнації національної державності, ефективності влади, посилення експлуатації широких прошарків населення України, деіндустріалізації країни, її зростаючій депопуляції, тобто вони обумовили прискорений даунгрейд всіх суспільних процесів.

Гарбар, В. А. Методи державного регулювання діяльності агрохолдингів / В. А. Гарбар // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 17-24.

У статті з'ясовано сутність та види методів державного регулювання діяльності агрохолдингів. Встановлено, що важливість забезпечення державного регулювання діяльності агрохолдингів підтверджується необхідністю контролю за надмірною концентрацією ресурсів без прив'язки їх до розв'язання проблем сільських територій. З'ясовано, що холдингові структури в аграрному секторі економіки здійснюють свою діяльність на законних підставах, але окремі напрями їх діяльності потребують встановлення нормативно-правових норм. Визначено, що адміністративні методи державного регулювання діяльності агрохолдингів реалізуються за допомогою регулюючих та контролюючих засобів. Здійснено класифікацію організаційних методів державного регулювання діяльності агрохолдингів. Розглянуто економічні методи державного регулювання діяльності агрохолдингів

Сірко, А. В. Глобальні дисбаланси та дилеми для макроекономічної політики України / А. В. Сірко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 24-35.

Стаття присвячена аналізу природи та макроекономічних наслідків глобальних дисбалансів, осмисленню потенціалу

регуляторної політики уряду щодо мінімізації зовнішніх і внутрішніх економічних дисбалансів країни.

У роботі стверджується, що розбалансованість сучасної світової економіки та проблематичність макроекономічного регулювання причиною закорінені у динамічній глобалізації та зумовленій нею зміні позицій країн на світових ринках, а також в усталеному поділі національних економік як відкритих систем на великі і малі економіки. Аналіз фокусується на структурних проблемах національних господарств: дисбалансі між валовим внутрішнім наявним доходом та сукупними внутрішніми витратами, між національними заощадженнями та валовими внутрішніми інвестиціями, на фінансових проблемах самої держави. Звернуто увагу на особливості функціонування глобального фінансового ринку та його роль у посиленні дисбалансів.

Обґрунтовані висновки про те, що участь на глобальних ринках країн із розвиненими внутрішніми ринками та слабких країн із квазіринками має своїми наслідками: 1) майже синхронне співіснування значних дефіцитів у торговельних балансах одних країн та значних профіцитів у балансах інших; 2) розвинені країни користуються привілеєм капіталізувати іноземні заощадження; 3) найбільше потерпають країни із сировинними економіками, зокрема Україна («цінові ножиці» та боргова кабала)

Тормосов, Р. Ю. Методологічні підходи до процесу розробки та формування змісту комплексної трирівневої національної стратегії сталого енергетичного розвитку / Р. Ю. Тормосов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 36-47.

У статті досліджено ключові стратегічні документи у сфері енергетичного розвитку України. Зокрема проаналізовано зміст, переваги та недоліки «Нової Енергетичної стратегії України до 2035 року: безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», «Національного плану дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 року», «Національного плану дій з енергоефективності на період до 2020 року». Визначено сучасні особливості стратегічного планування енергетичного розвитку на регіональному та місцевому рівнях, з огляду на результати аналізу регіональних енергетичних планів та планів дій зі сталого енергетичного розвитку.

З'ясовано, що ключовими недоліками системи стратегічного планування в Україні є недостатність обґрунтування передбачуваних у національних стратегічних документах показників

енергоефективного розвитку, відсутність послідовності розробки та взаємозв'язків між національними та регіональними і місцевими стратегіями енергоефективного розвитку. Розроблені принципи побудови Національної трирівневої стратегії енергетичного розвитку.

Залізняк, В. П. Механізми інтернет маркетингу для супроводження публічного управління / В. П. Залізняк, С. А. Сиволап // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 47-61.

У статті обґрунтовано застосування принципів Інтернет-маркетингу в структурах влади, громадських установах як на місцевому так і на державному рівні в публічному управлінні в Україні.

Основні підсумки дослідження, їх теоретичні результати слід звести до наступних висновків: 1. Принципи Інтернет маркетингу – а саме комунікація між public service і громадянином є головною базою, яка дозволить не тільки споживати послуги своєї держави, але і брати значно більш активну участь у формуванні державної політики, перш за все внутрішньої. 2. Засади Інтернет маркетингу дозволяють не тільки чітко відпрацьовувати постійну поточну роботу у відносинах з громадянами, але і швидко та системно реагувати на нові запити, корегувати існуючі системи. 3. Інтернет мережа дає можливість вивірено готувати опрацьовувати і дослухатися до потреб громадян, систематизуючи запити суспільства. 3. Всеохопний Інтернет має і свої ризики, що змушує дуже відповідально ставитися до публічного управління з допомогою цифрових механізмів, і зважати, що цей ресурс відкритий як для позитиву, так і негативу.

Овечкіна О. А. Основні риси сучасної транзитивної системи відносин власності в Україні / О. А. Овечкіна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 62-71.

Мета статті полягає у визначенні принципових рис транзитивної моделі економічних відносин власності, їх позитивних і негативних характеристик, пов'язаних зі станом вітчизняної транзитивної економічної системи

Моделювання сукупності відносин власності поряд з розробкою теоретичних моделей економічної системи виступає складним дослідницьким процесом. Результати компаративного аналізу теоретичних моделей національної економіки та відносин власності

показали, що особливості (риси) сучасної транзитивної моделі форм власності в Україні безпосередньо кореспондується з характеристиками моделей національної економічної системи. Транзитивна модель відносин власності виявляється немерджентною, зі слабкою здатністю до самоорганізації й саморозвитку, неможливістю подолання деформацій, що переростають у ретроознаки. Дослідження показали, що сьогоденна сукупність відносин власності не виявляє жодної системної ознаки (цілеполягання, гомеостатичності, структурованості тощо), і ще має стати системою, усунувши ретроознаки, чи зменшивши їх негативну дію.

Пузирьова, П. В. Основні фактори впливу на процес формування та розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу / П. В. Пузирьова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 72-81.

В результаті написання статті було проведено, комплексний аналіз стану інноваційної діяльності інтегрованих структур бізнесу (ІСБ) в Україні, який дозволив виявити основні зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на реалізацію і розвиток інноваційного потенціалу ІСБ. Було встановлено, що найбільш повну і чітку класифікацію факторів, які впливають на інноваційний потенціал ІСБ, зосереджено на факторах внутрішнього і зовнішнього середовища, які, у свою чергу, сприяють чи перешкоджають інноваційній діяльності. На підставі вивчення наукової літератури з проблем дослідження середовища інноваційної діяльності, було проведено критичний аналіз факторів впливу на інноваційну діяльність, представлених різними науковцями і виявлені, при цьому, перспективи подальших наукових розвідок, дають змогу вдосконалити класифікацію факторів впливу на інноваційну діяльність ІСБ. Тому, враховуючи результати проведеного критичного аналізу, на підставі розглянутих вище класифікацій, дані фактори було доповнено використанням такої групи факторів, які впливають на процес формування та розвитку інноваційного потенціалу ІСБ.

Студінський, В. А. Економічне краєзнавство в системі формування сучасного ринкового світогляду педагогів професійної школи в Україні / В. А. Студінський // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 82-87.

Доведено, що економічне краєзнавство як окремий напрямок знань дає можливість на мікрорівні формувати в педагогів професійної школи цілісний світоглядний погляд на розвиток ринкових відносин у національному та глобальному вимірах. Разом з тим, знання з економічного краєзнавства дають можливість розвивати професійні навички в учнів відповідного навчального закладу, де здобувається певний фах.

Рибакова Л. П. Справедлива оцінка об'єктів ринкової вартості підприємства / Л. П. Рибакова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 87-91.

У статті розглянута система ризиків, що виникає в бухгалтерському обліку при оцінці економічного потенціалу і ринкової вартості підприємства. Визначені ризики використання облікових показників. Дано визначення «справедлива вартість об'єктів», що формують вартість підприємства. Наведені проблеми справедливої оцінки активів, які визначають достовірність вартості підприємства.

Герзанич, В. М. Стратегічне маркетингове управління збутом торговельних підприємств / В. М. Герзанич, К. О. Ігнатюк, Д. А. Ігнатюк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 92-95.

У статті розглянуто складові системи стратегічного маркетингового управління збутом, зокрема: підсистему стратегічного маркетингового планування збуту, підсистему стратегічної маркетингової організації збуту, підсистему стратегічного маркетингового аналізу збуту і підсистему стратегічного маркетингового контролю збуту. У складі кожної підсистеми визначено відповідні елементи.

Іванюта Т. М. Вплив процесів злиття та поглинання на конкурентоспроможність підприємств / Т. М. Іванюта, В. О. Луценко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 96-102.

У статті досліджено сутність понять «злиття» та «поглинання», узагальнено підходи різних науковців та запропоновано власне визначення даних понять. Встановлено, що існують три основні групи мотивів, які спонукають підприємства до злиття та поглинання, зокрема внутрішні, зумовлені необхідністю пошуку нового напрямку свого подальшого розвитку; зовнішні, спричинені

зміною бізнес–середовища; особисті інтереси менеджменту компаній. З'ясовано, що злиття та поглинання характеризується отриманням ефектів синергії, диверсифікації, податкових пільг, індивідуальні мотиви власників або менеджерів. Але зазначені процеси мають як переваги так і недоліки, які потрібно враховувати при прийнятті рішень про злиття чи поглинання. Визначено основні переваги злиття та поглинання, які сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємств, зокрема економія, обумовлена масштабами діяльності; комбінунання взаємодоповнюючих ресурсів; фінансової економії за рахунок зниження витрат; зростаючої ринкової міцності через зниження конкуренції (мотив монополії); взаємодоповнюваності в області науково–технічних робіт.

Чумаченко О. М. Проблеми глобалізації та формування європейського земельно–ресурсного простору / О. М. Чумаченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 103-109.

У статті проведено аналіз використання земельно–ресурсного потенціалу країн в умовах глобалізації. Визначено інвестиційно привабливі регіони, соціально–економічні та політичні умови які сприяють захопленню земель з боку іноземних інвесторів. Обґрунтовано джерела продовольчої безпеки країн із розвиненими економіками. Визначені особливості формування земельного–ресурсного простору європейських країн–неоколоніалістів. Однією із найважливіших історичних подій у політичному та соціально–економічному вимірах світу став колоніалізм, пов'язаний з розвитком капіталізму. У книзі, Ерік Вульф, «Європа та люди без історії», детально описує світове розширення кордонів європейських держав з метою контролю як людських, так і природних ресурсів, а також для розширення світового розвитку держав та просування християнства. Європейський колоніалізм став ранньою формою глобалізації, що формувало більшість нинішніх політичних кордонів світу. Таким способом транспортувалися технології, продукти харчування та ідеї, що базувалися в межах країн–колоніалістів – Великобританії, Іспанії, Франції, Португалії та Нідерландів тощо. Головною метою виступають можливості щодо використання обмежених ресурсів країни–колоній та отримання прибутку. Такий підхід називається неоколоніалізмом (корпоративний колоніалізм), як і класичний європейський

колоніалізм на меті має всебічну експлуатацію природних ресурсів, робочої сили та ринків для отримання надприбутків.

Молнар О. С. Стратегічне управління збутом у торговельних підприємствах в умовах ринкової економіки / О. С. Молнар, С. І. Роль, В. Ю. Іванина // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 109-114.

У статті наведено визначення поняття «стратегічне управління». Розглянуто ключові фактори успіху торговельного підприємства у сфері збуту, окреслено заходи мерчандайзингу. Визначені проблеми стратегічного управління збутом у підприємствах в ринкових умовах.

Шабранська Н. І. Деякі аспекти державного впливу на продуктивність праці в сфері неринкових послуг / Н. І. Шабранська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 115-125.

У статті проаналізовано сучасні тенденції та залежності продуктивності праці від структурних та галузевих чинників.

Костишина Т. А. Гідна праця та її оплата як детермінанти якості життя сільського населення / Т. А. Костишина // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 125-131.

У сучасний період багато уваги приділяються дослідженню гідної праці, оплати праці та якості життя сільського населення. Виникає необхідність дослідити вплив формування гідної праці та її оплати на забезпечення якості життя населення, зокрема сільського населення. Метою статті є формування гідної праці та її оплати в контексті забезпечення якості життя сільського населення. У статті визначено основні підходи до формування гідної праці, охарактеризовані концептуальні підходи до удосконалення оплати праці в сучасних умовах. Отже, визначені підходи формування гідної праці та її оплати сприятимуть конкурентоспроможності персоналу, продукції, підвищенню ефективності діяльності, мотиваційному механізму та забезпеченню якості життя сільського населення.

Кравченко М. В. Прогнозування інвестиційно-інноваційного забезпечення та конкурентоспроможності економічної безпеки аграрного сектора в Україні / М. В. Кравченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 131-139.

Розвиток інтегрованих процесів у сільськогосподарському виробництві ґрунтується на паритеті окремих спеціалізованих галузей з виробництва сировини, зберігання, переробки та продажу готової продукції споживачам, які працюють у суспільному поділі праці, на єдиний інтегрований основі виробництва. Це поетапна організаційна інтеграція. Здатність підприємства конкурувати з іншими виробниками в межах певного ринкового простору визначає основу її конкурентоспроможності. У цій статті досліджено теоретичні основи створення конкурентної переваги в аграрному секторі. Розроблений методологічний підхід для контролю конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Організаційно–економічні заходи щодо підвищення конкурентної переваги господарств аграрного сектору є виправданими. Управління конкурентоспроможністю на предмет економічних відносин передбачає всебічний аналіз впливу системи на внутрішні та зовнішні чинники та використання сучасних науково обґрунтованих методів оцінювання.

Субота М. В. Складові ціннісних переваг при формуванні бізнес-моделі надання оздоровчих послуг та зміцнення соціально-економічної безпеки сталого розвитку санаторно-курортних закладів / М. В. Субота, М. М. Демидова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 10. – С. 139-147.

У статті визначено фактори впливу та основні складові ціннісних переваг, які доцільно враховувати при формуванні бізнес-моделі надання оздоровчих послуг та зміцнення соціально-економічної безпеки сталого розвитку санаторно–курортних закладів.

Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11.

Корнєєв В. В. Фінансова політика країн світу: можливості протидії коронакризі / В. В. Корнєєв, В. П. Залізнюк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 7-15.

Є визначення заходів бюджетного (уряд) і монетарного (центробанки) характеру відповіді на сучасні виклики коронакризи. Наголошено на необхідності поєднання регуляторних і фінансових можливостей уряду і центробанку у протидії коронакризі у поточному і перспективному періодах.

Обґрунтовано зростання дефіциту бюджету і державного боргу як відповіді на сучасні виклики коронакризису. Наголошено на

необхідності поєднання регуляторних та фінансових можливостей уряду і центробанку в протидії коронакризису в поточному і перспективному періодах.

Предборський В. А. Тіньові фінансово-розвідувальні суб'єкти у структурі неформальних елітних процесів / В. А. Предборський // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 15-24.

У статті обґрунтовано необхідність подальшого дослідження важливого елементу зовнішнього тіньового управління – неформальних елітних надкраїнових розвідувальних зв'язків, їх впливу на офіційний спектр політики держави, необхідність розвитку даного сегменту розвідки відповідними засобами національної безпеки.

Гришкевич О. М. Базові імперативи адміністрування публічних інвестицій в умовах секторальної (територіально-галузевої) економічної модернізації / О. М. Гришкевич // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 24-32.

В результаті написання статті встановлено, що з 2000-х років міжнародні організації розробили і застосували на практиці цілий ряд нових методик оцінки якості управління публічними інвестиціями, що базуються на оцінці життєвого циклу проекту, інтеграції публічних інфраструктурних інвестицій в бюджетний цикл, формуванні національних індексів (рейтингів) ефективності публічних інвестицій. Відзначено, що після глобальної фінансової кризи 2007–2008 рр. традиційна оцінка ефективності публічних капітальних інвестицій в господарську та соціальну інфраструктуру на основі оцінки результатів виконання окремих проектів була істотно доповнена і розширена.

Тормосов Р. Ю. Актуальні процеси імплементації європейського законодавства в сфері сталого енергетичного розвитку до законодавства України / Р. Ю. Тормосов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 33-37.

У статті розглянуто актуальні процеси імплементації європейського законодавства в сфері сталого енергетичного розвитку до законодавства. Розглянуто основні аспекти з виконання зобов'язань України відповідно до вимог Директиви 2009/73/ЄС «Щодо спільних правил для внутрішнього ринку природного газу», Директиви 2012/27/ЄС про енергоефективність. Визначено причини

повільних темпів розвитку законодавчих новацій для забезпечення вимог Угоди про Асоціацію. З метою підвищення рівня імплементації європейського законодавства в сфері сталого енергетичного розвитку до законодавства України запропоновано низку заходів

Кравченко М. В. Формування сприятливого інвестиційного середовища в аграрному секторі України / М. В. Кравченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 38-46.

У статті описано створення зручних умов для залучення іноземних інвестицій в сільське господарство передбачає політичну і макроекономічну стабільність, реформу інститутів, реконструкцію державного сектора, ліквідацію монополій, скорочення державних витрат і збільшення інвестицій в інфраструктуру, економіку і сільське господарство, а також розробку фінансових інструментів державної підтримки.

Пузирьова П. В. Оцінка сучасного стану лідируючих підприємств Асоціації "Укрлегпром" та рейтинг їх інноваційного потенціалу / П. В. Пузирьова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 46-57.

В результаті написання статті було встановлено, що в сучасних реаліях інноваційної діяльності промислових підприємств, особливо в галузі легкої промисловості, необхідність відповідати на нові виклики постійно спонукає стейкхолдерів до запровадження нових та поліпшення існуючих інноваційних процесів, введення в дію нових прогресивних, ресурсозберігаючих технологій, підтримання належної кваліфікації працівників та зменшення їх плінності, що в підсумку позначиться на збільшенні власного інноваційного потенціалу. Доведено, що основними учасниками Асоціації «Укрлегпром» є такі лідируючі підприємства в галузі текстильного та трикотажного виробництва: Компанія «Текстиль–Контакт», Концерн «Ярослав», ПрАТ «Софія», ПАТ «Трикотажна фабрика «Роза», ПАТ «Черкаський шовковий комбінат», ПрАТ «Камвольно–суконна компанія «Чексіл». Визначено, що інноваційний потенціал підприємств легкої промисловості є поєднанням наявних ресурсів та можливостей (залучених та запозичених) для досягнення головної мети діяльності підприємства за допомогою використання усіх елементів компонентів сутнісного складу кадрового, фінансового, інформаційного та науково–технічного забезпечення. Іншими словами, це ресурсна, фінансова, кадрова, інформаційна та науково–технічна готовність підприємства здійснювати ефективне

управління інноваційною діяльністю, і як результат, – інноваційним потенціалом.

Студінська Г. Я. Корпоративна культура бек-офісу бренду ВНЗ / Г. Я. Студінська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 58-66.

Статтю присвячено дослідженню зв'язків між корпоративною культурою вищого навчального закладу, рівнем адаптивності науково–педагогічних працівників та формуванням ефективного Brand Explorer, як суббренду бренду ВНЗ. Досліджено підходи щодо визначення поняття «корпоративна культура». Обґрунтовано існування інтеграційної системи зв'язків між корпоративною культурою вищого навчального закладу, рівнем адаптивності науково–педагогічного персоналу та формування Brand Explorer, як суббренду бренду ВНЗ. Особливе місце в дослідженні виокремлено визначенню зв'язку між soft skills викладача та його здатності адаптуватися до корпоративних умов вищого навчального закладу. Зроблено висновок щодо необхідності формування корпоративної культури вищого навчального закладу, як обов'язкової умови ефективної адаптації науково–педагогічних працівників, побудови Brand Explorer – суббренду бренду ВНЗ.

Грибчук А. С. Механізм забезпечення стійкого економічного розвитку підприємства / А. С. Грибчук, Т. М. Іванюта // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 66-71.

Динамічність ринкових умов господарювання, постійні зміни законодавчої бази, податкової системи, організаційно–правих форм господарювання підприємств, нестабільність в економічній, політичній, фінансовій сферах, стрімкий розвиток науково–технічного прогресу, загострення конкурентної боротьби на регіональному, державному та світовому рівнях обумовлюють високий рівень невизначеності функціонування підприємств, що негативно позначилось на стійкості економічного розвитку практично всіх підприємств. В той же час підприємствам вдалося визначити свої слабкі місця, оцінити свої адаптаційні можливості, оцінити ступінь зовнішніх ризиків та здатність до подолання невизначеності. Зазначені фактори призвели до загострення фінансових криз на значній кількості підприємств, а деякі опинилися на межі банкрутства. Отже, розробка механізму забезпечення стійкого економічного розвитку підприємств в сучасних умовах набуває особливого значення, що потребує використання такої

системи управління, яка дозволить підприємствам забезпечити стійке та максимально ефективне функціонування протягом тривалого періоду, а також сформувати високий потенціал його розвитку на перспективу. Основними завданнями статті є: • визначити особливості забезпечення стійкого економічного розвитку підприємств в сучасних умовах; • визначити важелі та чинники забезпечення стійкого економічного розвитку підприємств.

Тарасенко І. О. Особливості управління оборотними активами підприємства / І. О. Тарасенко, М. В. Дреля // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 71-79.

Управління оборотними активами є складним процесом. Його складність залежить від таких умов, як: обсяг оборотного капіталу, що використовується в операційному процесі; різні види активів, що формуються за рахунок обсягу оборотного капіталу; прискорення обороту капіталу і забезпечення постійної платоспроможності підприємства тощо. Першочерговими проблемами в управлінні оборотними активами є: управління запасами, дебіторською заборгованістю, грошовими коштами, визначення джерел фінансування. Отже, управління оборотним активами – це система зв'язків між суб'єктами та об'єктами управління, що наділяє різноманітним кроків та рішень, гнучкістю та варіативністю господарських комбінацій для реалізації напрямків вдосконалення управління оборотними активами, які зачіпають основні аспекти господарської діяльності підприємства.

Щетініна Л. В. Корпоративна культура в системі менеджменту персоналу: значення, характер та взаємозв'язки / Л. В. Щетініна, С. Г. Рудакова, Ю. В. Твердохліб, К. С. Турова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 79-87.

В статті розглянуто корпоративну культуру як функцію менеджера по персоналу, метою якої є підвищення лояльності персоналу. Водночас, корпоративна культура є не тільки функцією менеджменту персоналу, а й носить стратегічний характер і є ідеологією управління компанією. Ефективність корпоративної культури визначається вірним розумінням зв'язків і взаємозалежностей між корпоративною культурою, стратегією, політикою та поточною діяльністю з управління персоналом. В статті обґрунтовано відсутність відмінностей між поняттями «корпоративна культура» і «організаційна культура». Також розглянуто соціально-психологічний клімат як складову

корпоративної культури. Обґрунтовано, що сильна корпоративна культура не може бути в умовах несприятливого соціально–психологічного клімату, але можлива ситуація, коли одночасно сприятливий соціально–психологічний клімат і неефективна корпоративна культура. Визначено умови та вимоги до регламентування корпоративної культури.

Івахненко І. С. Оновлення науково-методичних підходів до побудови полікритеріальної системи діагностики діяльності підприємств-стейкхолдерів проєктів будівництва / І. С. Івахненко, В. В. Григоренко, А. І. Петриченко, О. М. Ревунов, А. П. Гижко, І. І. Кушнір // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 87-97.

Стаття присвячена розробленню концептуальної, теоретико–методологічної й методико–прикладної бази формування, використання і розвитку полікритеріальних систем діагностики діяльності будівельних підприємств. Запропонований багатовекторний підхід оцінювання дасть змогу модернізувати уявлення про зміст і сутність операційної системи інвестиційно–будівельного проєкту як мобільного підприємства, запропонувавши нові підсистеми бізнес–індикації: будівельно–технологічну; підсистему ініціації інвестиційно–будівельного проєкту, планування і діагностики; підсистему адміністрування, координації й забезпечення. Ідентифікування стану і перспектив діяльності будівельних підприємств на засадах діагностики слугуватиме основою для розроблення подальших заходів щодо підвищення ефективності їхнього функціонування, зростання рівня конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості, створення передумов для забезпечення розвитку. Результати роботи допоможуть топ–менеджменту підрядних підприємств здійснювати ефективний моніторинг, структурування та маневрування активами підприємств підрядного будівництва в процесі їх операційної діяльності, дають обґрунтовану можливість скоригувати економічну стратегію та параметри виробничо–господарського портфеля будівельних підприємств.

Молнар О. С. Укріплення матеріально-технічної бази аграрних підприємств та підвищення ефективності її впровадження / О. С. Молнар, М. В. Юртин, М. Д. Колосович // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 98-102.

У статті визначені альтернативні механізми забезпечення підприємств технікою. Наведені принципи, за якими повинен формуватися внутрішній ринок сільськогосподарської техніки. Окреслені проблеми технічного забезпечення товаровиробників та їх вирішення. Визначені основні елементи інноваційної інфраструктури та важливі складові інвестиційно-інноваційної політики.

Пащук Л. В. Фактори розвитку малого і середнього підприємництва в Україні / Л. В. Пащук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 102-111.

У статті застосовано методи аналізу, узагальнення, метод класифікації, опитування, фокус-групи. У процесі обробки зібраних первинних даних було використано прийоми зведення групування та вибірки даних. У статті наведено результати дослідження, що охопило 622 підприємців з 20 областей України, виявлені їх оцінки перспектив розвитку МСП та співставлені із результатами досліджень попередніх років, що дало змогу виявити фактори успішного розвитку підприємництва в Україні. Отримані результати можуть бути застосовані у процесі вироблення політики стратегій розвитку підтримки малого і середнього підприємництва на локальному та національному рівнях. Виявлено, що основними факторами, здатними ефективно сприяти розвитку підприємництва в Україні є доступ до фінансування, сприятливе зовнішнє середовище, рівень бізнес-освіти підприємців, кваліфікований персонал, а також формування культури ведення підприємницької діяльності.

Товстенко І. І. Моделювання потреб в сировині для підприємства за допомогою розподілу ймовірностей / І. І. Товстенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 111-116.

Мета встановлення взаємозв'язку розподілу ймовірностей потреб в сировині для підприємства з ймовірнісним розподілом Пуассона, що дасть можливість оптимізувати величину запасів, бо їх зменшення скорочує витрати по їх утриманню, знижує витрати, прискорює оборотність оборотних коштів, що, в кінцевому рахунку, підвищує прибуток і рентабельність виробництва. Встановлено, що у випадку, коли розподіл ймовірності можливої потреби в сировині є нормальним, оптимальні розміри закупівельної партії сировини і розмір резерву сировини незалежні один від одного. Крім того,

розмір резерву прямо пропорційний середньому квадратичному відхиленню потреб в сировині, що можна визначити на основі коливань потреб сировини в попередні періоди з урахуванням можливих змін

Субота М. В. Формування цілей сталого розвитку санаторно-курортних закладів / М. В. Субота, В. В. Іванишин, Л. Н. Лояк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 117-123.

Обґрунтування можливих варіантів формування цілей сталого розвитку при проектуванні процесів надання санаторно-курортних послуг підприємствами. Запропоновано формування концепції зміцнення соціально-економічної безпеки санаторно-курортного підприємства на засадах сталого розвитку, що надасть можливість подальшого проектування конкурентоспроможних бізнес-стратегій, яка вирізнятиме їх серед інших СКЗ, формуючи такий набір видів діяльності, що забезпечують споживачам оздоровчих послуг унікальну споживчу цінність, відмінну від пропозиції конкурентів, а підприємству – довготермінові економічні переваги.

Томчук О. В. Компаративний аналіз динаміки фізичних параметрів людського потенціалу в контексті соціально-економічного розвитку регіону / О. В. Томчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 124-133.

Зростання ролі людського потенціалу в системі соціально-економічного розвитку територій вимагає перегляду методики його аналізу та оцінювання. Запропонована методика розрахунку скоригованих індексів рівня людського потенціалу виявила наявність однакових проблем у відтворенні людського потенціалу типових центральних регіонів України, поступову втрату людського потенціалу. Для нарощування людського потенціалу проаналізованих регіонів необхідне зменшення втрати населення внаслідок від'ємного природнього приросту та міграції; забезпечення більш суттєвого охоплення населення базовою та вищими рівнями освіти; створення умови для підвищення приросту очікуваної тривалості життя.

Михайлова Ю. В. Удосконалення організаційно-економічного інструментарію ефективного управління персоналом підприємств / Ю. В. Михайлова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 11. – С. 134-142.

Систематизовано наукові знання щодо комплексного розуміння та аналізу економічної категорії «мотивація праці», розкрито погляди науковців на визначення сутності поняття «мотивація праці». На основі проведених досліджень і вивчення досвіду науковців виділено моделі мотивації, котрі показують з певною часткою умовності сутність процесу еволюції трудової мотивації. Охарактеризовані всі відомі методи мотивації праці, які поділені на дві великі групи, в залежності від того, що лежить в основі базового мотиву до праці. Зазначається, що дієва система мотивації праці можлива лише при оптимальному поєднанні обох методів. На підставі аналізу літературних джерел розкрито взаємозв'язок мотивів і стимулів. Узагальнено нагромаджений світовий досвід, що дало можливість виділити три основні підходи до мотивації праці, в основі яких лежать: теорія потреб, теорія очікування, теорія підкріплення.

Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12.

Марченко, В. М. Міжнародний досвід стимулювання ресурсозбереження / В. М. Марченко, Б. Є. Гуменюк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 7-14.

У даній статті розглянуто основні фактори впливу та напрями державного регулювання системи управління ресурсозберігаючим розвитком підприємств в різних країнах. Було згруповано та досліджено фактори зовнішнього і внутрішнього впливу на управління розвитком ресурсозбереження підприємства. Обґрунтоване ключове значення державної політики в розвитку ресурсозбереження підприємств, оскільки масштабне реформування, модернізація та переозброєння підприємств неможливе без потужної підтримки з боку держави. Визначено напрями державної політики в системі управління ресурсозбереженням на прикладі різних країн світу. Запропонована та обґрунтована система принципів ресурсозбереження в розвинених країнах. Розглянуто основні мотиваційні стимули для використання відновлюваних джерел енергії країнами СНД та Європейського Союзу. Виявлено основні проблеми державного регулювання, управління розвитком ресурсозбереження підприємств та розглянуто основні напрями розвитку ресурсозбереження.

Лисенок, О. В. Оцінка впливу валового внутрішнього продукту на зміни у депозитних ресурсах банків / О. В. Лисенок // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 14-19.

У статті досліджується та удосконалюється сутність депозитних ресурсів банків. Узагальнено, що формування залучених банківських ресурсів через проведення депозитних операцій є однією з найважливіших складових фінансово–економічної діяльності банків, що пояснюється й тим, що депозитним ресурсам належить основна роль у покритті потреб банку в грошових коштах для здійснення дохідних активних операцій. Аналізується обсяг строкових депозитів банківської системи України та валового внутрішнього продукту за 2009 – 2019 роки. За результатами аналізу виявлено, що строкові депозити є стійким джерелом ресурсів для банку, а їх відношення до валового внутрішнього продукту в Україні становить в середньому 25%. Тому для встановлення тісноти зв'язку між валовим внутрішнім продуктом та строковими депозитами вітчизняних банків здійснено кореляційний аналіз за допомогою методів економіко–математичного моделювання.

Волот, О. І. Податок на доходи фізичних осіб, військовий збір та єдиний внесок в одній формі податкової звітності / О. І. Волот, В. С. Пономаренко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 19-26.

В статті представлено та проаналізовано процес запровадження єдиної звітності з податку на доходи фізичних осіб, військового збору та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування в системі адміністрування податків, зборів, платежів в Україні. Визначено терміни та скорочення відповідно до положень аналізованого проекту наказу Міністерства фінансів України, а також розкрито сутність поняття «податковий розрахунок» і порівняно його з новим терміном «розрахунок». Здійснено аналіз особливостей оновленого Порядку подання розрахунку. Розглянуто структуру нової форми податкової звітності з податку на доходи фізичних осіб, військового збору та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Обґрунтовано переваги і недоліки такої форми податкової звітності. Визначено період, за який вперше потрібно буде подавати єдину звітність з податку на доходи фізичних осіб, військового збору та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Швець, С. М. Теоретичний вимір фіскальних і монетарних важелів впливу на економічне зростання / С. М. Швець // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 27-33.

Проведене дослідження показало наскільки динамічним було формування уявлення фундаторів економічної думки на наповнення якісного й кількісного змісту функціональних зв'язків між секторами економіки на макро– і мікрорівні, які поступово змінюються у світовій системі координат під впливом рушійних сил глобальних трансформацій. Виникнення ендогенної теорії та розвиток засобів обробки інформації дали можливість залучити до процесу побудови теоретичних моделей цілої добірки концепцій, які раніше сприймалися виключно у приналежності до мікроекономічного світу. У контексті історичного наративу щодо місця і ролі держави в економіці, а також системного підходу до вибудовування цілісної картини уявлень про природу грошей, поступово нівелюється межа між суто фіскальними і монетарними інструментами. В результаті такого нівелювання став доступним цілий арсенал нового функціоналу реалізації економічної політики. За визначених умов відповідальність, покладена на державні органи регулювання, об'єктивно збільшується як і можливості досягати намічених цілей.

Предборський, В. А. Паралельна тіньова псевдореальність як сучасна потужна форма панування неоімперіалізму / В. А. Швець // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 34-47.

У статті визначені методологічні підходи до дослідження причин системної тінізації суспільних відносин в залежних країнах, підтвердження гіпотези про формування паралельної тіньової псевдореальності неоімперіалізму як засоби новітнього панування.

Пузирьова, П. В. Дослідження основних методів та підходів до процесу оцінки інноваційного потенціалу промислових підприємств / П. В. Пузирьова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 48-61.

В результаті написання статті було встановлено, що сучасна інноваційна активність промислових підприємств на даному етапі розвитку економіки України є досить мінливою, що обумовлюється розмитим уявленням про стан свого інноваційного потенціалу, ключових елементів інноваційного розвитку, впливу факторів на рівень формування та використання інноваційного потенціалу, основних методів та підходів до процесу оцінки власного

інноваційного потенціалу. Доведено, що ефективний розвиток інноваційних процесів на підприємствах, а також впровадження інноваційних стратегій та концепцій діяльності підприємств стає неможливим або занадто ускладненим, що потребує подальшого дослідження основних методів та підходів до процесу оцінки інноваційного потенціалу промислових підприємств як основи їх інноваційного розвитку. Встановлено, що на даний час немає єдиного загального уніфікованого підходу до трактування поняття «інноваційний потенціал», тим паче немає універсальної методики, яка б поєднувала всі елементні складові інноваційної діяльності сучасних підприємств, оскільки дані елементи визначаються специфікою діяльності підприємства, бажанням досягти поставлених цілей та вектором його руху у стратегічній площині.

Волощук В. Р. Інструментарій оцінки інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємств / В. Р. Волощук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 61-71.

Розкрито на основі узагальнення науково–методичних підходів інструментарій підвищення ефективності та інструменти інвестування інноваційного розвитку підприємства як системи дій для залучення інвестиційних ресурсів, джерел, важелів і заходів з урахуванням факторного впливу на інноваційний розвиток підприємств, що призводить до підвищення ефективності, вирішення проблем і означення пріоритетів інвестування за характером стратегічної спрямованості місієорієнтованої політики націленої на вирішення суспільних викликів посилення ролі досліджень та інновацій, які мають сприяти досягненню Цілей сталого розвитку 2030 р. Визначені пріоритетні напрямки, на які слід сконцентрувати наукові та технологічні зусилля, при цьому традиційний підхід залишається центральним, особливо це стосується НТІ четвертої промислової революції: цифровізація, зелене зростання, інновації в медицині, нові конвергентні технології (нанотехнології, біотехнологія, космічні технології тощо). Доведено необхідність забезпечення інвестиційного розвитку підприємств та визначено науково–теоретичні і методичні підходи та прикладні аспекти, як стратегічно важливої базової та життєзабезпечуючої галузі економіки. Розглянуто не досить привабливі рейтингові позиції України та виявлено покращення позиції за такими показниками: індекс приваблювання талантів, ринкові та нормативні можливості на ринку праці, інституції, креативність, проникнення

високих технологій, навички. Визначено, що глобальні міжнародні рейтинги потрібно сприймати як додаткові інструменти в прийнятті інвестиційних рішень. Розкрито проблеми для іноземних інвесторів щодо захисту прав та можливості (легкості) ведення бізнесу та визначено необхідність спрямувати зусилля на формування сприятливого бізнес–середовища, збільшення обсягів інвестицій в аграрну сферу, стабілізації джерел та оптимізації структури капіталу, забезпечення ефективного розподілу вкладень на формування активів аграрних товаровиробників.

Колодійчук, А. В. Нейтралізація соціальних ризиків впровадження ІКТ в об'єктно-орієнтованих програмних середовищах C++ та JAVA / А. В. Колодійчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 71-76.

У дослідженні на практичних засадах описано систему соціальних ризиків впровадження інформаційних та комунікаційних технологій та механізм їх нейтралізації за допомогою програмних середовищ C++ та Java.

Гужва, І. Ю. Запровадження локалізації у публічних закупівлях як інструмент розвитку промисловості України / І. Ю. Гужва, Р. В. Іллічов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 77-84.

Визначено недоліки вітчизняної системи публічних закупівель та їхній вплив на розвиток промисловості. Проаналізовано світовий досвід використання локалізації в публічних закупівлях як інструмента економічної політики держави. Запропоновано законодавчу ініціативу з удосконалення Закону України «Про публічні закупівлі» шляхом введення критерію локалізації виробництва при оцінюванні тендерних пропозицій. Обґрунтовано відповідність вказаних пропозицій міжнародним зобов'язанням України у сфері публічних закупівель і торгівлі. З використання методів економіко–математичного прогнозування оцінено потенційні галузеві і макроекономічні ефекти від запровадження в Україні локалізації в публічних закупівлях.

Климчук, М. М. Концептуально-методологічні засади управління бізнес-процесами на підприємстві / М. М. Климчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 85-91.

Здійснена порівняльна характеристика управління бізнес–процесами з урахуванням сучасних концептів, що дозволило

зробити висновок про схожість між трьома концепціями «інвайроментальної економіки» та «шерингу», які узгоджуються між собою і передбачають сталий розвиток як свою кінцеву мету. Виокремлено їх основну відмінність, яка полягає у рівнях реалізації: «інвайроментальна економіка» включає в себе стратегічну, спрямовану на системні виклики – найвищий рівень, а шеринг передбачає цифровізацію бізнес–процесів, послуг, технологій в контексті розвитку саме підприємств – нижчий рівень.

Субота, М. В. Формування концепції зміцнення соціально-економічної безпеки санаторно-курортних підприємств / М. В. Субота, М. П. Дубина, У. Я. Петриняк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 92-99.

В результаті дослідження визначено фактори, які можуть чинити як позитивний так і негативний вплив на діяльність санаторно–курортних підприємств, їх соціально–економічну безпеку та сталий розвиток. Запропоновано структурну схему концепції зміцнення соціально–економічної безпеки СКЗ на засадах сталого розвитку. Впровадження LEAN–менеджменту та концепції сталого обслуговування дає можливість підприємству отримати синергетичний ефект, оскільки обидва підходи спрямовані на досягнення цілей ефективного використання ресурсів, енергоефективності та зменшення відходів при підвищенні продуктивності.

Чумаченко, О. М. Роль землекористування у забезпеченні екологічної та продовольчої безпеки Європи / О. М. Чумаченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 100-109.

В умовах постійно зростаючої кількості населення, глобальна проблема продовольчої безпеки є надзвичайно актуальною та потребує ефективного регулювання у рамках міжнародного політичного та економічного співробітництва. Світовим лідером щодо формування напрямків подолання світової продовольчої кризи є ФАО (Продовольча та сільськогосподарська організація Об'єднаних Націй) проводячи роботи по досягненню цілей стійкого розвитку (ЦСР) до 2030 року та вирішенням конкретних задач що ставляться перед країнами. При цьому регіональні заходи регулювання стають все більш значущими, тому що при їх розробці реалізуються реальні проблеми забезпечення задоволення у визначеному географічному регіоні в умовах здійснення умовного

виробництва та споживання харчових продуктів. Останніх п'ять століть чисельності населення планети постійно зростає, так до 1500 р. – 427 млн, в 1820 р. – 1 млрд в 1927 р. – 2 млрд людей. Сучасний демографічний вибух почався в 1950 – 1960–ті рр. У 1959 р. населення планети складало 3 млрд.; у 1974 р. – 4 млрд; у 1987 р. – 5 млрд людей, за даними FAO до 2050 р. чисельність зросте до 9,7 млрд осіб, гостро постає питання продовольчої безпеки в світі, що створить дефіцит продовольства у розмірі 1 млрд т зернових і 200 млн т продукції тваринництва. За даними FAO прогнози продовольчої безпеки в світі мають невтішні показники майже 690 млн. чол. у світі (8,9 %) голодують. Очікується що в 2030 році їх кількість зросте до 841 млн. чоловік, що майже на 20% більше ніж в 2019 році. Понад 2 млрд. чоловік у світі проживають в умовах середньої та повної продовольчої небезпеки., 1,03 мільярди проживає в Азії, 675 мільйонів в Африці, 205 мільйонів у Латинській Америці та Карибському басейні, 88 мільйонів у Північній Америці та Європі та 5,9 мільйона в Океанії. Проблема продовольчої безпеки, особливо гостро, постає в країнах що розвиваються, адже відсутність технологій виробництва та ручна праця мають низьку виробничу ефективність та не сприяють збагаченню і обумовлюють низьку купівельну спроможність населення.

Малихіна, О. М. Зміна конфігурації та технології адміністрування підприємством–девелопером в контексті науково-прикладних засад управління активами: ціннісно-орієнтований та структурно-процесний підхід / О. М. Малихіна, А. С. Ваколюк, В. В. Григоренко, А. І. Петріченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 109-119.

Розроблено та обґрунтовано інструментарій адміністрування підприємствами–виконавцями проектів в будівництві на ґрунті ціннісно–орієнтованого управління. На відміну від інших підходів щодо менеджменту підприємств, в даному дослідженні пріоритети системи менеджменту та адміністрування для підприємств досліджуваного типу визначаються та коригуються через досягнення стратегічних орієнтирів на базі інтегрального показника «досягнення цінностей підприємством–стейкхолдером будівництва (ПСБ)», який в межах певного стратегічно– операційного лагу корелюється з відповідними підсистемами зростання конкурентоспроможності ПСБ як виконавця будівельно–інвестиційних проектів.

Гейко, Т. Ю. Пріоритети розвитку підприємництва в Україні в умовах пандемії COVID-19 / Т. Ю. Гейко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 119-124.

У статті розглянуто вплив пандемії коронавірусу COVID-19 на розвиток малих і середніх підприємств України, які отримують значні збитки, що відіграє вирішальну роль в нагромадженні кризових процесів в економіці країни, ставить під загрозу продовження діяльності окремих бізнесів.

Іванов, Є. І. Інтеграція України у ланцюги доданої вартості автомобільної промисловості країн Європейського Союзу / Є. І. Іванов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 124-130.

Проаналізовано динаміку та географічну структуру експорту з України до ЄС комплектів проводів для транспортних засобів. Узагальнено історію розміщення світовими автомобільними концернами виробничих потужностей з виготовлення комплектів проводів на території України. Визначено переваги і недоліки для України від обрання чинної моделі вбудовування у міжнародні виробничі ланцюги автомобільної промисловості.

Кравченко, М. В. Державна політика забезпечення економічної безпеки розвитку аграрного сектору / М. В. Кравченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 131-137.

У статті описано взаємодію з банками для формування сприятливих умов фінансово-кредитного забезпечення сільгосптоваровиробників відповідно до Меморандуму з Мінекономіки з питань реалізації державної підтримки сільгосптоваровиробників.

Удосконалення методико-аналітичних компонент та базових функціоналів управління підприємством в сучасній системі будівельного девелопменту / М. А. Малашкін, О. М. Ревунов, А. П. Гижко, В. Є. Бінд // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 137-147.

Наведено узагальнену структуру систем адміністрування в управлінні активами (ресурсами) підприємства. Визначено, що будівництво – це два взаємозв'язаних паралельних асинхронних процеси: забезпечення ресурсами і виконання послідовності робіт.

Пашук, Л. В. Механізми державного регулювання інституційного розвитку підприємницьких екосистем / Л. В. Пашук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 147-157.

У статті виділено основні чинники розробки ефективних механізмів державного регулювання інституціонального розвитку підприємницьких екосистем, надано рекомендації щодо формування інституціональної структури підтримки розвитку підприємницьких екосистем в Україні.

Страшко, В. І. Дослідження категорії конкурентоспроможності на ринку праці / В. І. Страшко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 158-164.

В статті досліджено різні категорії конкурентоспроможності на ринку праці. Розглянуто зміст поняття конкурентоспроможність робітника. Проведено дослідження поняття конкурентоспроможність персоналу. Також узагальнено поняття конкурентоспроможність робочої сили. Показано, що в науковому обігу використовується конкурентоспроможність трудових ресурсів та конкурентоспроможний людський капітал. Здійснено порівняння цих категорій та показано їх взаємозв'язок. Продемонстровано, що в основі піраміди конкурентоспроможності знаходиться конкурентоспроможність робочої сили.

Ушенко, Н. В. Трансформаційні зміни ринку праці в умовах формування платформної економіки та її бізнессегменту / Н. В. Ушенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2020. – № 12. – С. 164-172.

У статті здійснено моніторинг досягнення Цілей сталого розвитку для України на період до 2030 року щодо сфери соціально-трудових відносин та впровадження цифрових технологій, проведено порівняльний аналіз традиційного та цифрового секторів ринку праці, окреслено перспективи впливу цифровізації на його подальше функціонування.

МАРКЕТИНГ

Маркетинг в Україні : наук. журн. / Укр. асоц. маркетингу. – Київ: Вид-во КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 1998. - Виходить раз на два місяці.

Маркетинг в Україні. – 2020. – № 4.

Практична соціологія для професіоналов медіа : блок 1. Що треба знати, щоб самостійно провести соціальне міні-дослідження / голов. ред. І. В. Лилик // *Маркетинг в Україні.* – 2020. – № 4. – С. 13-34.

Практична соціологія для професіоналів медіа: блок 2. Як працювати з даними соціологічних досліджень / голов. ред. І. В. Лилик // *Маркетинг в Україні.* – 2020. – № 4. – С. 34-54.

Практична соціологія для професіоналів медіа: блок 3. Робота з аудиторією. Відповідальність журналіста за правильно подані дані / голов. ред. І. В. Лилик // *Маркетинг в Україні.* – 2020. – № 4. – С. 54-71.

Маркетинг в Україні. – 2020. – № 5.

Швец, В. DDI Group. Интеграция платформы опросов с онлайн-панелями в один клик / В. Швец // *Маркетинг в Україні.* – 2020. – № 5. – С.7-8.

Success story: BUDUSUSHI открыли уже 2 новые точки за время карантина – как не потеряют доход и даже вырасти во время всемирной эпидемии COVID // *Маркетинг в Україні.* – 2020. – № 5. – С. 8-10.

В условиях карантина развивать бизнес стало сложнее. Но несмотря на это, есть компании, которые не только смогли удержаться на плаву, но и подняться на волну успеха. Сегодня мы расскажем об украинском бренде BUDUSUSHI, который открывает уже вторую новую точку за время карантина.

Пилипенко, В. Об'єднуємось: як ком'юніті-маркетинг може збільшити довіру до вашого бізнесу / В. Пилипенко // *Маркетинг в Україні.* – 2020. – № 5. – С. 11-13.

Сокол, М. Классификация рынка грузовых автомобилей / М. Сокол // *Маркетинг в Україні.* – 2020. – № 5. – С. 14-20.

Перша міжнародна науково-практична інтернет-конференція "Органічний маркетинг: сучасні технології та перспективи розвитку" // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 5. – С. 21-24.

Шапоренко, О. Маркетинг подій (івент маркетинг), як інструмент успішного просування органічних продуктів та товарів широкого вжитку / О. Шапоренко // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 5. – С. 25-26.

На даному етапі розвитку органічного ринку України визначається гостра нестача особливих подій, які викликатимуть зацікавленість у споживачів до відповідних зразків продукції. Останнім часом маркетинг подій (івент-маркетинг), що виконував особливі функції у ролі невід'ємної складової PR, перетворився у самостійний повноцінний вид діяльності, який необхідно вдало використовувати, як повноцінний інструмент просування органічних продуктів.

Ларіна, Я. Мотиви споживання органічних продуктів та їх вплив на маркетингові рішення / Я. Ларіна // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 5. – С. 27-35.

У статті розглянуто ключові мотиви споживачів органічної продукції. Наведено характеристики споживачів органічної продукції. Виявлено невідповідність між ставленням до органічних продуктів і фактичною поведінкою споживачів та стримуючі фактори, що призводять до такого ефекту. Визначено тенденції щодо обсягів продажу і споживання органічної продукції. Запропоновано основні напрями маркетингу органічної продукції.

Ковальчук, С. Брендинг у сфері виробництва органічної продукції / С. Ковальчук, К. Добровольська // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 5. – С. 36-50.

Лоянич, Н. Органическая одежда – новый модный тренд или must have / Н. Лоянич // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 5. – С. 51–52.

Дрожжина, Ю. HARD SKILLS vs SOFT SKILLS: що важливіше та які саме навички цінують роботодавці? / Ю. Дрожжина // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 5. – С. 53–56.

Баша, І. Засоби он-лайн комунікації у вищій школі: переваги, недоліки та перспективи розвитку / І. Баша, О. Плачковська // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 5. – С. 57-63.

Актуальність проблеми: З початком карантину, що запровадили через пандемію коронавірусу, багато людей в усьому світі були позбавлені можливості живого спілкування, але водночас цей період став зоряним часом для сучасних технологічних засобів комунікації.

Серпухов, М. Маркетингові технології як інструмент активізації розвитку вітчизняних підприємств / М. Серпухов, А. Нестеренко // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 5. – С. 63-69.

У статті розглянуто маркетингові технології для активізації розвитку вітчизняних підприємств. Проаналізовано статистичні данні, щодо використання маркетингових технологій в Україні. Було розглянуто класичні та новітні маркетингові технології, а саме: сегментування, таргетування, позиціонування, аналіз та прогнозування. Стаття містить етапи впровадження технологій на ринок українських підприємств, та рекомендації до вдосконалення підходів впровадження.

Маркетинг в Україні. – 2020. – № 6.

Волосевич, Інна. Вплив COVID-19 на життя українців / І. Волосевич // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 6. – С. 4-11.

Info Sapiens проводить моніторингові опитування впливу COVID-19 на життя українців з березня 2020 року. До вашої уваги пропонується порівняння даних опитування методом телефонного інтерв'ю з дзвінками на номери мобільних телефонів, що проводилось в березні, липні та листопаді 2020 року.

Уроки COVID-19 / М. Параска, А. Пелип, Д. Вартоломеев // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 6. – С. 12-20.

2020 рік безумовно залишиться в сучасній історії як рік, що змінив життя кожної людини, без перебільшення зачепивши всі її сфери. Ми були змушені змінювати свій спосіб життя та свої щоденні звички як з позицій споживачів, так і з позицій працівників. Пандемія не залишила вибору і сучасному бізнесу. Процес комп'ютеризації та діджиталізації, який міг тривати в Україні роками, ввiдбувся в максимально короткі строки. Абсолютно всі без винятку компанії почали перебудовувати та змінювати свій бізнес. Кожен по-різному, проте сьогодні ми вже можемо

констатувати наявність на українському ринку інноваційних прогресивних компаній нового зразка. Українська Асоціація Маркетингу разом з компанією DDI започаткували нову рубрику «Уроки COVID-19». Запрошуємо маркетологів ділитися своїми кейсами.

Богданець, Наталя. Онлайн конференція "Село Мандри: яким буде сільський туризм в Україні у наступні п'ять років?" / Н. Богданець // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 6. – С. 21-25.

Як сталося, що галузь, яка, наприклад, у європейських країнах стала розвиненою вже давно, в Україні тільки-но проростає? Мова зараз про сільський зелений туризм.

Общепит во время карантина: когда жизнь бизнеса поделилась на "до" и "после" // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 6. – С. 26-29.

Компания MOST – консалтинговая компания с полным спектром услуг во франчайзинге. На базе большого опыта работы с франчайзинговыми компаниями; опыта в аналитике, бизнес-планировании, построении стратегии и опыта в предпринимательстве, компания создала продукт, который способствует быстрому и качественному развитию франчайзинговых сетей. • Полная стандартизация бизнеса • Команда экспертов с опытом создания франшиз в 50+ направлениях • Отделы аналитики и стратегического маркетинга

Окландер, Игор. Ведущие тренды цифрового маркетинга от Google. Короткий образ / И. Окландер // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 6. – С. 30-31.

Как грамотно продвигать компанию в соцсетях: шпаргалка для маркетолога // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 6. – С. 32-33.

По статистике, 4,66 млрд человек ежедневно активно пользуются интернетом. Это, на секундочку, 60 % населения Земли! В среднем, пользователи проводят в онлайне 7 часов в день. Отсюда и признание SMM самым эффективным методом продвижения товаров и услуг. Главное – правильно выбрать социальную сеть и грамотно внедрять маркетинговые приемы. Какие именно – далее в материале.

Мертел, Дженнифер. Статистика поколень і швидкість змін / Д. Мертел // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 6. – С. 34-36.

Джерело: <https://www.ama.org/marketing-news/generational-insights-and-the-speedof-change/>

Дженніфер Мертелл, віце-президент з питань стратегії Snapdragon, використовує дизайнерське мислення для вирішення бізнес-завдань, розробляє архітектуру портфоліо брендів, пробіли та позиціонування для різних провідних брендів споживчих товарів

Лилик, Ірина. Звіти про роботу Го "Українська асоціація маркетингу" / І. Лилик // Маркетинг в Україні. – 2020. – № 6. – С. 38-43.

Маркетинг и реклама: всеукраинский научно-практический журнал / Издательский центр „Студцентр”. – Киев-Харьков.

Маркетинг и реклама. – 2020. – № 7-8.

Огаджанян, А. Успех любой компании - это люди / А. Огаджанян // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 18-19.

Колядюк, Р. Три причины, почему “ON-LINE” маркетингу требуется поддержка методов “OFF-LINE”/ Р. Колядюк // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 20-27.

От ред. Именно эту важную проблему в данной статье, традиционно на страницах нашего журнала, рассмотрит опытный маркетолог, разработчик инновационного SICR-метода исследований потребителей (Super Informative Consumer Research), технологии антикризисного маркетинга для быстрого преодоления кризисов продаж и LOFT-технологии¹ стратегического маркетинга для гарантирования продаж и достижения запланированной доли рынка — кандидат технических наук, автор инновационных маркетинговых технологий, концепции и индикатора (коэффициента) информативности маркетинговых и социальных исследований (InKo), более 200 статей и интервью Роман Колядюк. Кстати, еще в 1988 году, работая в украинской части известнейшего агентства маркетинговых коммуникаций J Walter Thompson директором по исследованиям и стратегическому планированию, Роман Колядюк в одном из своих интервью предсказал бурное развитие интернет-коммуникации до значимого уровня влияния через 20 лет, т. е. где-то в 2018-м...

Швец, В. Интеграция платформы опросов с онлайн-панелями в один клик / В. Швец // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 28-29.

Летик, В. Маркетинг "на удаленке" - это использование всего ассортимента современных инструментов! / В. Летик // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 30-32.

Высоцкий, А. Остановка, связанная с коронавирусом, подтолкнула к внимательному отношению и отзывам клиентов / А. Высоцкий // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 34-35.

Соловей, А. Самое важное для выживания и сохранения устойчивости – это быстрая реакция на изменения в рынке / А. Соловей // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 36-38.

Кутовой, Д. Для успеха компании требуется сильная команда / Д. Кутовой // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 40-43.

Венгер, Е. Сделать маркетинг "на удаленке" эффективным способна только слаженная работа всех! / Е. Венгер // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 44-48.

Волошина, Н. Маркетинг "на удаленке" – довольно сложная практика / Н. Волошина // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 48-51.

Павлів, Н. Найважливішим для нашої компанії є люди, продукт та бренд / Н. Павлів // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 52-53.

Бузов, А. Карантин подарил нам время на процессы и настройку работы инструментов / А. Бузов // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 54-55.

Устенко, С. Карантин подарил нам время на процессы и настройку работы инструментов / С. Устенко // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 54-55.

Використання мобільних додатків під час пандемії Covid-19 зросло на 40% // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 54-55.

Романив, Ю. Продуктивность во время карантина даже немного повысилась / Ю. Романив // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 56-59.

Артюхова, О. Карантин та криза стали мотиваційними поштовхами передивитися наші диджитал-активності / О. Артюхова // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 62-64.

Устенко, С. В сложных условиях все бизнес-процессы строятся вокруг бренда компании / С. Устенко // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 64-65.

Ромат, Є. Антикризові паблік рилейшнз (згадуємо найвідоміші кейси) / Є. Ромат // Маркетинг и реклама. – 2020. – №7-8. – С. 66-73.

Лазаренко, А. Как вырваться из суеты в погоне за прибылью – вторичный рынок косметики в Украине / А. Лазаренко, Р. Колядюк // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 7-8. – С. 74-78.

По данным экспертов, одним из основных трендов 2019 года стало вытеснение произведенной в Украине косметики и средств гигиены импортными конкурентами. Доля импортных товаров превысила 90 %. Маркетинг везде и во всем – эта сентенция журнала «Бизнес Гарвард Ревю» давно стала реальностью. И те бизнесмены – руководители среднего уровня компаний, кто игнорирует этот постулат, вряд ли могут вырваться из ада вечной гонки за коротко живущими очередными новинками и «подделками» (аналогами) продукции известных брендов. Эта статья поможет маркетологам понять основные ошибки украинских косметологических компаний, препятствующих выходу на новый уровень продаж и развития бизнеса.

Шевченко, Є. Повернутися до основ: як керувати своїм брендом в умовах кризи / Є. Шевченко // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 7-8. – С. 80-86.

Маркетинг и реклама. – 2020. – № 9.

Лазебник, М. Главные качества украинской рекламы – стрессоустойчивость и любовь к жизни! / М. Лазебник // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 9. – С. 8-9.

Бузов, А. Главной отличительной чертой современной украинской рекламы стала смелость! / А. Бузов // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 9. – С. 18-20.

Ущাপовский, А. В поисках клиентов: что могут предложить украинские рекламщики бизнесу? / А. Ущাপовский // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 9. – С. 22-24.

Богданова, И. Реклама – это рупор, через который вы можете докричаться к клиенту / И. Богданова // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 9. – С. 26-27.

Калиниченко, Л. Рекламу "прив'язано" до казни та законодавчих вимог / Л. Калиниченко // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 9. – С. 28-30.

Дадиверина, Н. Отечественная рекламная отрасль получила новые ресурсные возможности / Н. Дадиверина // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 9. – С. 32-33.

Оновлений прогноз обсягів рекламно-комунікаційного ринку України у 2020 році // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 9. – С. 34-37.

Ромат, Є. Роль реклами в реалізації маркетингової технології позиціонування / Є. Ромат // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 9. – С. 38-44.

Бурцев, М. Новый подход к оценке эффективности рекламы / М. Бурцев // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 9. – С. 46-47.

PWC прогнозирует глобальное снижение телерекламы почти на 3 % к 2024 году // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 9. – С. 48-49.

Маркетинг и реклама. – 2020. – № 10.

Соснюк, О. Возможно, Украина в будущем станет страной "победившего" цифрового маркетинга / О. Соснюк // Маркетинг и реклама. – 2020. – №10. – С. 14-16.

Лях, А. Все медиа в скором времени будут оцифрованы, персонализированный маркетинг победит / А. Лях // Маркетинг и реклама. – 2020. – №10. – С. 18-21.

Школяренко, С. Оцифруйте свой бизнес, ветер перемен не стихает! / С. Школяренко // Маркетинг и реклама. – 2020. – №10. – С. 22-24.

Копьева, Д. Как правильно разработать техническое задание на разработку мобильного приложения / Д. Копьева // Маркетинг и реклама. – 2020. – №10. – С. 28-33.

Пять способов улучшить клиентский опыт в мобильном шопинге // Маркетинг и реклама. – 2020. – №10. – С. 34-36.

П'ять українських сервісів автоматизації бізнесу // Маркетинг и реклама. – 2020. – №10. – С. 38-42.

Ромат, Є. Спонсорство в царині культури та в соціальній сфері / Є. Ромат // Маркетинг и реклама. – 2020. – №10. – С. 44-49.

Новинки маркетингової україномовної літератури // Маркетинг и реклама. – 2020. – №10. – С. 50-53.

Маркетинг и реклама. – 2020. – №11.

Маркетинговые исследования трансформации и современные тенденции (по материалам блиц-опроса экспертов) // Маркетинг и реклама. – 2020. – №11. – С. 12-18.

Соснюк, О. В современных условиях значение маркетинговых исследований возрастает / О. Соснюк // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 11. – С. 22–24.

Катрулина, А. Сбор данных в ходе проведения публичных консультаций / А. Катрулина // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 11. – С. 26-30.

Боголюбова, О. Маркетинговые исследования определяют эффективность действий маркетинга и дают прогноз на будущее / О. Боголюбова // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 11. – С. 32–34.

Крыжановская, А. Взаимоотношения с блогерами: как нужно и не нужно их строить / А. Крыжановская // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 11. – С. 35-37.

Ромат, Є. Неформальні вербальні маркетингові комунікації: основні інструменти та технології / Є. Ромат // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 11. – С. 38-43.

Малец, В. Інфлюенс-маркетинг в період праздников / В. Малец // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 11. – С. 44-49.

Маркетинг и реклама. – 2020. – № 12.

Гуленок, Е. Ивент-маркетинг по-прежнему эффективен! Только его нет! / Е. Гуленок // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 12. – С. 21-23.

Дадиверина, Н. Нормой будет планирование формата ивентов / Н. Дадиверина // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 12. – С. 24-27.

Тульчинская, К. Ивенты- это по-прежнему о впечатлениях / К. Тульчинская // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 12. – С. 28-29.

Кравченко, В. Нас ожидает гибридная модель организации ивентов / В. Кравченко // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 12. – С. 30-31.

Ромат, Е. Организация Хакатона как инструмент ивент-маркетинга / Е. Ромат // Маркетинг и реклама. – 2020. – № 12. – С. 34-39.

Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10.

6 подходов, которые помогут снизить цены у поставщиков услуг / пер. с англ. А. Прудских // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10. – С. 2-3.

Афанасьев, В. Почему я больше не читаю резюме, или 7 шагов оценки продавца : нестандартный способ оценки B2B-продавцов для компаний, где нет HR-менеджера / В. Афанасьев // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10. – С. 4-5.

Кильдеев, Ю. Как Рока-уоке, Канбан и анализ Кано увеличивают B2B-продажи: как использовать методики и инструменты бережливого производства при заключении

крупных стратегических сделок компании / Ю. Кильдеев // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 4-5. – С. 10-14.

Лушников, А. Айкибизнес: краткий курс счастливой деловой жизни / А. Лушников // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10. – С. 6-7.

Яровой, Б. Как одежда определяет клиента в "сложных продажах" / Б. Яровой // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10. – С. 8-9.

Федоров, А. Чем плоха разработка ценностного предложения инхаус / А. Федоров // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10. – С. 10-11.

Орехов, А. 7 аргументов, почему компании нужно сотрудничать со СМИ / А. Орехов // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10. – С. 12-14.

5 ошибок ко-маркетинга на примере неудачных партнерств известных брендов / пер. с англ. А. Прудских // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10. – С. 16–18.

Соловьев, С. 25 идей, как выжать максимум из осенней активности на рынке / С. Соловьев // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10. – С. 20-22.

Аникин, А. Маркетинговая стратегия в современных реалиях: роль и боль: какова роль маркетинговой стратегии в наши дни, и почему результаты маркетинговых кейсов других компаний зачастую бесполезны? / А. Аникин // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10. – С. 24-27.

Любачев, Г. Облачно, без осадков: как упростить внедрение SaaS-решений / Г. Любачев // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10. – С. 28-29.

Четыркина, М. Уроки коронакризиса для бизнеса / М. Четыркина // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 10. – С. 30-32.

Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 11.

Анцупова, Ю. 5 точек классического проектного управления в канбан-системе : какие Agile-методологии позволяют постепенно и постоянно улучшать бизнес-процессы и визуализировать командную работу с помощью сигнальных досок / Ю. Анцупова // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 11. – С. 2-7.

Павлюкова, А. Как из паршивой овцы сделать хищного волка : девять из десяти кризисных магазинов можно поднять до первых строчек рейтинга / А. Павлюкова // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 11. – С. 8-9.

Трепольский, Д. сторителлинг в PR: как рассказать историю, которая запомнится : какой должна быть история бренда, и как правильно донести ее до целевой аудитории / Д. Трепольский // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 11. – С. 10-12.

5 мифов о видеомаркетинге, которые пора забыть: эти мифы - лишь отговорка, которая мешает вам начать делать видео / пер. с англ. А. Прудских // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 11. – С. 14-16.

Калашник, А. Как автоматизировать работу в соцсетях : какие процессы в соцсетях можно и нужно автоматизировать, чтобы сэкономить время и нервы / А. Калашник // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 11. – С. 18-21.

5 самых важных тенденций в социальных сетях, на которые стоит обратить внимание в 2020 году: если вы хотите добиться успеха в социальных сетях в 2020 году, то должны разрабатывать стратегию, учитывая последние данные и тенденции / пер. с англ. Т. Пушкина // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 11. – С. 22-27.

Сироконян, Н. История успеха: как создавалась Sessia - кэшбек-сервис на базе блокчейн / Н. Сироконян // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 11. – С. 28-29.

Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 12.

Плакунова, Е. Теория ограничений: вижу цели, не вижу препятствий: как руководителю выстроить успешную стратегию развития предприятия, используя теорию ограничений. Глава из книги "Квантовый скачок в менеджменте" / Е. Плакунова // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 12. – С. 2-4.

Пархонина, Е. Хаос под контролем: как выстраивать рабочие процессы в условиях пандемии: история директора по операциям о том, как коронавирус спутал планы и заставил "переобуться на ходу" фармацевтическую компанию / Е. Пархонина // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 12. – С. 6-7.

Русаков, Д. Аудит в области продаж и маркетинга: девять принципов инженера и предпринимателя, которые сделали его иконой бизнеса и миллиардером / Д. Русаков // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 12. – С. 8–12.

Елисеев, М. 4 задачи, которые решила автоматизация маркетинга: кейс по внедрению СDP-платформы от коммерческого директора сервиса по доставке еды / М. Елисеев // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 12. – С. 14-15.

8 вопросов, которые выявят болевые точки потенциальных клиентов: эти вопросы помогут специалисту по продажам раскрыть проблемы в бизнесе, чтобы начать продуктивный диалог с клиентом / пер. с англ. А. Прудских // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 12. – С. 16-17.

Тырсин, Р. Служу клиенту, или золотые правила пятизвездочного сервиса: как заставить стандарты сервиса работать, чтобы самый большой босс-клиент, не уволил нас, потратив свои деньги в другом месте? / Р. Тырсин // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 12. – С. 18-19.

Кильдеев, Ю. Краш-тест: 8 основных методик продаж: обзор известных западных систем продаж. Плюсы и минусы каждой

методики и рекомендации по применению / Ю. Кильдеев // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 12. – С. 20-23.

Обзор известных западных систем продаж. Плюсы и минусы каждой методики и рекомендации по применению.

Бедарева, О. Недоуполномоченный маркетолог: тяжела жизнь маркетолога, если он трудится в компании, где маркетингу отводится лишь сервисное место. Пути выхода из кризиса ищите в главе из книги Григория Трусова "Сами придут, сами купят" / О. Бедарева // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 12. – С. 24-29.

Шаров, А. 4 причины эмоционального выгорания руководителей: в чем особенность эмоционального выгорания руководителей? Как помочь себе, пока еще точка кипения не достигнута? / А. Шаров // Наука продаж: от технологии к искусству. – 2020. – № 12. – С. 30-32.

В чем особенность эмоционального выгорания руководителей? Как помочь себе, пока еще точка кипения не достигнута?

Согласно исследованию Deloitte, с выгоранием на работе сталкиваются 77% сотрудников. Ссылаясь на статистику рекрутингового агентства Hays от 2018 года, в России эта цифра немного выше – 79%. Важно отметить, что эти данные были получены еще до пандемии. Сейчас же, можно смело утверждать, что на фоне всех сопутствующих изменений, этот процент вырос.

Что такое эмоциональное выгорание? Если говорить простым языком – это диссонанс между количеством желаний человека, которые он хочет воплотить, количеством прилагаемых усилий и получаемыми результатами.